

KÄRKÖLÄ

Kärkölen kunnan TILINPÄÄTÖKSEN TASEKIRJA

2021

Kunnanhallitus 28.3.2022
Kunnanvaltuusto 20.6.2022

KÄRKÖLÄN KUNTA
Virkatie 1
16600 Järvelä

puh. 044 770 2200

kirjaamo@karkola.fi

www.karkola.fi

SISÄLLYSLUETTELO

1. TOIMINTAKERTOMUS	4
1.1. Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa ja taloudessa	4
1.1.1. Pormestarin katsaus	4
1.1.2. Kunnan hallinto.....	6
1.1.3. Yleinen taloudellinen kehitys kunnissa	9
1.1.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	11
1.1.5. Kunnan henkilöstö	12
1.1.6. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista	12
1.1.7. Ympäristötekijät.....	13
1.2. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	13
1.3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	15
1.4. Rahoitusasema ja sen muutokset	18
1.4.1. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	18
1.4.2. Tase ja sen tunnusluvut.....	19
1.5. Kokonaistulot ja -menot	21
1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous	22
1.6.1. Yhdistelmä kuntakonserniin kuuluvista yhteisöistä	22
1.6.2. Konsernin toiminnan ohjaus	22
1.6.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	22
1.6.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	23
1.6.5. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	23
1.7. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	28
1.7.1. Tilikauden tuloksen käsittely	28
1.7.2. Talouden tasapainottamistoimenpiteet	28
2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	29
2.1. Tavoitteiden toteutuminen	29
2.2. Käyttötalouden toteutuminen.....	29
2.2.1. Keskusvaalilautakunta	29
2.2.2 Tarkastuslautakunta	30
2.2.3. Kunnanhallitus.....	31
2.2.4 Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	41
2.2.5 Ympäristölautakunta.....	51
2.2.6. Tekninen lautakunta	54
2.3. Tuloslaskelman toteutuminen.....	62
2.4. Investointien toteutuminen	63
2.5. Rahoitusosan toteutuminen.....	66
2.6. Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	67
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	68
3.1. Tuloslaskelma	68
3.2. Rahoituslaskelma.....	68
3.3. Tase.....	70
3.4. Konsernilaskelmat	71
4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	75
5. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	89

1. Tilinpäätöstiedot	91
2. Vesihuoltomaksut	94
3. Toiminta ja verkostot.....	94
4. Tehokkuus ja laatu.....	95
5. Kannattavuus ja ennuste	95
6. KUNNANHALLITUKSEN JA PORMESTARIN ALLEKIRJOITUKSET	97
7. TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ.....	98

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1. Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa ja taloudessa

1.1.1. Pormestarin katsaus

Vuoden 2021 toimintoja voidaan edelleen kuvata koronavuotena. Globaali pandemia vaikutti vaihtelevasti kaikkeen toimintaan myös paikallisella tasolla. Maailman talouskehitys jatkui myönteisenä useiden maiden tukiessa aktiivisesti talouden elvyttämistä. Sijoitustoiminnan tuotot kehittyivät yleisesti myönteisesti koko tarkasteluvuoden ajan.

Suomen talous kehittyi myönteisesti. Työllisyystilanne parani vuoden aikana ja monilla aloilla kohdattiin paheneva työvoimapula. Suomen vienti ja kauppatase kehittyivät myös hyvään suuntaan. Eri alojen välillä oli kuitenkin eroja. Erityisesti matkailu-, ravitsemus-, kulttuuri- ja tapahtuma-alat kärsivät koronan hallintaan määräytyistä rajoitustoimista. Sosiaali- ja terveydenhuollon alueella vuosi oli vaikea lisääntyvän työmäärän ja työvoimapulan puristuksissa.

Kärkölän taloudellinen tulos oli ylijäämäinen huolimatta alijäämäisestä talousarviosta. Suurin muutos talousarvioon nähden oli SOTE-menojen alittuminen. Investointien myötä kunnan velkataakka jatkoi kasvuaan. Elinvoiman kehittymisessä oli erityisen huolestuttavaa kertomusvuonna jatkunut väkiluvun lasku. Hyvinvoinnin kehittyminen oli kaksijakoista. Monilla mittareilla kehitys oli myönteistä, mutta osalla nuorisosta on kasvavaa huolta tulevaisuudesta. Yhteistyön kehittymistä rajoitti osaltaan koronarajoitukset. Uusi valtuusto aloitti työskentelyn elokuussa ja päätti uuden kuntastrategian syyskuussa.

Kärkölässä Sosiaali- ja terveydenhuollosta vastuussa oli edelleen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä. Perusterveydenhuollon osalta toiminta siirtyi Harjun Terveys Oy:n vastuulle. Muutoksella oli pääsääntöisesti myönteisiä vaikutuksia. Hoitoon pääsy nopeutui ja kuntalaisia palveltiin myös nykyaikaisilla digitaalisilla yhteyksillä. Sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset kasvoivat 6,8 %, mutta alittivat silti talousarvion kustannukset.

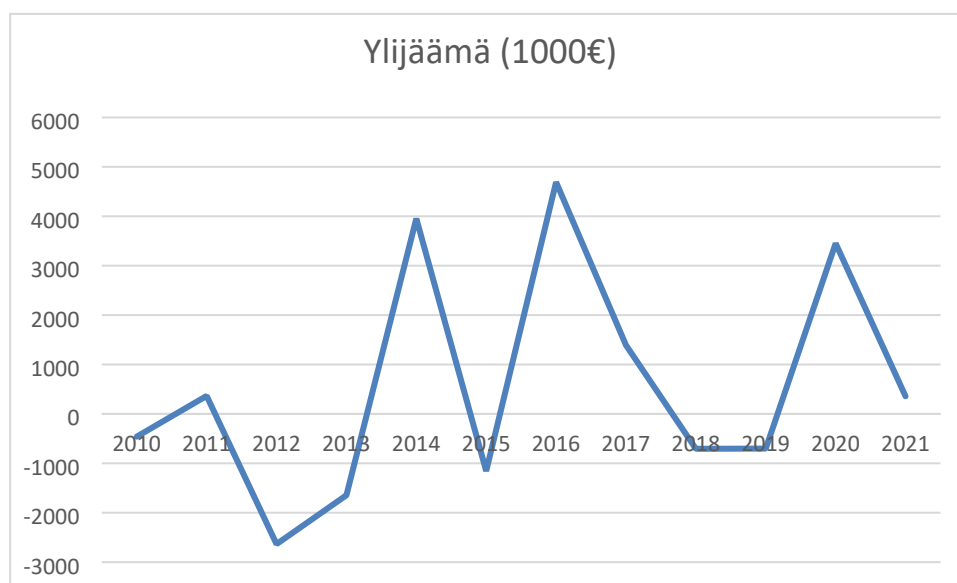
Muissa kunnan hallinnon alaisissa toiminnoissa vuoden aikana asiakirjahallinnon, prosessien ja arkistoinnin kehittäminen eteni hyvin. Tietotekniikan osalta tapahtui suuri muutos, kun aloitettiin siirtymä Hollolan kunnan palveluista Kuntien Tiera Oy:n palveluun. Haastava muutos jatkuu vielä keväällä 2022. Henkilöstöhallintoa työllistivät useat rekrytoinnit. Asiantuntijatehtävissä on jo todettavissa työvoimapulaa ja vaihtuvuuden kasvua. Talouden osalta keskeisiä tuloksia ovat ylijäämäinen tulos ja lainamäärän kasvu. Myös taloushallinnossa ilmeni haasteita osaamisresurssin kanssa. Kärkölä liittyi mukaan työllisyyden kuntakokeiluun ja työllisyys kehittyikin erittäin myönteisesti kertomusvuonna.

Teknisen toimen osalta vuotta 2021 kuvastaa resurssien puute. Rekrytointivaikeudet aiheuttivat ongelmia teknisen toimen kehittämisessä. Koulurakentamisen ohjelma kuitenkin eteni suunnitellusti. Uusi liikuntahalli otettiin käyttöön elokuussa suunnitelmien mukaisesti ja koulun 2. vaiheen rakentaminen eteni syksyn aikana suunnitellusti. Jäteveden käsittelyn osalta valtuusto teki päätöksen siirtoviemärin rakentamiseksi. Jatkosuunnittelun edetessä on kuitenkin todettu, että valtuustolle esitetty kustannusarvio ei pidä paikkaansa ja asia tuodaan uudelleen valtuuston käsiteltäväksi kevään 2022 aikana.

Sivistystoimen osalta koronarajoituksilla oli vaikutuksia kunnan palveluihin. Useita vapaa-ajan palveluita jouduttiin rajoitusten takia rajoittamaan vuoden aikana. Päiväkodin toiminta jatkui kertomusvuonna lähes normaalisti huolimatta koronarajoituksista. Koulutoimessa korona vaikutukset näkyivät voimakkaimmin marraskuussa levinneen epidemian seurauksena. Koulu suljettiin kokonaan väliaikaisesti koronaepidemian taltuttamiseksi. Koronaviruksen uusien muotojen osoittautuessa entistä herkemmin leviäväksi ja vähemmän oireita aiheuttaviksi alkoi loppuvuonna rajoitusten purkaminen.

Vuoden 2022 aikana suurin tiedossa ollut muutos oli hyvinvointialueiden muodostuminen niin, että vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveydenhuolto sekä pelastustoimi siirtyvät hyvinvointialueiden vastuulle. Kunnan osalta muutos tarkoittaa huomattavia muutoksia talouden rakenteeseen, mutta toiminnallisesti muutos on vähäisempi jo aiemmin toteutettujen yhteistoimintamuotojen ansiosta. Vuoden 2022 aikana on odotettavissa koronarajoitusten poistumista. Ennalta arvaamaton Venäjän hyökkäyssota kuitenkin muuttaa globaalisti kaikkea toimintaa yhteiskunnassa vuonna 2022.

Vuosien 2010–2021 kunnan yli/alijäämä ilmenee alla olevasta kaaviosta. Vuosina 2014 ja 2016 ylijäämä muodostuu kiinteistöjärjestelyihin liittyvistä muutoksista.

Henkilöstö -nettomenoit €	2017	2018	2019	2020	2021
Keskusvaalilautakunta	-7 878	3 709	7 076	-765	-13 046
Tarkastuslautakunta	-3 527	-3 380	-3 420	-3 283	-3 083
Kunnanhallitus	-786 587	-884 645	-1 079 186	-1 016 625	-1 336 769
Sivistyslautakunta	-3 702 906	-3 739 870	-3 719 069	-3 756 715	-3 833 659
Ympäristölautakunta	-60 524	-62 948	-106 131	-121 776	-139 004
Tekninen lautakunta	-1 088 397	-1 139 322	-1 083 538	-1 122 439	-1 276 080
Yhteensä	-5 649 819	-5 826 455	-5 984 268	-6 021 603	-6 601 641

1.1.2. Kunnan hallinto

Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuusto ylimpänä päätösvalan käyttäjänä vastaa kunnan toiminnan ja talouden keskeisten tavoitteiden asettamisesta ja toiminnan järjestämisestä.

Kunnanvaltuusto kokoontui vuonna 2021 kahdeksan kertaa.

Kärkölen kunnanvaltuusto 31.7.2021 saakka

Nimi

Aaltonen Päivi, puheenjohtaja	Kärkölä-ryhmä
Airola Matti	KOK
Alander Toni	Kärkölä-ryhmä
Aslamaa Martti, I varapuheenjohtaja	SDP
Eerola Seppo	Kärkölä-ryhmä
Issakainen Kauko	Kärkölä-ryhmä
Kaartti Jaana	Sitoutumaton
Karjalainen Riikka	Kärkölä-ryhmä
Kinnari Sirpa	Sitoutumaton
Koskinen Markku	Kärkölä-ryhmä
Laiho Juha-Matti	Kärkölä-ryhmä
Lepola Ville	Kärkölä-ryhmä
Mäntylä Matti	PS
Nurminen Hannu, II varapuheenjohtaja	Kärkölä-ryhmä
Ollila Petri	KESK
Penna Mika	Kärkölä-ryhmä
Päivärinta Reijo	SDP
Raininko Mari	KOK
Salminen Miia	Kärkölä-ryhmä
Salonen Risto	KOK
Sivo Sini	KESK (21.6.2021 saakka)
Suokas Tapani	Kärkölä-ryhmä
Tenhunen Kimmo	Kärkölä-ryhmä
Tommiska Mari	VAS
Torkkel Matti	KESK
Tuomaila Anne	SDP
Vahovuori Petri	Kärkölä-ryhmä

Kunnanvaltuusto jakaantui valtuustoryhmittäin seuraavasti:

Kärkölä-ryhmä	14
SDP	3
KOK	3
KESK	3
PS	1
Sitoutumaton	2

VAS	1
Yhteensä	27

Kärkölen kunnanvaltuusto 1.8.2021 alkaen

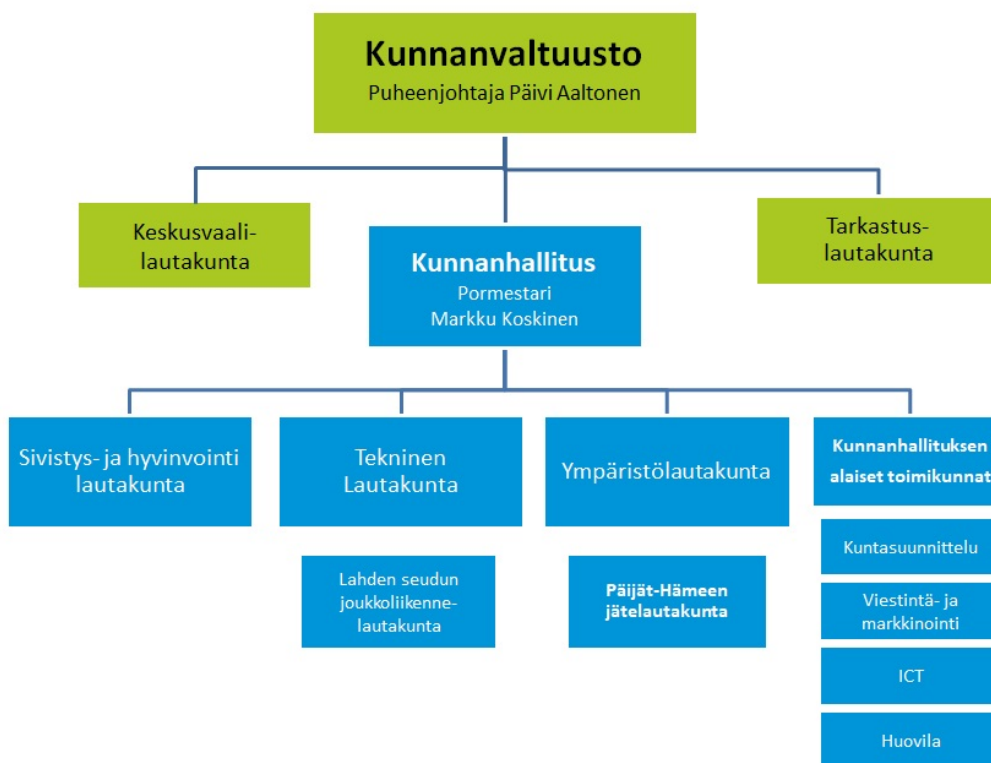
Aaltonen Päivi, I varapuheenjohtaja	Kärkölä-ryhmä
Airola Matti, puheenjohtaja	KOK
Aslamaa Martti, II varapuheenjohtaja	SDP
Eerola Seppo	Kärkölä-ryhmä
Hietala Marko	PS
Huldén Seppo	KOK (15.11.2021 saakka)
Issakainen Kauko	Kärkölä-ryhmä
Karjalainen Riikka	Kärkölä-ryhmä
Kinnari Sirpa	VAS
Kirkkomäki Nana	Kärkölä-ryhmä
Korpela Liisa	KESK
Koskinen Markku	Kärkölä-ryhmä
Kuronen Jani	Kärkölä-ryhmä
Laiho Juha-Matti	Kärkölä-ryhmä
Malm Tiina	KOK (15.11.2021 alkaen)
Mäntylä Matti	PS
Nousjoki Santeri	KOK
Nummela Tuomas	KESK
Penna Mika	Kärkölä-ryhmä
Raininko Mari	KOK
Rauhamaa Topias	KOK
Sallila Matti	SDP
Salminen Miia	Kärkölä-ryhmä
Tuomaila Anne	SDP
Kärkölä-ryhmä	10
SDP	3
KOK	5
KESK	2
PS	2
VAS	1
Yhteensä	23

Kunnassa asuvat 13 - 20 -vuotiaat nuoret valitsevat valtuustokokouksiin osallistuvat nuorisovaltuutetut, joiden toimikausi on yksi vuosi.

Kärkölen kunnan nuorisovaltuutetut 2021

Aatu Soininen	puheenjohtaja
Niklas Keningi	jäsen
Lauri Sola	jäsen
Max Markkola	jäsen
Erno Seppälä	jäsen
Anni Nieminen	varajäsen
Pyry Paatos	varajäsen

Kärkölän kunnan organisaatiokaavio 30.8.2021 saakka

Kärkölän kunnan organisaatiokaavio 31.8.2021 alkaen

Kunnanvaltuusto päätti 16.8.2021 muuttaa hallintosääntöä. Hallintosäännön merkittävin muutos oli Tarkastuslautakunnan jäsenmäärän muuttaminen 6 jäsenestä 3 jäsenen sekä

valtuuston puheenjohtajiston toimikausi muutettiin valtuuston toimikaudeksi yhden vuoden sijaan.

1.1.3. Yleinen taloudellinen kehitys kunnissa

Kuntaliitto julkaisee kuntien taloudellista tilannetta analysoivia julkaisuja, jotka kuvaavat hyvin taloudellista kehitystä kunnissa. Kuntaliiton vuoden 2021 ennakkollisen tilinpäätösanalyysin mukaan näyttää siltä, että kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulokset säilyivät vahvoina toisenkin koronavuoden jälkeen. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tulos oli 1,5 miljardia euroa. Tulos on kuntatalousohjelman kehitysarvioin mukainen eikä jäänyt kauas edellisen 2020 vuoden poikkeuksellisen hyvästä 1,7 miljardin euron tuloksesta.

Korona kasvatti osaltaan vuonna 2021 kuntien ja kuntayhtymien menoja voimakkaasti, vajaa 8 prosenttia edellisvuoden erityisen maltilliseen kasvuun verrattuna. Tulokehitys pysyi kuitenkin menojen kehityksessä mukana: kuntien verokehitys oli hyvää jo toista vuotta peräjälkeen. Kuntien tuloja lisäsivät myös korona-avustukset, jotka ovat olleet esimerkiksi välittömien koronasta johtuvien sosiaali- ja terveystoimen menojen osalta täysimääräisiä. Toki kunnilla oli viime vuonnakin kertaluonteisia myyntivoittoja, jotka tasapainottivat taloutta sadoilla miljoonilla euroilla, Kuntaliiton toimitusjohtaja Minna Karhunen kertoo.

Vuonna 2021 kuntien koronatukea maksettiin 2,4 miljardia euroa. Valtaosa koronatuesta, noin 1,5 miljardia euroa, myönnettiin valtionavustuksina, joilla kompensoitiin pandemiasta välittömästi aiheutuneita kustannuksia. Kunnille myönnettiin koronatukea myös korotetun yhteisövero-osuuden kautta noin 0,6 miljardia euroa. Muita koronatuksi toimia kohdennettiin myös opetus- ja kulttuuritoimen sektorille sekä peruspalvelujen valtionosuuteen, yhteensä vajaat 0,4 miljardia euroa.

Ennen pandemiaa kuntien verotulojen kasvu on madellut noin kahden prosentin tuntumassa, mutta nyt verotulojen kehitys lähentelee jo 7 prosenttia. Kuntien yhteisövero lisääntyi talouden elpymisen ja kuntien määräaikaisen yhteisöveron jako-osuuskorotuksen vuoksi viime vuonna lähes 45 prosenttia.

–On muistettava, että kertaluonteiset koronatuot tai muut tulot eivät ratkaise kuntatalouden rakenteellisia ongelmia, kuten kroonista tulojen ja menojen epätasapainoa tai mittavia investointitarpeita. Kuntien ja kuntakonsernien lainakanta on jo nyt suuri, ja esimerkiksi korkotason nousu loisi lisäpainetta rahoituksen riittävyyteen. Samoin erot kuntakentän sisällä ovat huomattavia, joten keskiarvojen tarkastelu vie osin harhaan, Kuntaliiton varatoimitusjohtaja Timo Reina muistuttaa.

Kunnat ja kuntayhtymät käyttivät tulojaan investointeihin, jotka olivat ennakkotietojen mukaan 5,3 miljardia euroa vuonna 2021. Investointien määrä laski vuodesta 2020, mikä näkyi kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran vahvistumisena ja lainanottotarpeen pienentymisenä. Investoinnit huomioiden kuntatalous oli vuonna 2021 lähes tasapainossa. Lainakanta kasvoi maltillisesti, vajaat 800 miljoonaa euroa. Syömävelkaan kunnat olivat joutuneet turvautumaan vain 10 miljoonalla eurolla.

Vuoden 2021 tulos on sellaista tasoa, jolla kuntatalous voisi hyvin, jos pysyisimme samoissa lukemissa tulevina vuosina. Näkymää haastavat kuitenkin määräaikaiset koronatuot ja sote-uudistus, joka siirtää kustannuksia ja tuloja valtiolle ja jättää kuntien niskaan mittavat velat ja kiinteistöt. Lähikuukausina tulee päättää uusista

työllisyystoimista, kohdistaa julkisen sektorin resurssit tuottavasti sekä osoittaa julkisen sektorin laajeneville tehtäville aidosti riittävä ja kestävä rahoitus, Kuntaliiton pääekonomisti Minna Punakallio sanoo. (Kuntaliitto 7.2.2022.)

Suuret kaupungit, suuret tulokset

Suurimmat kaupungit tekivät euromääräisesti suurimmat tilikauden tulokset. Kärkipäässä ovat Helsinki (+352 milj. euroa), Espoo (+187 milj. euroa), Tampere (+75 milj. euroa) ja Jyväskylä (+ 64 milj. euroa). Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat viime vuonna 7,7 prosenttia, verotulot 6,5 prosenttia ja valtionosuudet laskivat 8,3 prosenttia. (Kuntaliitto 7.2.2022.)

Työllisyyskatsaus

Vuonna 2021 työllisyystilanne on mennyt selkeästi parempaan suuntaan. Työllisyyden kuntakokeilu pääsi alkamaan 3/2021 ja kokeilun ensimmäinen vuosi on varsin onnistunut. Päijät-Hämeessä työttömien kokonaismäärä väheni vuodentakaisesta kaikissa kunnissa; voimakkaimmin Kärkölässä (-42 %), Hollolassa (-29 %) ja Heinolassa (-20 %) ja hitaiten Sysmässä (-1 %). Työttömistä kokoaikaisesti lomautettujen määrä väheni joulukuusta 2020 kaikissa kunnissa; eniten Kärkölässä (-68 %), Hollolassa (-66 %) ja Lahdessa (-62 %).

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli korkein Lahdessa (14,9 %) ja Heinolassa (14,3 %). Matalimmat osuudet olivat Hollolassa (8,8 %) ja Kärkölässä (9,9 %). Työttömyysaste oli Sysmää lukuun ottamatta kaikissa kunnissa vuodentakaista matalampi. Maakunnassa työttömien osuus työvoimasta oli 13,3 % eli 3,1 %-yksikköä matalampi kuin vuosi sitten. Päijät-Hämeen työttömyysaste on maakuntien toiseksi korkein Pohjois-Karjalan jälkeen.

KUNTA	12/2021	11/21	12/20	muutos 11/21	muutos 12/20
Asikkala	10,3	9,1	12,2	1,2	-1,9
Hollola	8,8	8,1	12,3	0,7	-3,5
Iitti	10,4	9,4	11,3	1,0	-0,9
Kärkölä	9,9	8,7	16,5	1,2	-6,6
Lahti	14,9	13,9	18,3	1,0	-3,4
Orimattila	11,0	9,8	13,3	1,2	-2,3
Padasjoki	12,0	11,2	13,3	0,8	-1,3
Lahden seutu	13,3	12,3	16,5	1,0	-3,2
Hartola	11,4	10,5	13,0	0,9	-1,6
Heinola	14,3	13,1	17,4	1,2	-3,1
Sysmä	10,9	10,0	10,4	0,9	0,5
Heinolan seutu	13,5	12,4	16,0	1,1	-2,5
PÄIJÄT-HÄME	13,3	12,3	16,4	1,0	-3,1

Kuva: työttömien osuus työvoimasta kuukauden lopussa (%)

Työttömistä työnhakijoista (196 henkilöä) lomautettuja oli 26 henkilöä. Lomautettujen määrä on laskenut selkeästi (vuonna 2020 82 henkilöä), joka kertonee siitä, että COVID-19 epidemian aiheuttama yritysten ahdinko on alkanut helpottaa.

Vuoden 2021 joulukuussa työttömiä työnhakijoita oli Kärkölässä 196 henkilöä. Näistä alle 25-vuotiaita oli 13, joka on 66 % vähemmän, kuin edellisellä vuonna vastaavaan aikaan. Yli vuoden työttömänä olleita oli 77, joka on 22 % vähemmän, kuin edellisvuonna vastaavaan aikaan.

Seuraavassa taulukossa on esitetty työttömyysprosentteja vuosina 2019 - 2021.

	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021
Koko maa	9,8	13,6	10,5
Päijät-Häme	12,4	16,6	13,3
Kärkölä	14,6	16,5	9,9

Väestömuutokset

Kärkölän asukasluku Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan oli vuoden 2021 lopussa 4244.. Asukkaita oli vuoden 2020 lopussa 4326, asukasluku väheni siis 82 henkilöllä.

Syntyvyyden kehitys kääntyi vuonna 2021 Kärkölässä laskuun. Vuonna 2021 syntyneitä lapsia oli 16 kun edellisvuonna syntyneitä oli 30. Ennakkotietojen mukaan vuonna 2021 syntyneitä oli 16 ja kuolleita 60. Kunnasta muuttaneita oli siis hieman enemmän kuin kuntaan muuttaneita.

1.1.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kertomusvuoden aikana seuraavat olennaiset muutokset tapahtuivat kunnan toiminnassa ja taloudessa:

- Kunnanvaltuuston kokouksessa 26.4.2021 hyväksyttiin Päijät-Hämeen maahanmuutto-ohjelma kaudelle 2021 - 2025
- Kunnanvaltuusto hyväksyi hallintosäännön 16.8.2021
- Kunnanvaltuuston kokouksessa 16.8.2021 valittiin uuden valtuustokauden toimitelinten jäsenet ja varajäsenet
- Kunnanvaltuusto hyväksyi kuntastrategian 27.9.2021
- Kunnanvaltuusto hyväksyi laaja hyvinvointikertomuksen kaudelle 2021 - 2025
- Kunnanvaltuusto päätti siirtoviemäriin/jätevedenpuhdistamon investointihankkeen toteutustavan kokouksessaan 27.9.2021
- Kunnanvaltuusto hyväksyi luottamushenkilöiden palkkiosäännön kokouksessaan 27.9.2021
- Kunnanvaltuusto hyväksyi Kärkölän kunnan omistamien omakotitonttien luovutusehdot ja hinnoittelumallin kokouksessaan 15.11.2021
- Kunnanvaltuusto hyväksyi Alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kaudelle 2022 - 2025 kokouksessaan 13.12.2021
- Kunnanhallitus perusti työllisyssihteerin määräaikaisen viran 1.2.2021 kokouksessaan
- Kunnanhallitus hyväksyi Hämeen ELY-keskuksen, Hämeen TE-toimiston, KEHA-keskuksen ja Lahden seudun kuntakokeilun kuntien välinen yhteistyösopimuksen työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta 1.2.2021 kokouksessaan
- Kunnanhallituksen kokouksessa 30.8.2021 perustettiin toimikunnat.

1.1.5. Kunnan henkilöstö

Kärkölen kunnalla oli vakituisia työntekijöitä vuoden 2021 lopussa 99 (2020 vakinaisia 104) ja määräaikaisia 52 (2020 määräaikaisia 35). Henkilöstöstä naisia oli 116 ja miehiä 35.

Palkkoja ja palkkioita sivukuluineen maksettiin vuonna 2021 yhteensä 6 601 586 euroa. Vuodelta 2021 on laadittu erillinen henkilöstökertomus.

1.1.6. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Kunta osallistui marraskuussa HÄME 21 – varautumisharjoitukseen. Kunnan varautuminen perustuu kansallisiin riskiarviointeihin. Harjoituksessa valmistauduttiin hybrdivaikuttamiseen, väestön evakointeihin, vesihuollon ja sähköntoimitusten ongelmiin, vihollisuuksiin taajamissa, liikenteen häiriöihin sekä kriisiviestintään. Tämä varautuminen muuttui yllättävän ajankohtaiseksi Venäjän aloittaessa hyökkäyssodan Ukrainaan helmikuussa 2022.

Kunnan toimialoista merkittävin talouden epävarmuustekijä on edelleen sosiaali- ja terveydenhuollon kustannustason kehittyminen. Koronavuoden 2021 toteutuneet kustannukset jäivät alle arvioidun, koska vuoden aikana jouduttiin siirtämään perusterveydenhuollon resursseja Covid-19 viruksen hoitoon. Tulevan vuoden riskiä muodostuu edelleen jatkuvan pandemian hoitokustannuksista ja muiden hoitojen viivästymisestä johtuva hoitovelan kasvu. Riskiä kuntatasolla vähentää valtiovoimien lupaukset korvata viruspandemian aiheuttamat kustannukset kunnille.

Kuntalaisten ikärakenteen ennustetut muutokset ennakoivat kustannusriskien kasvua ikääntyneiden osalta. Ennustettu alhainen syntyvyys ja mahdollisesti pienenevät nuoret ikäluokat voivat muodostaa riskin pitkällä tähtäimellä, mutta samanaikaisesti luovat mahdollisuuksia kustannussäästöihin palvelutuotannon tehostuessa. Työikäisten osuuden supistuminen voi ennakoida verotulojen suhteellista laskua.

Kunnan muiden hallinnonalojen menojen kasvu muodostaa pienemmän riskin. Sivistystoimen osalta on jo näyttöä, että kustannuksia pystytään karsimaan palvelutarpeen pienentyessä ja palvelutuotantoa tehostamalla.

Teknisen toimen osalta suuren riskin muodostaa jätevesien käsittely. Valtuuston päätös syksyllä 2021 rakentaa siirtoviemäri on arvioitava uudelleen, koska kustannusarvio on noussut yli 50 %. Toisen suuren toiminnallisen riskin muodostaa sivistystoimen palveluihin liittyvänä rakennushankkeena koulun 2. vaihe ja käytöstä poistuvien kiinteistöjen hallinta. Koulun ensimmäinen vaihe ja liikuntahalli onnistuivat sekä taloudellisesti että laadullisesti. Liikuntahallin osalta rakennus otettiin vastaan heinäkuussa ja otettiin elokuussa käyttöön aikataulussa. Koulun toisen vaiheen rakentaminen on edistynyt kertomusvuonna aikataulun mukaisesti.

Kunnan vanhoihin kiinteistöihin liittyvät riskit ovat laajalti toteutuneet ja korjausohjelma tulee jatkossakin heikentämään kunnan taloutta. Kiinteistöihin liittyviä riskejä vähennetään jatkossa tehostamalla ennakoivaa kunnossapitoa.

Kärkölan ympäristötoimen osalta suurimman riskin muodostaa pohjavesien ja vesistöjen pilaantumiseen liittyvät riskit. Kärkölässä toimivien yritysten huolellinen valvonta ja luvanvaraisuus pienentävät mahdollisia ympäristöriskejä. Oman riskinsä muodostaa mahdollinen jätteiden käsittely. Kunnan alueella esiintyy satunnaisesti jätteiden luvatonta sijoittamista. Uhkaa suuremmasta jätteiden käsittelyyn liittyvästä ulkoisesta riskistä on vaikea sulkea pois.

Kunnan organisaatio on laajoihin lakisäätöihin ja muihin tehtäviin verrattuna suhteellisen tehokas. Kattavien sijaisjärjestelyjen ylläpitäminen ja mahdollisiin poikkeusoloihin varautuminen on pienelle hallinnolle ja organisaatiolle hyvin haasteellista. Henkilöstöön ja osaamiseen liittyvät riskit on tunnistettu ja niitä pyritään hallitsemaan suunnitelmallisella henkilöstöjohtamisella, suunnittelulla ja osaamista ylläpitävillä koulutuksilla.

Kunnan digitalisaation kehittämiseen ja tietotekniseen valmiuteen liittyy monitahoisia riskejä. Vuoden 2020 lopulla Hollolan kunta irtisanoi pitkäaikaisen kuntien välisen ICT – yhteistyösopimuksen. Vuoden 2021 aikana kunta teki sopimuksen Kuntien Tiera Oy:n kanssa tietoteknisten palveluiden hankinnasta. Vastuiden siirtoprojekti jatkuu keväälle 2022. Tietoteknisten ratkaisujen nopea kehittyminen luo riskejä henkilöstön osaamisen ja varamiesjärjestelyjen osalta. Tietoturvaan liittyvät uhkakuvat ovat korostuneet ja kunnan tulee hankkia riittävä osaaminen niiden torjumiseen. ICT-kustannusten merkittävä tason nousu tulee toteutumaan vuodesta 2021 eteenpäin.

Kunnalla on pitkäaikaisia lainoja ja vuokravastuita noin 27 miljoonaa euroa. Taseen lainavastuut nousevat tästä vielä huomattavasti pakollisten investointien ja vuokravastuiden tilinpäätöskäsittelyyn liittyvien muutosten johdosta. Uudistuvat kriisikuntakriteerit osaltaan vaikeuttavat kunnan taloudellista asemaa kuntayhtymien vuokravastuiden kautta. Kunnan rahoitusriskit ovat huomattavat, mikäli pitkään matalalla pysynyt korkotaso nousee. Osa lainoista on kiinteäkorkoisia tai korkosuojattuja. Kunnan tulee ehkäistä taloudellista riskiä tulevina vuosina pitämällä vuositulos ylijäämäisenä.

Kunnan vakuutuskantaa tarkastetaan säännöllisesti, joten vahinkoriskit on minimoitu.

Kunnalla ei ole vireillä sellaisia oikeudenkäyntejä, jotka muodostaisivat kuluriskiä.

1.1.7. Ympäristötekijät

Siirtoviemäriinjan yleis- ja rakennussuunnittelu on ollut käynnissä vuoden 2021 ja suunnittelu valmistuu kokonaisuudessaan vuoden 2022 aikana. Siirtoviemäriin toteutukselle on varattu määrärahaa vuodelle 2022.

Puhdistamo ei ole vuonna 2021 saavuttanut ympäristöluvassa sille asetettua puhdistusvaatimusta fosforin, eikä BOD7 (biologisen hapen kulutuksen) puhdistusvaatimusten osalta. Vuoden 2021 käyttö- ja kuormitustarkkailun vuosiyhteenvedon mukaan tavoitteet saavutettiin kiintoaineen ja CODcr (kemiallisen hapen kulutuksen) osalta. Puhdistamo saattaa aiheuttaa haitallisia päästöjä purkuvesistöön.

Hiidenmäen vedenottamon raakaveden mangaanipitoisuutta seurataan jatkuvasti ja päälinjaa huuhdellaan.

1.2. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt ohjeen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Kunnanhallitus on hyväksynyt Kärkölän kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen 1.2.2019 ja valtuuttanut kansliapäällikön hyväksymään ohjeeseen sellaiset vähäiset korjaukset ja täsmennykset, jotka ovat tarpeellisia sen ajan tasalla pitämiseksi.

Sisäinen valvonta kattaa kaikki kunnan toiminnot ja toimintojen oikeellisuuden valvonnan. Sisäinen valvonta ei siis rajoitu pelkästään perinteiseen rahatalouteen ja siihen liittyvään hallinnolliseen valvontaan. Sisäinen valvonta on johdon väline varmistua asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Sisäinen valvonta jakautuu kolmeen osaluokkaan: sisäiseen tarkkailuun, sisäiseen tarkastukseen ja luottamushenkilöiden suorittamaan seurantaan.

Sisäinen tarkkailu on toteutettu jatkuvaan toimintaan liittyvien työvaiheiden, toimenpiteiden, päätösten ja varojen käytön valvontana. Sisäisellä tarkkailulla on varmistettu, että tehtävät hoidetaan oikeaan aikaan suunnitellulla ja hyväksytyllä tavalla sekä tehtävään osoitettujen voimavarojen puitteissa. Toimialajohtaja ja esimiehet ovat vastanneet johtamansa toiminnan sisäisestä tarkkailusta. Esimiehet ovat valvoneet töiden suorittamista, tilattavien palveluiden toteuttamista ja hankkineet tietoja asetettujen tavoitteiden toteutumisen arvioimiseksi.

Sisäinen tarkastus on julkista toimintaa ja sitä toteutetaan pormestarin ja toimialajohdon ohjauksessa. Nimettyä sisäistä tarkastajaa kunnassa ei ole.

Seuranta on myös luottamushenkilöille kuuluva osa sisäistä valvontaa. Seurannan keskeisiä tehtäviä ovat raportointivelvoitteiden (mm. osavuosikatsaukset, tilinpäätösraportit, aikataulut) asettaminen, raportoinnin toteutuksen valvonta ja tehtyjen päätösten ja raporteissa kuvattujen tulosten vertailu. Raportointivelvoitteen asettamisella toimielimet ovat valvoneet, miten viranhaltijat hoitavat tehtäviään ja käyttävät oikein delegoitua toimivaltaa.

Hallinto- ja johtamistapa

Kunnan hallinto on jaettu toimialoihin ja toimielimiin siten kuin kunnan hallintosäännössä säädetään. Toimialojen välisestä vastuunjaosta säädetään hallintosäännössä. Kunnan hallinnon valvonta toteutuu suurelta osin julkisuusperiaatteen kautta. Julkisuus liittyy hallintoprosessin kaikkiin vaiheisiin asian vireille tulosta päätöksen valmisteluun, asian esittelyyn, varsinaiseen päätöksentekoon, toimeenpanoon ja toimeenpanon valvontaan.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisvastuu on pormestarilla, toimialajohtajilla sekä kunnan muilla tilivelvollisilla ja esimiesasemassa olevilla. Kunkin toimielimen ja toimialan on järjestettävä toimintansa sekä johtamis- ja ohjaamisjärjestelmänsä niin, että organisaation kaikilla tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Hankintojen suorittamisessa noudatetaan yleistä hankintalakia ja erityisalojen hankintalakia, hankintadirektiivejä, muuta soveltuvaa lainsäädäntöä sekä hallintosäätöä, talousarviota ja kunnanhallituksen hyväksymiä yleisiä hankintaohjeita. Kunta on osallistunut soveltuviin yhteishankintoihin, joilla on tavoiteltu kustannussäästöjä ja toiminnan tehostamista.

Esteellisyysnäkökulmien arvioimiseen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa on kiinnitetty huomiota ja esteellisuuden tunnistamisen osalta tilanne on hyvin hallinnassa.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen esitetään toimintakertomuksessa ja talousarvion toteutumisvertailussa.

Kunnanhallitukselle raportoidaan kolmannesvuosittain talouden ja toiminnan toteutumisesta toimielimittäin ja tulosalueittain. Osavuosikatsaukseen kuuluu talousarvion toteutumisvertailu sekä keskeiset tiedot toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Olennaisista talousarvion ja käyttösuunnitelmien poikkeamista ja muutostarpeista esitetään kattavampi selvitys.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kokonaisvaltainen riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa, jonka tavoitteena on kohtuullisella varmuudella varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen sekä turvata kunnan toimintojen jatkuvuus ja palvelujen häiriötön tuottaminen.

Riskienhallinnan on katettava kaikki olennaiset toiminnan riskit. Merkittävät riskit on tunnistettava, luokiteltava, arvioitava ja mitattava mahdollisuuksien mukaan. Riskeihin varaudutaan vaikuttamalla niihin ennalta ehkäisevillä toimenpiteillä niin, että toiminnan riskitaso on organisaation riskinottohalukkuuden mukainen.

Valvontatoimenpiteet

Toimialajohtajat tekevät tarvittavia kontrollitoimenpiteitä liittyen uuden käyttöomaisuuden hankintaan, hoidon valvontaa ja sopimustoimintaan. Valvontatoimenpiteisiin liittyen tilikauden aikana ei ole tunnistettu erityisiä huomioita.

Tiedonvälitys ja osaamisen varmistaminen

Kunnassa noudatetaan hyvä tiedonhallintatapaa asiakirjahallinnon ja arkistotoimen järjestämisessä siten, että lainsäädännön vaatimukset (julkisuuslainsäädäntö, laki sähköisestä asioinnista hallinnolla, henkilötietolaki, hallintolaki ym.) toteutuvat.

Henkilökunnan osaaminen on varmistettu käsittelemällä ohjeistuksia tulosyksiköittäin ja luottamushenkilöiden osalta ohjeistuksiin on mahdollista tutustua yhteisellä virtuaalialustalla.

1.3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan virallisella tuloslaskelmalla, johon ei sisällytetä sisäisten menomäärärahojen- ja tuloarvioiden käyttöä.

Kärkölen kunnan vuoden 2021 tilikauden tulos oli 357 246 euroa ylijäämäinen. Alkuperäisessä talousarviossa tilikauden tulos oli 818 020 euroa alijäämäinen. Lisätalousarvioiden jälkeen tulos huononi vielä 60 000 euroa ja talousarvio oli lopulta 878 020 euroa alijäämäinen. Lisätalousarviot tehtiin sivistys- ja hyvinvointilautakunnan ja työllisyyden hoidon tarpeisiin. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan lisätalousarviota ei muutoksen jälkeen oltu huomioitu budjetointiohjelmassa, joka aiheuttaa lautakunnan tilinpäätöksessä ylityksen kaluston osalta.

Tilikauden tuloksen muodostumista arvioitua paremmaksi selittää toimintatuottojen 151 961 euron ylitys sekä toimintakulujen 1 036 811 euron alitus. Toimintakate toteutui siis noin 1 188 772 euroa parempana kuin lisätalousarviota tehdessä arvioitiin.

Toimintakulujen osalta palvelujen ostot alittuivat kokonaisuutena 1 003 364 euroa, mikä sisältää hyvinvointikuntayhtymän maksuosuuksien 845 996 euron alituksen. Henkilöstökulut alittuivat 106 884 euroa, avustukset 18 596 euroa ja muut toimintakulut 105 824 euroa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittyivät 197 858 eurolla.

Toimintatuotoissa myyntituotot alittuivat 51 918 euroa, maksutuotot 2 545 euroa, tuet ja avustukset 51 801 euroa ja muut toimintatuotot 149 534 euroa. Kokonaisuudessaan toimintatuotot ylittyivät 151 961 euroa talousarvioon verrattuna.

Toimielintasolla toimintakulut alittuivat tarkastuslautakunnan (1 809 euroa), kunnanhallituksen (955 417 euroa) sekä sivistys- ja hyvinvointilautakunnan (66 285 euroa) alaisilla toiminnoilla ja toimintakulut ylittyivät keskusvaalilautakunnan (3 145 euroa), ympäristölautakunnan (11 525) euroa sekä teknisellä lautakunnan (113 004 euroa) alaisilla toiminnoilla. Vastuualuetasolla merkittävästi ylittyivät Kärkölen Vesi 143 311 eurolla, sisäinen palvelutoiminta 120 267 eurolla sekä liikenneväylät 78 654 eurolla. Ylityksiä selittää Kärkölen Veden osalta rakennusmateriaaleihin ja varaosiin varatun määrärahan ylittyminen, sisäisen palvelutoiminnan osalta poltto- ja voiteluaineiden varattujen määrärahojen ylittyminen, joka selittyy talousarviokirjauksen erheen vuoksi. Liikenneväylien osalta palveluiden ostot ylittyivät (teiden ja ulkoalueiden puhtaanapito sekä rakennusten ja alueiden rakentamismenot). Merkittävimmät alitukset olivat elinvoima 86 342 eurolla, sosiaali- ja terveystoimet 828 272 eurolla.

Rahoitustuottojen ja -kulujen yhteissumma oli 93 543 euroa. Talousarviossa näiden yhteissummaksi oli arvioitu -5 150 euroa, joten ero on merkittävä. Korkotuotot alittuivat 6 997 eurolla, mutta osinkotuotot ylittyivät 109 347 eurolla verrattuna talousarvioon ja korkokulut alittuivat 13 494 eurolla talousarvioon nähden. Muut rahoituskulut ylittyivät 7 450 eurolla.

Kunnan verotulot alittivat talousarvion 272 621 eurolla ja verotulot olivat 1,6 % talousarviota pienemmät. Kunnallisvero tuotti 14 745 418 euroa ja alitti talousarvion 362 582 eurolla. Yhteisövero kertyi 1 113 536 euroa ja ylitti talousarvion 118 536 eurolla. Kiinteistövero kertyi 1 098 425 euroa ja jäi talousarviosta 28 575 euroa.

Valtionosuuksia saatiin 8 738 095 euroa. Valtionosuuksia saatiin 100 095 euroa talousarviossa ennakoitua enemmän.

Suunnitelman mukaiset poistot alittuivat 120 326 eurolla. Poistoja rakennuksista kirjattiin 57 853 euroa ja kiinteistä rakenteista ja laitteista 104 604 euroa arvioitua vähemmän. Koneista ja kalustoista 42 133 euroa arvioitua enemmän.

Kunnan talouden tasapainoa mitataan tuloslaskelman tunnusluvuilla.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	TP 2021	TP 2020
	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	2 968	2 619
Toimintakulut	-27 319	-25 338
Toimintakate	-24 350	-22 720
Verotulot	16 957	17 244
Valtionosuudet	8 738	9 837
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	28	59
Muut rahoitustuotot	125	145
Korkokulut	-23	-30
Muut rahoituskulut	-36	-12
Vuosikate	1 439	4 523
Poistot ja arvonalentumiset	-1 082	-1 071
Tilikauden tulos	357	3 452
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	357	3 452

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut %	10,9	10,3
Vuosikate/Poistot, %	133	422
Vuosikate €/asukas	339	1 046
Asukasmäärä	4 244	4 325
Toimintatuotot/Toimintakulut %		
100*Toimintatuotot/ (Toimintakulut-Valmistus omaan käyttöön)		
Toimintatuotot	2 968 491,48	2 618 613,47
Toimintakulut	-27 318 589,48	-25 338 434,07
valm. omaan käyttöön'	0,00	0,00
	-27 318 589,48	-25 338 434,07
Toimintatuotot/Toimintakulut %	10,9	10,3
Vuosikate/Poistot, %		
100*Vuosikate/Poistot		
Vuosikate	1 438 919,33	4 522 876,88
Poistot	1 081 673,75	1 071 144,37
	133,0	422,2
Vuosikate €/asukas	1 438 919,33	4 522 876,88
	339	1046

1.4. Rahoitusasema ja sen muutokset

1.4.1. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Kunnan pitkäaikaisten lainojen määrä kasvoi 3 435 000 eurolla.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		TP 2021	TP 2020
		1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate		1 439	4 523
Tulorahoituksen korjauserät		1	-13
Investointien rahavirta			
Investointimenot		-9 756	-3 682
Rahoitusosuudet investointimenoihin		0	600
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot		3	16
Toiminnan ja investointien rahavirta		-8 313	1 444
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset		0	0
Antolainasaamisten vähennykset		103	102
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		4 500	6 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-1 065	-465
Lyhytaikaisten lainojen muutos		0	-7 000
Oman pääoman muutokset		-48	0
Muut maksuvalmiuden muutokset			
		979	-2 314
Rahoituksen rahavirta		4 469	-3 677
Rahavarojen muutos		-3 844	-2 233
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.		1 554	5 398
Rahavarat 1.1.		5 398	7 631
		-3 844	-2 233
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €		-11 732	3 144
Investointien tulorahoitus, %		14,7	146,8
Laskennallinen lainanhoitokate		0,6	2,2
Kassan riittävyys pv		15	67
Asukasmäärä		4 244	4 325

1.4.2. Tase ja sen tunnusluvut

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

	2021	2020
VASTAAVAA	1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	38 044	29 476
I Aineettomat hyödykkeet	481	530
Aineettomat oikeudet	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	481	530
Ennakkomaksut		
II Aineelliset hyödykkeet	30 969	22 250
Maa- ja vesialueet	877	875
Rakennukset	16 432	12 681
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 581	5 588
Koneet ja kalusto	243	283
Arvo- ja taide-esineet	1	1
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	7 835	2 822
III Sijoitukset	6 594	6 697
Osakkeet ja osuudet	3 263	3 263
Muut lainasaamiset	3 331	3 434
Muut saamiset	0	0
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	58	58
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	58	58
Muut toimeksiantojen varat	0	0
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 241	7 256
I Vaihto-omaisuus	0	0
Aineet ja tarvikkeet	0	0
Valmiit tuotteet	0	0
II Saamiset	1 687	1 858
Pitkäaikaiset saamiset	0	0
Muut saamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	1 687	1 858
Myyntisaamiset	365	425
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	163	41
Siirtosaamiset	1 159	1 393
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	0	0
Osakkeet ja osuudet	0	0
Muut arvopaperit	0	0 €
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 554	5 398
VASTAAVAA YHTEENSÄ	41 343	36 790

	2021	2020
VASTATTAVAA	1 000 €	1 000 €
A OMA PÄÄOMA	17 696	17 386
I Peruspääoma	10 469	10 469
II Arvonkorotusrahasito	0	0
III Muut omat rahastot	0	0
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	6 869	3 465
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	357	3 452
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
VARAUKSET	0	0
Poistoero	0	0
Vapaaehtoiset varaukset	0	0
C PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
Muut pakolliset varaukset	0	0
ARVOSTUSERÄT		
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	458	430
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen pääomat	438	429
Muut toimeksiantojen pääomat	20	1
E VIERAS PÄÄOMA	23 189	18 974
I Pitkäaikainen	16 236	13 199
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	15 149	12 164
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Saadut ennakot	0	0
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	902	878
Siirtovelat	185	157
II Lyhytaikainen	6 953	5 775
Joukkovelkakirjalainat	3 000	3 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 515	1 065
Saadut ennakot	92	142
Ostovelat	1 304	676
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	138	151
Siirtovelat	904	741
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	41 343	36 790
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	42,9 %	47,4 %
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	80,6 %	63,4 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	7 227	6 917
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	1 703	1 599
Lainakanta 31.12. 1000 €	19 664	16 229
Lainat, €/asukas	4 633	3 752
Laina ja vuokravastuut 31.12. 1000€	24 654	21 356
Laina ja vuokravastuut €/asukas	5 809	4 938
Lainasaamiset 31.12. 1000 €	3 331	3 434
Asukasmäärä	4 244	4 325

1.5. Kokonaistulot ja -menot

TULOT	1 000 €	
Toiminta		
Toimintatuotot	2 968	8,9 %
Verotulot	16 957	50,7 %
Valtionosuudet	8 738	26,1 %
Korkotuotot	28	0,1 %
Muut rahoitustuotot	125	0,4 %
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyöd. luovutusvoitot	-1	0,0 %
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0,0 %
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	3	0,0 %
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennys	103	0,3 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	4 500	13,5 %
Kokonaistulot yhteensä	33 421	100,0 %
MENOT		
Toiminta		
Toimintakulut	27 319	71,4 %
Korkokulut	23	0,1 %
Muut rahoituskulut	36	0,1 %
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyöd. tappiot	-2	0,0 %
Investoinnit		
Investointimenot	9 756	25,5 %
Rahoitustoiminta		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 065	2,8 %
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	48	0,1 %
Kokonaismenot yhteensä	38 244	100,0 %
Täsmäytys:		
Kokonaistulot - kokonaismenot	-4 823	
Muut maksuvalmiuden muutokset - rahavarojen muutos	-4 823	
	0	

1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

1.6.1. Yhdistelmä kuntakonserniin kuuluvista yhteisöistä

Kärkölen kuntakonserniin kuuluvat seuraavat yhteisöt, suluissa Kärkölen kunnan omistusosuus yhteisöstä:

Kuntayhtymät:

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä (2,91 %)

Päijät-Hämeen liitto (2,12 %)

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä (1,22 %)

Eteva kuntayhtymä (0,40 %)

Tytäryhtiöt:

Kärkölen Kuntala Oy (100 %)

Kärkölen Lämpö Oy (75 %)

Osakkuusyhteisöt:

As Oy Väinölänrinne (25,70 %)

1.6.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Kärkölen kunnalla on edustajat kuntayhtymien hallinnossa sekä Kärkölen Kuntala Oy:n, Kärkölen Lämpö Oy:n ja As Oy Väinölänrinteen hallituksissa.

1.6.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Konsernin rakenteessa tai toiminnassa ei tapahtunut oleellisia muutoksia.

1.6.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kunnan konsernivalvonnasta vastaa konsernin johto, johon kuuluvat kunnanhallitus, pormestari ja kansliapäällikkö. Käytännössä konsernivalvonta toimii siten, että pormestari ja kansliapäällikkö perehtyvät konserniyhtymien ja -yhtiöiden esityslistoihin ja pöytäkirjoihin ja antaa tarvittaessa ohjeita kunnan kokousedustajille.

Tarvittaessa kannanoton antaa kunnanhallitus. Yhtymien ja yhtiöiden esityslistat ja pöytäkirjat tulevat myös kunnanhallituksen tiedoksi, joten kunnanhallituksella on myös itsenäisesti mahdollisuus puuttua konserniyhteisöjen asioihin.

1.6.5. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

	TP 2021	TP 2020
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	27 750	25 944
Toimintakulut	-52 355	-48 606
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	10	2
Toimintakate	-24 595	-22 660
Verotulot	16 942	17 228
Valtionosuudet	9 508	10 566
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	14	1
Muut rahoitustuotot	202	171
Korkokulut	-35	-45
Muut rahoituskulut	-39	-17
Vuosikate	1 996	5 244
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 513	-1 591
Arvonalentumiset	-7	-7
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	476	3 645
Tilinpäätössiirrot	0	0
Tilikauden verot	-8	-4
Laskennalliset verot	0	0
Vähemmistöosuudet	-9	-4
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	460	3 636
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut %	53,0	53,4
Vuosikate/Poistot, %	131,3	328,0
Vuosikate €/asukas	470	1 212
Asukasmäärä	4 244	4 325

Konsernin rahoituslaskelma 31.12.2021	2021	2020
Toiminnan rahavirta	2 074	5 156
Vuosikate	1 996	5 244
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden verot	-8	-4
Tulorahoituksen korjauserät	85	-84
Investointien rahavirta	-11 067	-4 195
Investointimenot	-11 066	-4 898
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3	604
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	-4	99
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 993	961
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	2	6
Antolainasaamisten lisäykset	-2	0
Antolainasaamisten vähennykset	3	6
Lainakannan muutokset	4 832	-1 011
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 601	6 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-122	-505
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 647	-6 505
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	766	-704
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	25	-24
Vaihto-omaisuuden muutos	15	-151
Saamisten muutos	-335	9
Korottomien velkojen muutos	1 061	-539
Rahoituksen rahavirta	5 600	-1 709
Rahavarojen muutos	-3 393	-747
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	4 605	7 998
Rahavarat 01.01.	7 998	8 746
	-3 393	-747
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta 1000 €	-11 070	3 332
Investointien tulorahoitus, %	18,0	122,1
Laskennallinen lainanhoitokate	0,7	2,4
Kassan riittävyys pv	26	54

KONSERNITASE 31.12.2021

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	38 414	28 895
Aineettomat hyödykkeet	493	555
Aineettomat oikeudet	8	11
Muut pitkävaikutteiset menot ennakkomaksut	485 1	532 12
Aineelliset hyödykkeet	37 067	27 488
Maa- ja vesialueet	950	937
Rakennukset	19 400	15 608
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 934	5 987
Koneet ja kalusto	741	792
Muut aineelliset hyödykkeet	3	2
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	10 038	4 161
Sijoitukset	853	852
Muut osakkeet ja osuudet	812	809
Muut lainasaamiset	33	37
Muut sijoitukset	9	7
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	110	90
Valtion toimeksiannot	51	30
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	58	58
Muut toimeksiantojen varat	1	1
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 150	11 249
Vaihto-omaisuus	294	308
Aineet ja tarvikkeet	283	298
Keskeneräiset tuotteet	10	10
Valmiit tuotteet	1	1
Saamiset	3 272	2 942
Pitkäaikaiset saamiset	229	191
Myyntisaamiset	229	191
Lyhytaikaiset saamiset	3 042	2 751
Myyntisaamiset	913	919
Muut saamiset	781	349
Siirtosaamiset	1 348	1 483
Rahoitusomaisuusarvopaperit	2 189	1 412
Sijoitukset		
rahamarkkinainstrumentteihin	2 187	1 403
Joukkovelkakirjalainasaamiset	2	9
Muut arvopaperit	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	2 395	6 587
VASTAAVAA YHTEENSÄ	46 674	40 233

VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA	15 439	15 035
Peruspääoma	10 469	10 469
Arvonkorotusrahasto	13	20
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	4 497	909
Tilikauden ylijäämä	460	3 636
VÄHEMMISTÖOSUUS	95	87
PAKOLLISET VARAUKSET	332	254
Muut pakolliset varaukset	332	254
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	584	538
Valtion toimeksiannot	86	68
Lahjoitusrahastojen pääomat	438	429
Muut toimeksiantojen pääomat	59	40
VIERAS PÄÄOMA	30 244	24 320
Pitkäaikainen	18 990	14 037
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 796	12 894
Lainat julkisyhteisöiltä	2	2
Liittymismaksut ja muut velat	1 011	986
Siirtovelat	179	152
Laskennalliset verovelat	2	2
Lyhytaikainen	11 255	10 283
Joukkovelkakirjalainat	3 000	3 582
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 662	1 150
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Saadut ennakot	92	142
Ostovelat	2 918	1 987
Liittymismaksut ja muut velat	763	668
Siirtovelat	2 819	2 755
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	46 695	40 233
Omavaraisuusaste	33,3 %	37,7 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	55,6 %	45,0 %
Kertynyt yli-/alijäämä 1000 €	4 957	4 545
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 168	1 051
Konsernin lainat, €/asukas	5 292	4 076
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	22 460	17 628
Laina ja vuokravastuut 31.12.	36 725	31 479
Laina ja vuokravastuut €/asukas	8 653	7 278
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	33	37
Kunnan asukasmäärä	4 244	4 325

Valtuustotason konsernia koskevat tavoitteet:**Kärkölen Lämpö Oy**

Kärkölen Lämpö Oy tuottaa edullisesti ja ympäristöystävällisesti lämpöenergiaa toiminta-alueellaan Järvelässä.

Toteutuma:

Tavoite on toteutunut. Kaukolämmön hinta on ollut sama 60 euroa megawattitunnilta kuin edellisenäkin vuonna. Kaukolämpö tuotettiin uusiutuvilla polttoaineilla KoskiPower Oy:n voimalaitoksella. Polttoöljyllä tuotettuun lämpöön jouduttiin turvautumaan ainoastaan voimalaitoksen huoltoseisokkien aikana.

Kärkölen Kuntala Oy

Kärkölen Kuntala Oy hoitaa ja kehittää omistukseensa siirtynyttä rakennuskantaa siten, että sen käytettävyys ja arvo säilyvät.

Toteutuma:

Tavoite on osittain toteutunut, koska huoltotoimenpiteet on suoritettu ajallaan ja kiinteistöjen arvo on säilynyt. Kiinteistökehitystä ei ole toimivuotena tehty. Kärkölen Kuntalan hoito- ja kunnossapitotoimet ovat rahoitettu Teknisen toimen käyttötaloudesta.

1.7. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.7.1. Tilikauden tuloksen käsittely

Vuoden 2021 tilikauden tulos on 357 246 euroa ylijäämäinen.

Hallitus esittää, että ylijäämä kirjataan yli-/alijäämän tilille. Taseeseen on kirjattu aikaisemmilta vuosilta kertynyttä ylijäämää 6 869 275 euroa. Kun yli-/alijäämän tilille kirjataan vuoden 2021 ylijäämä, on kertyneen ylijäämän määrä 7 226 521 euroa.

1.7.2. Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Vuoden 2021 konsernin tulos oli 459 763 euroa ylijäämäinen. Tilinpäätöksessä taseelle on kertynyt kumulatiivista ylijäämää 4 957 034 euroa.

Jos kunnalla on taseessa alijäämää, kunnanhallituksella on velvollisuus toimintakertomuksessa esittää selonteko talouden tasapainotuksesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja erillisen toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Vuoden 2021 talousarvion hyväksymisen yhteydessä hyväksyttiin taloussuunnitelma vuoteen 2023 saakka. Tämän suunnitelman mukaan kunta tekee suunnitelmavuosina alijäämää, jota kertyy vuosina 2021 - 2023 yhteensä 2 540 000 euroa. Aikaisempien tilikausien hyvät tulokset luovat puskuria tulevia vuosia varten.

Talousarvio vuodelle 2022 on 816 848 euroa alijäämäinen. Talouden tasapainottamisen kannalta on tärkeää keskittyä vielä toimintakatteen parantamiseen ja toimia ennakoiden sen kannalta, että sosiaali- ja terveystenonon nousua saadaan hillittyä. Tuleva maakuntaudistus lisää sosiaali- ja terveystenonon tärkeyttä uudistuksen toteutumiseen saakka.

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Toteutusvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Toteutusvertailussa noudatetaan samaa rakennetta. Käyttötalouden toteutusvertailu laaditaan toimielintasolla, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion kullekin kohteelle. Toteutusvertailussa esitetään myös talousarviota laadittaessa käytetty vastuualuetason erittely.

Käyttötalouden määrärahojen sitovuustaso on toimielintaso. Tuloslaskelmassa toimintakatteen jälkeiset erät sitovat valtuustoon nähden aina tilikauden tulokseen saakka. Investointiosaa sitoo valtuustoon nähden sillä tarkkuudella, jolla hankkeet on investointiohjelmassa esitetty, eli yksittäisinä hankkeina tai hankeryhminä. Rahoitusosassa sitovia määrärahoja ovat rahoitustoiminnan määrärahat.

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

Selvitys tavoitteiden toteutumisesta annetaan toimintakertomuksen toteutusvertailuosassa kyseisen toiminnon tai hankkeen kohdalla.

2.2 Käyttötalouden toteutuminen

2.2.1. Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunta vastaa siitä, että vaalitoimitukset Kärkölen kunnassa vaalilain mukaisesti.

Vuonna 2021 keskusvaalilautakunta kokoontui 11 kertaa.

Keskusvaalilautakunta 16.8.2021 saakka

Jäsen	Varajäsenet sisääntulojärjestyksessä
Timo Ruohonen, pj	Irma Susi
Egle Tenno	Marja-Leena Lehtonen
Marika Alander (15.2.21 saakka)	Pekka Vahovuori
Marjo Takku (15.2.21 alkaen)	Tiina Malm
Risto Salonen, vpj	Hannu Rajala
Johanna Turku	
Riitta Hyytiäinen, sihteeri	

Keskusvaalilautakunta 16.8.2021 alkaen

Jäsen	Varajäsen sisääntulojärjestyksessä
Arto Määttä, pj	Esko Jussila
Marjo Takku, vpj	Tiina Malm
Aila Hara	Marja-Leena Lehtonen
Hannu Rajala	Mika Jormanainen
Irma Susi	Anne Laine
Riitta Hyytiäinen, sihteeri	

Vaalit

Vuonna 2021 oli kuntavaalit. Vallitsevan korontilanteen vuoksi alkuperäinen vaalipäivä 18.4.2021 siirrettiin lakimuutoksella pidettäväksi 13.6.2021 ja samasta syystä ennakkoäänestysaika oli kaksi viikkoa normaalin yhden viikon sijasta. Varsinaisen vaalipäivän siirtymisen vuoksi kunnanvaltuusto aloitti kautensa vasta 1.8.2021.

Keskusvaalilautakunta yhteensä	TP 2020	TA 2021	TA muut.	TA yht	Toteutunut 2021	TA- Tot. 2021	Tot. %
Tuotot	0	0	0	0	0		
Kulut	-901	-5 860	0	-5 860	-9 339	-3 479	159,4
Netto	-901	-5 860	0	-5 860	-9 339	-3 479	159,4

2.2.2 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta sekä tilintarkastaja valvovat kunnan hallintoa ja taloutta kuntalain ja tarkastussäännön mukaisesti.

Vuoden 2021 aikana tarkastuslautakunta kokoontui yhteensä viisi kertaa.

Tilintarkastajana toimii KPMG Julkistarkastus Oy, vastuullisena tilintarkastajana JHT Topi Katajala.

Tarkastuslautakunta 16.8.2021 saakka

Jäsenet

Matti Airola, pj
Reijo Päivärinta, vpj
Seppo Eerola
Tuija Nummela
Johanna Siven
Mari Tommiska

Varajäsenet

Antti Väkiparta
Juuso Paulasuo
Elina Suominen
Leena Reiman
Marko Hietala
Jenni Salomaa

Tarkastuslautakunta 16.8.2021 alkaen:

Jäsenet

Liisa Korpela, pj
Matti Sallila, vpj
Markku Rantoila

Varajäsenet

Timo Ruohonen
Martti Aslamaa
Sirpa Kinnari

Tarkastuslautakunta yhteensä	TP 2020	TA 2021	TA muut.	TA yht	Toteutunut 2021	TA- Tot. 2021	Tot. %
Tuotot	0	0	0	0	0	0	0,0
Kulut	-13 511	-15 340	0	-15 340	-13 531	1809	88,2
Netto	-13 511	-15 340	0	-15 340	-13 531	1809	88,2

2.2.3. Kunnanhallitus

Keskushallinto

Keskushallinto	TP 2020	TA 2021	TA		Toteutunut 2021	TA-	Tot. 2020	Tot. %
			muut.	TA yht		Tot.		
Tuotot	102 335	41 350	0	41 350	51 948	10 598	125,63	
Kulut	-1 011 299	- 1 125 420	0	- 1 125 420	-1 114 201	11 219	99,0	
Netto	-908 964	- 1 084 070	0	- 1 084 070	-1 062 253	21 817	98,0	

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta sekä laillisuuden valvonnasta. Lisäksi kunnanhallitus valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Kunnanhallitus kokoontui yhteensä 15 kertaa.

Kunnanhallitus 2021 9.8.2021 saakka

Jäsen

Koskinen Markku, pj.
 Karjalainen Riikka
 Kari Kyösti
 Suokas Tapani
 Laiho Juha-Matti
 Sivo Sini, II vpj. (21.6.21 saakka)
 Liisa Korpela (21.6.2021 alkaen)
 Tuomaila Anne
 Raininko Mari, I vpj.
 Salminen Miia

Varajäsen

Heinonen Jari
 Kaalikoski Sirpa
 Penna Mika
 Alander Toni
 Julkunen Kari
 Korpela Liisa (21.6.21 saakka)
 Raila Lindholm (21.6.21 alkaen)
 Kinnari Sirpa
 Salonen Risto
 Anttonen Tuula

Kunnanhallitus 2021 16.8.2021 alkaen:

Jäsen

Markku Koskinen, pj
 Mari Raininko, I vpj
 Anne Tuomaila, II vpj
 Jani Kuronen
 Riikka Karjalainen
 Miia Salminen
 Tuomas Nummela
 Topias Rauhamaa
 Matti Mäntylä

Varajäsen

Mika Penna
 Tiina Malm
 Soile Laakso
 Juha-Matti Laiho
 Nana Kirkkomäki
 Tuula Anttonen
 Jussi Seppälä
 Petri Pekkala
 Marko Hietala

Tilivelvollisia ovat myös esittelijänä kansliapäällikkö Jouni Nieminen ja kunnanhallituksen pöytäkirjanpitäjänä hallintosuunnittelija Jaana Nihtilä.

Lisäksi kunnanhallituksen nimeäminä toimikuntina toimivat ICT-, Viestintä- ja markkinointi-, Kuntasuunnittelu- sekä Huovilatoimikunta 30.8.2021 saakka sekä 30.8.2021 alkaen Strategia-, Huovila-, Kulttuuri- ja Liikuntatoimikunta.

Kuntasuunnittelutoimikunta 30.8.2021 saakka

Kuntasuunnittelutoimikunta ei kokoontunut kertaakaan.

Aslamaa Martti, pj.
Kaartti Jaana
Kinnari Sirpa
Mäntylä Matti
Ollila Petri
Salonen Risto
Suokas Tapani
Tommiska Mari
Tuomaila Anne
Koskinen Markku, esittelijä
Nieminen Jouni, sihteeri

ICT-toimikunta 30.8.2021 saakka

ICT-toimikunta kokoontui kerran.

Alander Toni, pj.
Aaltonen Antero
Behm Ari
Mesivaara Ari
Nihtilä Jaana
Pekkala Petri
Penna Mika
Suokas Tapani
Nieminen Jouni, esittelijä
Saarikivi Markus, sihteeri

Viestintä- ja markkinointitoimikunta 30.8.2021 saakka

Viestintä- ja markkinointitoimikunta kokoontui kaksi kertaa.

Salminen Miia, pj.
Airola Matti
Juselius Jarkko
Luomalahti Minna
Pelli Tuija
Pöllänen Marko
Nieminen Jouni, esittelijä
Karonen Tiina, sihteeri

Huovilatoimikunta 30.8.2021 saakka

Huovilatoimikunta kokoontui viisi kertaa.

Mari Raininko, pj.
Riitta Ailonen
Jarkko Juselius
Sirpa Kaalikoski

Ilkka Kari
Tiina Karonen
Jukka Koponen
Leena Reiman
Markku Koskinen, esittelijä
Petri Käkönen, sihteeri

Huovilatoimikunta 30.8.2021 alkaen:

Huovilatoimikunta kokoontui kaksi kertaa.

Jukka Koponen
Jarkko Juselius
Riitta Ailonen
Anne Tuomaila
Jussi Seppälä
Nana Kirkkomäki
Leena Reiman
Pekka Kämppi
Sirpa Kinnari (20.9.2021 alkaen)
Sirpa Kaalikoski (11.10.2021 alkaen)
Mari Raininko, pj
Petri Käkönen, esittelijä
Tiina Karonen, sihteeri

Strategiatoimikunta 30.8.2021 alkaen:

Strategiatoimikunta kokoontui yhden kertaa.

Markku Koskinen, pj
Mika Penna
Sirpa Kinnari
Santeri Nousjoki
Tuomas Nummela
Matti Mäntylä
Martti Aslamaa
Jouni Nieminen, esittelijä
Jaana Nihtilä, sihteeri

Kulttuuritoimikunta 30.8.2021 alkaen:

Kulttuuritoimikunta kokoontui kolme kertaa.

Tuija Pelli
Leena Reiman
Soile Laakso
Jussi Seppälä
Kirsi Skantz-Viljakainen
Satu Loukkola
Tiina Malm
Hannu Rajala
Satu-Kristiina Vesa
Nana Kirkkomäki, pj

Petri Käkönen, esittelijä
Sanna Nevalainen, sihteeri

Liikuntatoimikunta 30.8.2021 alkaen:

Liikuntatoimikunta kokoontui kaksi kertaa.

Toni Klang
Jani Kuronen
Kauko Issakainen
Santeri Nousjoki
Timo Ylönen
Max Markkola
Jari Eronen
Riikka Karjalainen
Jukka Tammelin
Sami Roos
Topias Rauhamaa, pj
Petri Käkönen, esittelijä
Toni Klang, sihteeri

**Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokouksen kaksi jäsentä
16.8.2021 saakka (kokoukset 8.3. ja 31.5.)**

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Mari Raininko	Markku Koskinen
Miia Salminen	Riikka Karjalainen

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokous kaksi jäsentä

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Kokous 13.9.2021	
Markku Koskinen	Jouni Nieminen
Matti Sallila	Anne Tuomaila
Kokous 20.12.2021	
Matti Sallila	Martti Aslamaa
Sirpa Kinnari	Mari Tommiska

Päijät-Hämeen liiton edustajainkokouksen edustaja 16.8.2021 saakka

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Markku Koskinen	Martti Aslamaa

Päijät-Hämeen liiton edustajainkokouksen edustaja 16.8.2021 alkaen

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Martti Aslamaa	Toni Alander

Hämeen poliisin neuvottelukunnan jäsen 16.8.2021 saakka

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Jaana Kaartti	Jouni Nieminen

Hämeen poliisin neuvottelukunnan jäsen 16.8.2021 alkaen

Jäsen
Sisko Salomaa

Henkilökohtainen varajäsen
Tiina Malm

Päijät-Hämeen maakuntavaltuuston jäsen ja varajäsen 16.8.201 saakka

Jäsen
Petri Ollila

Henkilökohtainen varajäsen
Matti Torkkel

Päijät-Hämeen maakuntavaltuuston jäsen ja varajäsen 16.8.201 alkaen

Jäsen
Mari Raininko

Henkilökohtainen varajäsen
Santeri Nousjoki

Lahden seudun joukkoliikennelautakunnan jäsen ja varajäsen 16.8.2021 saakka

Jäsen
Tapani Suokas

Henkilökohtainen varajäsen
Kyösti Kari

Lahden seudun joukkoliikennelautakunnan jäsen ja varajäsen 16.8.2021 alkaen

Jäsen
Soile Laakso

Henkilökohtainen varajäsen
Anne Tuomaila

Päijät-Hämeen jätelautakunta 16.8.2021 saakka

Edustaja
Kyösti Kari

Varaedustaja
Tapani Suokas

Päijät-Hämeen jätelautakunta 16.8.2021 alkaen

Edustaja
Tiina Malm

Varaedustaja
Mari Raininko

Wellamo-opiston johtokunta 16.8.2021 alkaen

Jäsen
Martti Aslamaa

Varajäsen
Matti Sallila

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän yhtymäkokousedustajat 16.8.2021 saakka

Edustaja
Mari Tommiska
Eero Lepola

Varaedustaja
Reijo Päivärinta
Seppo Eerola

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän yhtymäkokousedustajat 16.8.2021 alkaen

Edustaja
Jukka Tammelainen
Matti Sallila

Varaedustaja
Mika Jormalainen
Martti Aslamaa

Eteva -kuntayhtymän yhtymäkokousedustajat 16.8.2021 asti

Edustaja
Matti Mäntylä

Varaedustaja
Anne Tuomaila

Eteva -kuntayhtymän yhtymäkokousedustajat 16.8.2021 alkaen

Edustaja
Matti Mäntylä

Varaedustaja
Marko Hietala

Valtuustotason sitovat tavoitteet

1. Kunnanvaltuusto arvioi strategian mittareiden toteutumisen
Strategisten mittareiden tarkastelu tilikaudesta 2021 on toteutettu strategiatoimikunnassa maaliskuussa 2022 ja saatetaan tiedoksi valtuustolle kevään 2022 aikana.
2. Kunnanhallitus neuvottelee ICT-palvelusopimukset
ICT-palvelusopimukset on neuvoteltu.
3. Kunnanhallitus päivittää kunnan henkilöstösuunnitelman
Kunnan henkilöstösuunnitelman laadinta aloitettiin tarkastelujaksolla ja saatetaan päätöksentekoon tilikauden 2022 aikana.
4. Kunnanhallitus päivittää tietoturvapoliitikan
Kunnanhallitus on hyväksynyt kunnan tietoturvapoliitikan 11.10.2021 § 234.
5. Kunnanhallitus vastaa työllisyyden kuntakokeilun käynnistämisestä
Työllisyyskokeilu on alkanut Kärkölässä hyvin. Asiakasmäärä on vähentynyt noin 27 % ja aktivointiaste on noussut vuodentakaisesta 11 %.

Muu keskushallinto

Keskushallinto tuottaa kunnan yleishallinnon hallinto- ja toimistopalvelut, jotka sisältävä seuraavat kokonaisuudet:

- toimielinten kokoushallinnan palvelut
- taloushallinnon palvelut
- henkilöstöhallinnon palvelut
- tiedonhallinnan palvelut
- tietopyyntöpalvelut
- tietohallinto- ja tietosuojapalvelut
- työllistämispalvelut
- sisäisen ja ulkoisen viestinnän palvelut
- tiedottamisen ja markkinoinnin palvelut
- velkaneuvontapalvelut
- joukkoliikennepalvelut
- pieneläinten talteenotto

Kuntalain edellyttämä kuntalaisten osallistaminen ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen näkyi vuoden aikana edelleen lisääntyneinä aloitteina ja palautteina sekä kuntalaisten lisääntyneenä aktiivisuutena vapaaehtoiseen yhdistysten, yritysten ja yksityisten yhteiseen tekemiseen kuntalaisten hyväksi.

Vahvistetun kuntastrategian vision mukaan Kärkölä on ulospäin suuntautuva ja myönteisesti tunnettu, terve, itsenäinen, yhteisöllinen sekä menestyvä ihmisen kokoinen kunta. Sitä johtavat arvot ovat luottamus, aktiivisuus, vastuullisuus ja yhteisöllinen välittäminen.

Elinvoima

Elinvoiman kehittäminen on kunnanhallituksen alainen toimi. Elinkeinoasioita hoidettiin pääosin omana työnä. Yrittäjien neuvontaan tarjottiin apua myös ProAgrian toimesta. Yrittäjien toimintamahdollisuuksia pyrittiin erityisesti edistämään lupapalveluita ja hankintoja kehittämällä. Osaltaan elinvoiman kokonaisuutta edistettiin markkinoinnilla ja tonttihuutokaupoilla. Elinvoimapäällikön keskeinen tehtävä oli hoitaa työllisyyden kuntakokeilua. Kehityspäällikkö toimi useissa hankkeissa kunnan asumisen strategian toteuttamiseksi. Mittavin uutinen kertomusvuonna oli Koskisen Oy:n ilmoitus uuden sahan rakentamisesta.

Työllisyydenhoito

Työllisyydenhoidon palvelut tuotetaan keskushallinnon alaisina palveluina. Merkittävin kustannus työllisyydenhoidossa on työmarkkinatukien kuntaosuus, joka on 50 % kuntalaisen työmarkkinatuesta silloin, kun henkilö on ollut työttömänä 300 - 999 päivää, ja 70 % silloin, kun henkilö on ollut työttömänä yli 1000 päivää. Vuonna 2021 kunta on maksanut työmarkkinatukiosuuksia 291802,18 euroa, joka on noin 50 % enemmän, kuin vuonna 2019.

Työllisyydenhoidon henkilöstöresursseihin panostaminen on osoittautunut oikeaksi ratkaisuksi. Kärkölä osalta työllisyyden kuntakokeilun alettua asiakkaita on saatu aktiivoitua, ja säännöllinen, aktiivinen työote tuottaa tulosta. Asiakkaita pystytään tukemaan heidän henkilökohtaisissa tavoitteissaan, ja pystymme ohjaamaan asiakkaita heidän tarpeidensa mukaisesti palveluihin, työhön tai koulutukseen oikea-aikaisesti. Työllisyyspalveluissa on kattava palveluverkosto, joka koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoista, koulutuksen järjestäjistä, erilaisista seudullisista hankkeista sekä yritysten edustajista. Omavalmentajilla on asiakkaita tilanteesta riippuen 60 - 80. Asiakkaan lähtiessä palveluihin asiakkuus ei pääty, eli tilastollisesti asiakasmäärät ja työttömien työnhakijoiden määrä ei ole suoraan verrannollinen kunnan työllisyyspalveluiden asiakkaiden määrään. Lisäksi osa työnhakijoista saa palvelunsa edelleen TE-toimistosta.

Kärkölä kunnan aktivointiaste on noussut vuoden 2021 aikana noin 10 %. Tilaston mukaan noin 40 %:lla pitkään työttömänä olleista henkilöistä on jokin työkykyä alentava diagnoosi, joten osatyökykyisten työllistämisen tuki (jäljellä olevan työkyvyn tunnistaminen) sekä työkyvyn selvittelyyn tähtäävät toimenpiteet ovat tulevaisuudessakin keskiössä.

Työpaja

Nuorten työpajan toiminta on jatkunut läpi vuoden. Työpajan toimintaan on haettu- ja saatu valtionavustuskelpoisuutta, sekä Aluehallintoviraston myöntämää avustusta 30 000 euroa / hankekausi. Vuoden aikana työpajalla on ollut 17 valmentautujaa. Valmentautujista 5 on edelleen pajalla vuoden vaihteessa. Osa asiakkaista on edennyt sovitusti palveluihin tai töihin, mutta muutama on myös keskeyttänyt palvelun. Nuoret ovat pajalla joko kuntouttavan työtoiminnan sopimuksella tai pajan omalla sopimuksella. Kuntouttavan työtoiminnan sopimukset tehdään Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän kautta.

Pajan toimintaa on kehitetty asiakkailta nousevan tarpeen pohjalta. Vuoden 2021 kehittämiskohteita ovat olleet pajatoimintojen opinnollistaminen sekä päihdetyön lisääminen pajan arkeen. Päihdetyötä on lisätty hankkimalla pajalle kokemusasiantuntijapalveluita sekä tiivistämällä yhteistyötä päihdesairaanhoidajan kanssa. Tilastojen valossa pitkät pajajaksot tuottavat parhaimmat tulokset. Vuoden 2022 aikana työpajatoiminta tulee muuttumaan, koska hyvinvointialueen aloittaessa myös kuntouttavan työtoiminnan järjestämisessä tapahtuu muutoksia.

Elinvoima	TP 2020	TA 2021	TA		Toteutunut 2021	TA-	
			muut.	TA yht		Tot.	Tot. %
Tuotot	162 858	297 850	0	297 850	254 322	-43 529	85,4
				-1 046			
Kulut	-681 156	-986 670	-60 000	670	-960 328	86 342	91,8
Netto	-518 298	-688 820	-60 000	-748 820	-706 006	42 814	94,3

Hyvinvoinnin- ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin- terveyden- ja turvallisuuden edistäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä. Jokainen toimiala tähtää toiminnallaan siihen, että se edistää kuntalaisten turvallisuutta, terveyttä ja hyvinvointia. Hyvinvoinnin- terveyden- ja turvallisuuden edistämisen koordinaatiovastuu on kunnanhallituksella. Tähän kokonaisuuteen liittyy kiinteästi myös lain mukainen ehkäisevän päihdetyön koordinointi. Näitä tehtäviä on jaettu kahden työntekijän vastuulle vuoden 2021 aikana.

Vuonna 2021 on hyväksytty useita uusia paikallisia sekä seudullisia suunnitelmia, jotka kaikki tähtäävät kuntalaisten lisäksi tuon sanan hyvinvoinnin lisäämiseen. Paikalliset sekä seudulliset suunnitelmat johdetaan Päijät-Hämeessä yhteisesti sovituista HYTE-kärjistä, joita ovat mielen hyvinvointi, osallisuus- ja yhteisöllisyys, arjen turvallisuus sekä päihdeettömyys ja terveelliset elintavat.

Hyvinvoinnin- terveyden- ja turvallisuuden kannalta merkittävin toimintaa ohjaava asiakirja on laaja hyvinvointikertomus sekä suunnitelma vuosille 2021 - 2025. Tässä asiakirjassa on huomioitu kaikki ikäryhmät, sekä ehkäisevän työn näkökulma siten, ettei jokaisesta toiminnasta tarvitse tehdä omaa ohjaavaa dokumenttia. Näin raportointi ja seuranta kulkee yksissä kansissa ja samassa aikataulussa. Lasten- ja nuorten osalta vuodelle 2022 on tehty oma suunnitelma, jonka tarkoituksena on tehostaa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi tehtäviä toimenpiteitä sekä niiden seurantaa ja arviointia.

Hyvinvoinnin-, terveyden- ja turvallisuuden edistämisen toimenpiteistä on laadittu oma raportti, joka kulkee tilinpäätöksen rinnalla.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	TP 2020	TA 2021	TA		Toteutunut 2021	TA-	
			muut.	TA yht		Tot.	Tot. %
Tuotot	105	0	0	0	0	0	
Kulut	-35 416	-40 980	0	-40 980	-39 201	1779	95,7
Netto	-35 311	-40 980	0	-40 980	-39 201	1779	95,7

Sosiaali- ja terveystalvet

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä tuottaa kunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Yhtymän tuottamien sosiaali- ja terveystalvelujen osalta muutetun talousarvion toteuma alittui noin 845 996 eurolla.

Sosiaali- ja terveystalvet	TP 2020	TA 2021	TA muut.	TA yht	Toteutunut 2021	TA-Tot. 2021	Tot. %
Tuotot	0	0	0	0	0	0	0
Kulut	-14 586 732	-16 331 730	0	-16 331 730	-15 485 734	845 996	94,8
Netto	-14 586 732	-16 331 730	0	-16 331 730	-15 485 734	845 996	94,8

Sosiaali- ja terveystalveluiden kustannusten erittely:	2019	2020	2021
Perustalvet	9 269 079,00	8 748 037,97	9 367 505,00
Akuutti 24	698 913,00	596 545,00	706 729,00
Ensihoito	145 693,00	219 284,00	213 183,00
Erikoissairaanhoido	5 043 665,00	4 614 305,00	4 798 677,00
Ympäristöterveydenhuolto	127 474,00	130 057,00	122 017,00
Eläkemenoperusteiset eläkevakuutusmaksut	257 099,68	254 651,42	269 429
Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän perustamiskustannukset			
Kotikuntakorvausten valtiosuuden vähennys	9 702,03	11 379,96	0
Perustoimeentulotuen palautus			
Sotilasvammalain mukaiset korvaukset			
Muut sosiaali- ja terveydenhuollon menot	4434,29	12 471,54	1 489
Yhteensä	15 546 060,00	14 586 731,89	15 479 029,00

Maaseututoimi

Maaseututoimi vastaa maataloushallintoon kuuluvista viranomaistehtävistä, maaseutualueiden kehittämisestä, yksityistieasioista sekä kunnan maa- ja metsätilojen hoitamisesta.

Kärkölen maaseutuhallinto kuuluu Päijät-Hämeen yhteistoiminta-alueeseen. Yksikkö koostuu kahdeksasta Päijät-Hämeen kunnasta ja sitä hallinnoi Asikkalan kunta.

Kunnanhallitus päätti lakkauttaa maaseutusihteen viran 1.3.2020 lukien.

Maaseututoimi	TP 2020	TA 2021	TA muut.	TA yht	Toteutunut 2021	TA-Tot. 2021	Tot. %
Tuotot	21 493	15 400	0	15 400	9 483	-5 917	61,6
Kulut	-43 842	-49 140	0	-49 140	-43 952	5 188	89,4
Netto	-22 349	-33 740	0	-33 740	-34 469	-729	102,2

Palo- ja pelastustoimi

Palo- ja pelastustoimi, öljyntorjunta ja väestönsuojelun suunnittelu kuuluvat Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen toiminta-alueeseen. Pelastuslaitoksen toimintaa ohjaa kunkin kunnan toiminta-alueella koskeva palvelutasopäätös.

Palonehkäisy

Palotarkastuksia tehdään palo- ja onnettomuusvaaran ehkäisemiseksi ja henkilöturvallisuuden lisäämiseksi. Tarkastusten yhteydessä ja erikseen järjestetyissä tilaisuuksissa annetaan valistusta ja neuvontaa.

Sammutus- ja pelastustoiminta

Kärkölässä toimi valmiuspalokuntana Järvelän VPK, joka osallistuu kaikkiin alueensa hälytystehtäviin. Järvelän VPK on erikoistunut lisäksi ensivastetoimintaan.

Öljyntorjunta

Kärkölä tunnetaan vähävesistöisenä kuntana, minkä johdosta järvillä tapahtuva suurempi öljyonnettomuus on harvinainen. Kunnan alueella kulkevat Riihimäentie (54), Mäntsäläntie (295) ja Lahti-Riihimäki rautatie muodostavat omat riskikohteet, joista aiheutuu riskejä pohjaveteen, kun vaarallisten aineiden kuljetukset ovat päivittäisiä ja liikenne vilkasta.

Kärkölään pohjavesivarat keskittyvät I Salpausselältä Kärkölään, Järvelän ja Marttilan kautta Mäntsälään, jolloin maa-alueilla tapahtuvat vaarallisten aineiden onnettomuudet saattavat muodostua pitkäaikaisiksi ja siten kustannuksiltaan korkeiksi.

Väestönsuojelu

Kärkölä muodostaa oman suojelulohkon.

Pelastustoimi	TP 2020	TA 2021	TA		Toteutunut 2021	TA- Tot. 2021	Tot. %
			muut.	TA yht			
Tuotot	0	0	0	0	0	0	0,0
Kulut	-444 809	-464 810	0	-464 810	-459 917	4893	99,0
Netto	-444 809	-464 810	0	-464 810	-459 917	4893	99,0

KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ

Kunnanhallitus yhteensä	TP 2020	TA 2021	TA		Toteutunut 2021	TA-Tot. 2021	Tot. %
			muut.	TA yht			
Tuotot	286 791	354 600	0	354 600	315 753	-38 847	89,0
Kulut	-16 803 255	-18 998 750	-60 000	-19 058 750	-18 103 333	955 417	95,0
Netto	-16 516 464	-18 644 150	-60 000	-18 704 150	-17 787 580	916 570	95,1

2.2.4 Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Seuraavassa on kuvattu toiminnallisesti keskeinen sivistystoimen tuottamista palveluista vuonna 2021 sekä niitä kuvaavaa tilastotietoa.

Kärkölän kunta tuotti itse sivistystoimen palvelut lukuun ottamatta perusopetuksen vaativan luokkamuotoisen erityisopetuksen palveluja, oppilashuollon esimies-, kuraattori- ja koulupsykologipalveluja, varhaiskasvatuksen viikonloppuisin ja arkipyhinä tuottamia vuorohoidon palveluja sekä kirjastotoimen johdon ja kirjaston aineistokannan käsittelyyn liittyviä palveluja, jotka se osti naapurikunnilta.

Sivistystoimen palveluilla tuettiin ja annettiin laaja-alaista ja monipuolista hoitoa, kasvatusta ja opetusta lapsille ja nuorille. Lisäksi tarjottiin vapaa-aikatoimen palveluja kuntalaisille sekä luotiin edellytyksiä sosiaaliselle kasvulle ja yhteistyössä toimimiselle. Sivistystoimen palvelut huolehtivat laadukkaasti varhaiskasvatuksen, yleissivistävän koulutuksen, muiden kasvatus- ja opetuspalveluiden sekä vapaa-aikapalvelujen järjestämisestä lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Liikuntahalli otettiin käyttöön 1.8.2021 alkaen.

Koronaepidemia vaikutti varhaiskasvatuksen ja yleissivistävän koulutuksen toimintaan läpi vuoden pääasiassa tehostettuina tila- ja hygieniajärjestelyinä. Edellisestä poikkeavana menettelynä kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava viranomaisen sulki koulun vuosiluokkien 1 - 9 osalta 30.11.- 13.12.2021 väliseksi ajaksi tartuntatautilain 58 §:n nojalla epidemiatilanteen rauhoittamiseksi. Päätöksen johdosta opetuksen järjestäjä teki päätöksen poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymisestä vastaavaksi ajaksi.

Vapaa-aikapalvelujen osalta vuoden aikana oli useita palvelujen keskeytyksiä tai osallistujamäärien rajoituksia, jotka perustuivat Etelä-Suomen Aluehallintovirasto määräyksiin palveluihin tarkoitettujen tilojen suljettamisesta tai osallistujien rajaamisesta ikäluokkaryhmien tai osallistujamäärien mukaisesti.

0–6 -vuotiaiden ikäluokan vähenemä TP 2019 - TP 2021 oli 40 lasta eli 17,5 %, mutta se ei ole vaikuttanut merkittävästi päivähoidon tarpeeseen, eikä ollenkaan päiväkotihoidopaikan nettokustannuksiin tarkasteluvälillä. Yleissivistävän koulutuksen lapsimäärän vähenemä TP 2019 - TP 2021 oli 26 oppilasta eli 7 %. Lapsimäärän muutos on lisännyt oppilaskohtaisia käyttömenoja tarkasteluvälillä 16 %.

Valtuustotason sitovien tavoitteiden toteutuminen

Strategiset valtuustotason sitovat tavoitteet talousarviovuodelle 2021:

1. Kunnan hyvinvointiryhmä koordinoi, että hyvinvointi sisällytetään jokaisen toimialan talousarvioon ja toimintasuunnitelmiin. Mittareina toimialojen talousarviot ja toimintasuunnitelmat. Vastuutahoina toimialajohtajat.

Toteuma:

Todetaan, että tavoite toteutui.

2. Perusopetuksen osalta koulukiusaamista ennaltaehkäisevien toimien tehostaminen siten, että kiusaamisen määrä vähenee lukuvuoden 2019-2020 tasosta. Mittareina THL:n kouluterveyskyselyn ja KivaKoulu tilannekartoituksen tulokset. Vastuutahoina rehtori, opetushenkilöstö, vapaa-aikatoimen henkilöstö ja sivistysjohtaja

Toteuma:

Todetaan, että kevätlukukaudella 2020 toteutettuun KivaKoulu tilannekartoituskyselyyn vastanneista koulumme oppilaista 12 prosenttia ilmoitti joutuneensa kiusatuksi kaksi tai kolme kertaa kuukaudessa tai useammin. Lukuvuoden 2020–2021 aikana toteutettiin KivaKoulu toimintaohjelman mukaisia oppitunteja kaikille vuosiluokille. Kevätlukukaudella 2021 toteutettuun KivaKoulu tilannekartoituskyselyyn vastanneista koulumme oppilaista 12 prosenttia ilmoitti joutuneensa kiusatuksi kaksi tai kolme kertaa kuukaudessa tai useammin. Valtakunnallinen vertailuprosentti oli 11.

Kouluterveyskyselyyn vastanneista koulumme 4–5 ja 8–9 vuosiluokkien oppilaista 11,9 prosenttia ilmoitti joutuneensa kiusatuksi vähintään kerran viikossa.

Toteuma:

Todetaan, että asetettua tavoitetta ei saavutettu, mutta ennaltaehkäisevät toimenpiteet ovat olleet kohtuullisen vaikuttavia käyttäen vertailulukuna edellisen lukuvuoden vastaavaa koulukohtaista tietoa.

Todetaan, että koulukiusaamista ennaltaehkäiseviä tehostettuja toimenpiteitä on jatkettu lukuvuonna 2021 - 2022 turvallisen oppimisympäristön turvaamiseksi jokaiselle koulumme oppilaalle.

3. Jokainen oppivelvollisuuden suorittanut nuori saavuttaa perusopetuksen päättötodistuksen. Mittarina päättötodistuksen saaneiden määrä verrattuna oppivelvollisuuden suorittaneiden määrää. Vastuutahoina rehtori, opetushenkilöstö ja sivistysjohtaja.

Toteuma:

Lukuvuoden 2020 - 2021 päätteeksi 5/50 oppilaasta ei saavuttanut tavoitetta. 1.8.2021 voimaan tullut uusi oppivelvollisuuslaki velvoitti heitä jatkamaan perusopetuksen oppimäärän suorittamista lukuvuoden päättymisen jälkeen.

4. Terveysliikunnan suunnitelmallinen kehittäminen. Mittarina tuotettujen terveystoimintapalvelujen määrä ja asiakasmäärät verrattuna vuonna 2020 tuotettujen palvelujen määrää ja asiakasmäärät. Vastuutahoina liikuntahankekoordinaattori ja sivistysjohtaja.

Toteuma:

Todetaan, että Koronaepidemia vaikutti merkittävästi vuonna 2020 9 kuukauden ajan terveystoimintapalvelujen määrää ja asiakasmääriin sekä vastaavasti koko vuoden ajan vuonna 2021. Epidemian seurauksena Aluehallintoviraston määräämät liikuntatilojen käyttökiellon/-rajoitukset ja osallistujamäärärajoituksen estivät tai rajoittivat merkittävästi terveystoimintapalvelujen toteuttavista sekä niihin osallistuneiden määrää. Rajoitusten ja sulkujen seurauksena terveystoimintapalveluja tarjottiin videotallenteina, joiden käyttäjämääriä ei voida arvioida.

5. Nuorten päihteiden käytöstä aiheutuvien haittojen ennaltaehkäisy. Mittarina nuorten päihteiden käytön seurauksena kunnan organisaatioon kuuluvien työntekijöiden suorittamien toimenpiteiden määrä. Vastuutahoina ehkäisevän päihdetyön koordinaattori, rehtori, opetushenkilöstö, vapaa-aikatoimen henkilöstö, elinvoimasuunnittelija, sivistysjohtaja ja hyvinvointityöryhmä.

Toteuma:

Todetaan, että etsivä nuorisotyö toteutti tarkasteluvälillä yhteensä 50 toimenpidettä nuorten päihteiden käyttöön liittyen (puheeksi ottoja, mini-interventioita ja palveluohjauksia). Nuorten työpajan osalta vastaava luku on 340.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 1.1.-31.7.2021

Jäsen	Läsnä	Varajäsen	
Eero Lepola, pj.	6/6		
Kauko Issakainen	6/6		
Arto Määttä	6/6		
Tuija Pelli	6/6		
Reijo Päivärinta, vpj.	6/6		
Leena Reiman	6/6		
Miia Salminen	6/6		
Maija Saarinen	6/6		
Petri Vahovuori	0/6	Jari Heinonen	1/6
Petri Käkönen pöytäkirjanpitäjä/esittelijä	6/6		

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 1.8.-31.12.2021

Jäsen	Läsnä	Varajäsen	
Eero Lepola, pj.	4/5	Kari Lapinlampi	1/5
Kauko Issakainen	4/5	Heikki Syrjä	1/5
Nana Kirkkomäki	5/5		
Timo Naapuri	5/5		
Santeri Nousjoki, vpj.	5/5		
Maiju Rantanen	5/5		
Leena Reiman	4/5	Tuija Pelli	1/5
Ari Wahlberg	4/5		
Milla Veck	4/5	Anne Tuomaila	1/5
Petri Käkönen, pöytäkirjanpitäjä/esittelijä	5/5		

Sivistystoimen ja hyvinvointityön hallinto

Toimialan hallinto mahdollisti ja tuki sivistystoimen palveluiden tuottamista. Yleishyödyllisten yhdistysten avustaminen oli osa sivistys- ja hyvinvointilautakunnan tehtävää. Avustusmääräraha 21 000 euroa sisältyy sivistystoimen hallinnon kustannuksiin.

**Sivistystoimen ja
hyvinvointityön**

hallinto	TP 2020	TA 2021	TA muut.	TA yht	Toteutunut 2021	TA-Tot. 2021	Tot. %
Tuotot	3 382	0	0	0	480		
Kulut	-286 736	-202 800	0	-202 800	-214 429	- 11 629	105,5

Netto -283 354 -202 800 0 -202 800 -213 949 -11 149 105,5

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen tehtäväalueeseen kuului varhaiskasvatus ja varhaiserityiskasvatus päiväkodissa, esiopetuksessa ja perhepäivähoidossa. Lisäksi tehtäväalueeseen kuului yksityisen hoidon tuki ja sen kunnallinen lisä ja lasten kotihoidon tuki sekä varhaiskasvatuksen hallinto. Varhaiskasvatuksen viikonloppuisin ja arkipyhinä tuotetut vuorohoidon palvelut toteutettiin ostopalveluna Hollolan kunnan toteuttamina.

Varhaiskasvatuksen tehtävänä oli tarjota lapsiperheille turvallinen hoitomuoto ja näin mahdollistaa perheiden kasvatustyön tukeminen, vanhempien työssä käyminen ja opiskelu ja edistää lapsen tervettä kasvua, kehitystä ja oppimista. Tällä tavalla tuettiin perheitä heidän toivomallaan tavalla ja edistettiin lasten ja perheiden hyvinvointia kunnan strategian ja hyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Varhaiskasvatus teki myös matalankynnyksen palveluohjausta, mikäli lapsen etu ja perheen tilanne sitä vaati. Koronaepidemia vaikutti toimintaan läpi vuoden tehostettuina tila- ja hygieniajärjestelyinä.

Varhaiskasvatus on lapsen ja perheen tarpeet huomioon ottavaa tavoitteellista toimintaa, jota toteutetaan kehitykselle ja oppimiselle suotuisassa, turvallisessa ja terveellisessä toimintaympäristössä. Se perustuu varhaiskasvatuslakiin ja -asetukseen sekä kasvatusyhteistyöhön ja yhteisölliseen toimintaan.

Esiopetuksen tehtävänä oli osana varhaiskasvatusta edistää lasten oppimisedellytyksien kehittymistä ja tarjota esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta sitä tarvitseville. Esiopetus järjestettiin Kärkölän yhtenäiskoulun Keltasiivessä.

Varhaiskasvatus	TP 2019	TP 2020	TP 2021
0 - 6 v:n ikäluokka yht. 31.12	228	206	188
Joista kunnan tuottamassa päiväkotihoidossa	116	110	103
Joista kunnan tuottamassa perhepäivähoidossa	8	6	7
Joista kunnan tukemassa yksityisessä päivähoitossa	5	4	10
Lapsia esiopetuksessa	51	34	40
Kotihoidon tuki			
Tuen saajia, keskimäärin / vuosi	39	37	39
Lapsia tuen piirissä, keskimäärin / vuosi	47	48	52
Kotihoidon tuki/tuensaaja / vuosi	4 636	4 076	4 396
Hoitopaikan hinta (netto) / vuosi			
Päiväkoti	14 864	15 072	14 789
Perhepäivähoito	9 146	11 425	9 712
Yksityinen päivähoito	6 270	5 979	5 718
Käyttömenot (brutto) € /esikouluoppilas	5 666	7 335	5 022
Hoitopäivän hinta (netto)			
Päiväkoti	96,40	104,40	97,02
Perhepäivähoito	65,15	58,71	66,14

Yleissivistävä koulutus

Kärkölän kunta tuotti itse perusopetuspalvelut lukuun ottamatta vaativan luokkamuotoisen erityisopetuksen palveluja sekä oppilashuollon esimies-, kuraattori- ja koulupsykologipalveluja, jotka se osti naapurikunnilta. Vuosiluokkien 1–4 opetus järjestettiin Keltasiivessä ja vuosiluokkien 5 - 9 opetus edelleen Opintien toimipisteessä.

Koronaepidemia vaikutti koko vuoden yleissivistävän koulutuksen järjestelyihin pääasiassa tehostettuina tila- ja hygieniajärjestelyinä. Kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava viranomainen sulki koulun vuosiluokkien 1 - 9 osalta 30.11.- 13.12.2021 väliseksi ajaksi tartuntatautilain 58 §:n nojalla epidemiatilanteen rauhoittamiseksi. Päätöksen johdosta opetuksen järjestäjä teki päätöksen poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymisestä vastaavaksi ajaksi. Opetus järjestettiin kokonaan etäyhteyksiä hyödyntäen. Poikkeukselliset opetusjärjestelyt sisälsivät myös annosateriapalvelun sen piirin ilmoittautuneille ajalla 2. - 13.12.2021. Poikkeukselliset opetusjärjestelyt eivät koskeneet perusopetuslain 17 §:ssä tarkoitettuja erityisen tuen päätöksen saaneita oppilaita, vaan heille tarjottiin mahdollisuutta osallistua lähiopetukseen.

Yleissivistävän koulutuksen tavoitteiden mukaisesti opetus- ja kasvatustehtävällä pyrittiin edistämään oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä ohjattiin heitä omaksumaan elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Opetuksella pyrittiin edistämään sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana. Opetuksen tavoitteena oli lisäksi turvata riittävä yhdenvertaisuus koulutuksessa koko maan alueella.

Palvelu sisälsi perusopetuksen sekä oppilashuollon. Oppilaista 27 % oli koulun tukitoimena toteutettavan tehostetun tai erityisen tuen piirissä.

Yleissivistävä koulutus	TP 2019	TP 2020	TP 2021
Lapsia perusopetuksessa	400	393	374
Lapsia koululaisten iltapäivätoiminnassa	18	14	18
Käyttömenot (brutto) / 1000 € (sis. ip-toim.)	3 975	3 970	4 125
Käyttömenot (brutto) € / oppilas (sis. ip-toim:)	9 489	10 102	11 029
Kotikuntakorvauksen perusosa €/oppilas	6 600	6 797	7 113
Tuntikehys / oppilas, yhtenäiskoulu	1,69	1,76	1,82

Muut opetuspalvelut

Palvelu loi edellytykset kuntalaisten osallistumiselle vapaan sivistystyön palveluihin. Palvelu sisälsi ostopalvelujen ja kuntaosuuksien korvaukset Lahden kaupungin hallinnoimalle Wellamo-opistolle ja Päijät-Hämeen kesäyliopistoyhdistys ry:n ylläpitämälle Päijät-Hämeen kesäyliopistolle sekä musiikkiopetusta järjestäville tahoille (Concis Lahden konservatorio ja Riihimäen musiikkiopisto) maksettavat korvaukset.

Wellamo-opiston opetustunnit	TP 2019	TP 2020	TP 2021
Musiikki	325	430	339
Kuvataide ja muotoilu	135	244	150
Kuvataiteen ja käsityön muu op.	48	0	0
Näyttämö- ja sanataide	0	26	0
Käsityöt	222	306	140
Kielet	70	104	104
Tietotekniikka	19	44	0
Liikunta, tanssi ja terveys	500	577	
Taiteen perusopetus	500	600	359,95
Historia, yhteiskunta, psykologia	0	0	0
Muut	0	0	0
Harrastamisen Suomen malli	0	0	35,91
Yhteensä	1 818	1 731	1721,44

Muu opetustoimi	TP 2019	TP 2020	TP 2021
Wellamo-opisto, opetustunteja			1721,44
Musiikki, oppilaita Lahden	3	3	3

Kasvatus ja opetus	TP 2020	TA 2021	TA muut.	TA yht	Toteutunut 2021	TA-Tot. 2021	Tot. %
Tuotot	251 698	295 300	0	295 300	437 820	142 520	148,3
Kulut	-6 115 301	-6 559 800	0	-6 559 800	-6 515 466	44 334	99,3
Netto	-5 863 603	-6 264 500	0	-6 264 500	-6 077 646	186 854	97,0
Poistot	-60 809	-33 000	0	-33 000	-60 809	-27 809	184,3
Tilikauden tulos	-5 924 412	-6 297 500	0	-6 297 500	-6 138 455	159 045	97,5

Kirjastotoimi

Kirjaston tehtävä oli vastata ensisijaisesti kärköläläisten tiedon, itsensä kehittämisen ja virkistymisen tarpeisiin kehittämällä kirjastoa monipuolisena ja kaikkien tavoitettavissa olevana palveluverkostona. Palvelut tuotettiin yhdessä Hollolan kunnan kanssa.

Hollolan kirjaston osana Kärkölän kirjasto oli mukana seudullisen kirjastoyhteistyön kehittämisessä. Tähän liittyy myös työyhteisön osaaminen, uudistuminen ja koulutus. Palvelujen kustannustehokkuus nähtiin osana talouden ja resurssien hallintaa. Kärkölän kirjasto vastasi tavoitteidensa mukaisesti ensisijaisesti kärköläläisten tiedon, itsensä kehittämisen ja virkistymisen tarpeisiin kehittämällä kirjastoa monipuolisena ja kaikkien tavoitettavissa olevana palveluverkostona.

Kärkölä osti kirjastotoimen johdon ja kirjaston aineistokannan käsittelyyn liittyvät palvelut Hollolalta. Kärkölän kirjasto kuului Päijät-Hämeen Lastukirjastoihin.

Kirjastotoimi:	TP 2019	TP 2020	TP 2021
Lainausten määrä	43686	35 881	38 673
Kävijöiden määrä	16 645	11 877	8 690
Lainan hinta, euroa	4,47	5,77	5,40
Kirjaston normaali aukioloaika			29
Henkilöstön määrä	1	1	1,43

Lainausten määrä lisääntyi, mutta vastaavasti kävijöiden määrä väheni vuoden 2021 aikana edelliseen vuoteen verrattuna. Kävijämäärän lasku heijastelee Korona-epidemian vaikutuksesta määrättyjä tilojen käyttörajoituksia ja väljentämisvelvoitteita.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelut tuki kunnassa harjoitettavaa kulttuuritoimintaa, vaali kotiseutuperinnettä ja järjesti kulttuuritapahtumia epidemiarajoitusten mahdollistamissa puitteissa yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.

Huovilan puistolla oli edelleen merkittävä asema Kärkölen kulttuuripalveluissa ja matkailukohteena. Puistossa kesäkausien aikana järjestettäväksi suunnitellut tapahtumat ja toiminnot toteutuivat Huovila-toimikunnan laatiman suunnitelman mukaisesti. Keskeisenä tapahtumana oli Kärkölä-päivä, joka toteutettiin aiemmista vuosista poiketen elokuun kolmantena sunnuntaina. ”Kärkölen kuvataide esittäytyy”- kuvataidenäyttely toteutettiin 3.7. - 8.8.2022. Opastettuja puistokierroksia järjestettiin kesäkauden aikana tiistaisin ja torstaisin. Valon ja musiikin ilta järjestettiin syyskuun viimeisenä perjantaina.

Koronarajoitukset vaikuttivat kunnan järjestämien tapahtumien toteuttamiseen. Kansallisen veteraanipäivän juhlaa ei voitu rajoitusten takia järjestää, muistomerkeille laskettiin seppeleet.

Kunta markkinoi ja osallistui Kärkölen Sahtimestaruuskilpailuiden, Entisten ja nykyisten kärköläläisten senioreiden tapaamisen, Hauskan maalauspäivän, Kärrypäivän sekä Vanhojen autojen kokoontumisajojen sekä Adventtikävelyn järjestämiseen.

Itsenäisyyspäivän juhlaosuus jouduttiin peruuttamaan koronarajoitusten takia, muistomerkeille laskettiin seppeleet.

Huovilan puistoon myytiin toimintakauden aikana yksittäisiä lippuja 1365 kappaletta ja kausilippuja 108. Ryhmäopastuksia oli 2.

Nuorisopalvelut

Nuorisotyöllä tarkoitetaan kaikkea sitä työtä, jolla parannetaan nuorten elinoloja ja luodaan edellytyksiä nuorisotoiminnalle. Toiminnan painopiste oli ennaltaehkäisevässä työssä yhteistoiminnassa erityisesti koulutoimen sekä muiden hallintokuntien, viranomaisten ja kolmannen sektorin kanssa. Nuorisopalveluina tuotettiin keskeisesti avointa nuorisotalotoimintaa Järvelän Nuokulla. Nuokulla järjestettiin toimintaa 9 - 20 - vuotiaille lapsille ja nuorille terveysturvallisuuteen liittyvät ohjeistukset ja

rajoituspäätökset huomioiden. Kesällä 2021 toteutettiin kaksi liikuntapainotteista päiväleiriä 7 - 14 -vuotiaille.

Nuorisotyön toimijat jalkautuivat nuorten pariin, nuorten suosimille paikoille mm. vappuna ja koulunpäättäjien yhteydessä sekä useampana yksittäisenä iltana vuoden 2021 aikana.

Nuorisotyön resurssia kohdennettiin yhä enenevässä määrin myös yhtenäiskoulun arkeen koulunuorisotyön kautta. Koulunuorisotyöntekijän työtehtäviin kuuluu muun muassa yhteisöllisyyden kasvattaminen, kiusaamisen ehkäiseminen ja kouluviihtyvyyden parantaminen sekä yhteistyö kodin ja koulun välillä.

Nuorisotyö vahvisti myös nuorten osallisuutta erityisesti heitä itseään koskevassa päätöksenteossa. Kärkölässä nuorisovaltuusto on toiminut vuodesta 2005 lähtien. Nuorisovaltuutetuilla on viisi paikkaa läsnäolo- ja puheoikeuksin kunnanvaltuuston kokouksissa. Nuorisovaltuusto järjestää nuorille toimintaa itsenäisesti ja on mukana nuorisotoimen ja muiden yhteistyötahojen kanssa monissa tapahtumissa, jotka jäivät vähäisiksi koronarajoitusten vuoksi tältä vuodelta.

Etsivän nuorisotyön avulla pyrittiin tavoittamaan syrjäytymisuhan alaiset nuoret ja auttamaan heidät sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistettiin heidän kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille.

Etsivän nuorisotyön ensisijaisena kohderyhmänä ovat 15 - 29 -vuotiaat ilman työ- tai opiskelupaikkaa olevat kärköläläiset nuoret sekä nuoret, joilla on haasteita arjenhallinnassa ja arkisten asioiden hoitamisessa ja, jotka tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut.

Koronaepidemian vaikutukset näkyivät myös etsivässä nuorisotyössä mm. viranomaisohjausten määrän vähenemisenä ja haasteina nuorten tavoittamisessa.

Nuorisotoimi:	TP 2019	TP 2020	TP2021
Nuorisotyön piiriin kuuluvien ikäluokka (0 - 28 vuotiaat)	1 151	1 092	1036
Ohjatussa toiminnassa kirjattujen käyntien määrä	4 474	4 661	3560
Suunnitelmallisesti kohdattujen nuorten lkm	1019	1306	1985
Menot (brutto) € / 0 - 28 vuotias	126,60	140,15	141,70
Nuokun aukioloaika (tuntia / vko)	21	21	21
Vakituisen, kokoaikaisen henkilöstön määrä	2	2	2
Etsivä nuorisotyö, HTV	1	1,16	1,46
Valtionavustus etsivään nuorisotyöhön	27 000	45 000	45 000
Kunnassa asuvat 15 - 29 -vuotiaat	542	535	528
Etsivän nuorisotyön tavoittamat nuoret	65	56	55
NEET-nuorten määrä % ikäluokasta (arvio)	7,4-12,3	9,6-16	
Tavoitetut nuoret % ikäluokasta	11,9	10,5	10,4
Uudet asiakkuudet	46	42	44
Eteenpäin ohjattuja nuoria	61	48	44
Asiakkuudessa nuoria 31.12.	23	23	18

Huomion arvoista, että lähes 50 % vuonna 2021 tavoitetuista nuorista hakeutui etsivän nuorisotyön asiakkaaksi oma-aloitteisesti tai läheisen ohjauksesta.

Liikuntatoimi

Liikuntapalvelujen tehtävänä on luoda edellytyksiä kansalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kolmannen sektorin toimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät.

Seurojen tehtävänä on lähinnä lasten ja nuorten liikunnan sekä aikuisten kuntoliikunnan ja kilpaurheilun järjestäminen. Kunnan tehtävä on vastata terveystoiminnasta. Seura yhteistyönä järjestettiin talvella luistelukoulun Jäppärän kanssa.

Aikuisliikuntahankkeeseen liittyen järjestettiin liikuntaneuvontaa, johon henkilöt ohjautuivat pääsääntöisesti omatoimisesti. Koronaepidemia vaikutti suuresti sekä neuvontojen tarjontaan että asiakkaiden määrään. Keväällä liikuntaneuvonnassa ei käynyt yhtään asiakasta, syksyn aikana asiakkaita oli kuusi.

Koronaepidemia vaikutti lisäksi liikuntaryhmien järjestämiseen ja asiakkaiden osallistumiseen. Keväällä liikuntaryhmiä ei pystytty järjestämään ollenkaan. Sen sijaan netin välityksellä tarjottiin muun muassa erilaisia liikuntavideoita. Kesällä tarjottiin ulkoliikuntaa ja syksyllä matalankynnyksen liikuntaryhmiä: kuntojumppaa, vesijumppaa ja tuolijumppaa, ulkotreenejä sekä pallopelejä. Lisäksi järjestettiin kyläkävelyitä (Kirkonkylällä, Lappilassa ja Marttilassa), päiväkotikiikkeitä ja koululaisille uintia Suomen Harrastamisen mallin mukaan. Lasten ja nuorten samanaikaisohjausta toteutettiin koulun opettajien kanssa koululaisten liikuntatunneilla sekä koululaisten uimaopetuksissa.

Osallistuttiin muutamiin järjestettyihin tapahtumiin, kuten senioriviikolle. Lisäksi järjestettiin erilaisia haasteita ja tempauksia, kuten koko kesän kestänyt postilaatikkopyöräily, liikunnallinen joulukalenteri ja arkiliikuntahaasteita. Työhyvinvointia edistettiin järjestämällä taukoliikuntaa kunnanviraston työntekijöille viikoittain rajoitusten mahdollistaessa.

Kesällä liikuntapalvelut järjestivät ohjattua liikuntaa lapsille yhdessä kesätyöntekijöiden kanssa kolmesti viikossa urheilukentällä. Lisäksi osallistuttiin lasten kesäleireille yhteistyössä Nuorisopalvelujen kanssa.

Syksyllä liikuntahallissa järjestimme kuntalaisille avoimet ovet ja tehtiin lajiesittelyvideoita sosiaaliseen mediaan.

Uimahallissa oli vuoden aikana yhteensä 10 659 käyntikertaa, joista koululaisten käyntikertoja 3 385 ja vesiliikuntaryhmäläisten 561. Koululaisten käyntikerroissa on mukana myös Mäntsälän koulujen oppilaiden käynnit.

Vapaa- aikatoimi	TP 2020	TA 2021	TA muut.	TA yht	Toteutunut 2021	TA- Tot. 2021	Tot. %
						-42	
Tuotot	81 878	100 700	0	100 700	58 440	260	58,0
Kulut	-1 067 102	-1 142 600	0	-1 142 600	-1 109 021	33 579	97,1
Netto	-985 224	-1 041 900	0	-1 041 900	-1 050 581	-8 681	100,8
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta yhteensä	TP 2020	TA 2021	TA muut.	TA yht	Toteutunut 2021	TA- Tot. 2021	Tot. %
Tuotot	336 958	396 000	0	396 000	496 740	100 740	125,4
Kulut	-7 469 139	-7 905 200	0	-7 905 200	-7 838 915	66 285	99,2
Netto	-7 132 181	-7 509 200	0	-7 509 200	-7 342 176	167 024	97,8
Poistot	-60 809	-33 000	0	-33 000	-60 809	-27 809	184,3
Tilikauden tulos	-7 192 990	-7 542 200	0	-7 542 200	-7 402 985	139 215	98,2

2.2.5 Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunnan kokoonpano 31.7.2021 saakka

Jäsen

Alander Toni pj.
 Ingström Leif
 Mäntylä Matti
 Laakso Soile
 Malm Tiina
 Jaana Kaartti
 Penna Mika
 Lepola Ville
 Seppälä Anne

Varajäsen

Laiho Juha-Matti
 Virpiaro Petri
 Rajala Hannu
 Hara Aila
 Uotila Saku
 Aaltonen Päivi
 Eerola Seppo
 Holma Hannele
 Anttonen Tuula

Muut

Raininko Mari, kh:n edustaja Risto Salonen
 Hyytiäinen Riitta, esittelijä/pöytäkirjanpitäjä

Ympäristölautakunnan kokoonpano 1.8.2021 alkaen

Jäsen

Alander Toni pj.
 Pekkala Petri
 Louhivaara Jenni
 Aaltonen Päivi
 Laiho Juha-Matti
 Kinnari Sirpa
 Uotila Saku
 Laakso Soile
 Mäntylä Matti

Varajäsen

Hyyrynen Sami
 Rauhamaa Topias
 Ikävalko Heli
 Kaalikoski Sirpa
 Ylä-Sulkava Aapo
 Tommiska Mari
 Tuppurainen Jarmo
 Egle Tenno
 Rajala Hannu

Muut

Nummela Tuomas, KH:n edustaja Tuomaila Anne
 Hyytiäinen Riitta, esittelijä/pöytäkirjanpitäjä

Ympäristölautakunta kokoontui 8 kertaa.

Palvelukuvaus

Ympäristölautakunta toimii lupa -ja valvontaviranomaisena ja sen tehtävät jakautuvat rakennusvalvonnan vastuualueeseen ja ympäristönsuojelun vastuualueeseen. Lautakunta toimii kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena ja rakennusvalvontaviranomaisena. Rakennusvalvonta on hoidettu kunnan omana tehtävänä vuoden 2019 alusta lähtien.

Ympäristönsihteerin vastuualueelle kuuluu ympäristönsuojelu. Rakennusvalvonnan osalta oli henkilöstövajetta vuonna 2021, koska rakennusvalvontatehtäviä hoitava viranhaltija irtisanoutui. Loppuvuodesta rakennusvalvontaa hoiti kuitenkin määräaikainen rakennustarkastaja ja luparuuhkaa saatiin purettua.

Strategiset valtuustotason sitovat tavoitteet vuodelle 2021:**Ympäristönsuojelu**

Elinympäristöstä huolehtiminen

Ympäristönsihteerin vastuualueelle kuuluu ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta on hoidettu kunnan omana tehtävänä vuoden 2019 alusta lähtien. Rakennusvalvonnan osalta oli henkilöstövajetta vuonna 2021, koska rakennusvalvontatehtäviä hoitava viranhaltija irtisanoutui. Loppuvuodesta rakennusvalvontaa hoiti kuitenkin määräaikainen rakennustarkastaja ja luparuuhkaa saatiin purettua.

Strategiset valtuustotason sitovat tavoitteet vuodelle 2021:

Toimenpide: ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelman toteutuminen

Mittari: toteutumisaste 100 %

Toimenpide: maa-aineslupien maastomittaukset 5 kpl/talousarviovuosi

Mittari: 5 kpl/talousarviovuosi (100 %)

Kunnanvaltuusto hyväksyi ympäristöstrategian. Vuoden 2021 Kärkölen ympäristötekijäksi valittiin yhtenäiskoulun 6 B luokka. Käsiteltyjä maa-aines- tai yhteislupia oli 3 kpl.

Ympäristötoimi	TP 2020	TA 2021	TA muut.	TA yht	Toteutunut 2021	TA-Tot. 2021	Tot. %
Tuotot	25 876	13 000	0	13 000	29 394	16 394	226,1
Kulut	-87 426	-107 280	0	-107 280	-129 533	-22 253	106,2
Netto	-61 549	-94 280	0	-94 280	-94 280	-100 139	106,2

Rakennusvalvonta

Toimenpide: lupakäsittelyssä siirrytään sähköiseen palveluun ja luvista 90 % käsitellään sähköisesti.

Mittari: toteutumisaste 0 %, palvelua kehitetään vuoden 2022 aikana

Rakennusvalvonnan lupia oli 41 kpl, joista 3 uutta asuinrakennusta.

Rakennustarkastus	TP 2020	TA 2021	TA		Toteutunut 2021	TA- Tot. 2021	Tot. %
			muut.	TA yht			
Tuotot	61 459	30 000	0	30 000	83 459	53 459	278,2
Kulut	-54 573	-65 800	0	-65 800	-55 071	10 729	83,7
Netto	6 885	-35 800	0	-35 800	28 388	64 188	-79,3

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Ympäristölautakunta yhteensä	TP 2020	TA 2021	TA		Toteutunut 2021	TA- Tot. 2021	Tot. %
			muut.	TA yht			
Tuotot	87 335	43 000	0	43 000	112 854	69 854	162,5
Kulut	-141999	-173 080	0	-173 080	-184 605	-11 525	106,7
Netto	-54 664	-130 080	0	-130 080	-71 751	58 329	55,2

2.2.6. Tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan kokoonpano 31.7.2021 saakka

Jäsen	Varajäsen
Tenhunen Kimmo, pj.	Heinonen Jari
Korhonen Merja, vpj.	Sivo Sini
Ahokas Riitta	Luomalahti Minna
Holma Hannele	Jokiniemi Merja
Julkunen Kari	Lepola Ville
Seppälä Mikko	Peltonen Pekka
Veck Jarkko	Akkila Pasi
Kari Kyösti	Salomaa Olli
Tommiska Mari	Louhivaara Jenni
Muut	
Markku Koskinen, pormestari	
Salminen Miia, KH:n edustaja	Karjalainen Riikka
Ville Partio, esittelijä	
Janine Santala, pöytäkirjanpitäjä	

Teknisen lautakunnan kokoonpano 1.8.2021 alkaen

Jäsen	Varajäsen
Jarkko Veck, pj.	Eero Juhonen
Seppo Eerola, vpj.	Jari Heinonen
Raila Lindholm	Max Markkola
Tiina Malm	Hannele Saarinen
Hannelle Holma	Riitta Ahokas
Arto Määttä	Mikko Seppälä
Tuija Pelli	Riikka Karjalainen
Mika Penna	Kyösti Kari
Hannu Rajala	Egle Tenno
Muut	
Markku Koskinen, pormestari	
Mari Raininko, KH:n edustaja	
Ville Partio 31.8.2021 saakka, esittelijä	
Tiina Mattila 1.9.2021 alkaen, esittelijä	
Janine Santala, pöytäkirjanpitäjä	

Tekninen lautakunta kokoontui kertomusvuoden aikana 12 kertaa.

Tekninen lautakunta tuottaa omalla tehtävälueellaan laadukkaita palveluja tilaajan kanssa sovitun palvelusopimuksen mukaisesti. Toiminnot ja palvelut tuotetaan laadukkaasti sekä taloudellisesti järkevästi ja asiakkaita tasapuolisesti kohdellen. Palvelutuotannossa pyritään hyödyntämään paikallista yrittäjyyttä sekä paikallisten urheiluseurojen tuottamia palveluita.

Tekninen lautakunta vastaa:

- Kärkölän Veden ja Vuokkoharjun lämpölaitoksen toiminnasta sekä asemakaava-alueella olevien teiden kunnossapidosta ja rakentamisesta,
- kunnan kiinteistöjen ja ulko- ja liikunta-alueiden kunnossapidosta,
- siivouspalvelujen tuottamisesta kunnan kiinteistöille ja ruokahuollon palvelujen tuottamisesta kouluille ja päiväkodille,
- yllä mainittuihin tehtäviin liittyvien suunnitelmien laadinnasta sekä käytännön maankäytön suunnittelusta sekä
- siitä, että henkilöstö on ammattitaitoista, palvelu- ja yhteistyökykyistä.

Tekninen lautakunta vastaa seuraavien palvelujen tuottamisesta ja kehittämisestä:

- maankäytön suunnittelusta, valmistelusta ja investointiohjelman mukaisten, kohteiden suunnittelusta sekä hyväksytyjen hankkeiden toteuttamisesta,
- vesi- ja jätevesihuollosta hyväksytyllä vesihuollon toiminta-alueella,
- ruokahuollosta ja siivouspalveluista kouluihin sekä päiväkotiin,
- kunnan omistamien kiinteistöjen huolto- ja isännöintipalveluista,
- kaavateiden ja Huovilan puiston sekä leikkipuistojen hoidosta sekä
- sivistyslautakunnan tilaamien kesä- ja talviurheilun alueiden hoidosta.

Strategiasta johdetut tavoitteet vuodelle 2021

Ohjelmataavoitteena on elinympäristöstä huolehtiminen ja sitovaksi tavoitteeksi on asetettu Hinku ja KETS- energiakatselmuksent ja mittarina on tehty raportointi. Tavoitetaso on vihreä, kun 1/3 kunnan omistamista rakennuksista on katselmoitu. Keltainen, kun katselmoinnit on aloitettu. Punainen, kun katselmoitteja ei ole aloitettu.

Toteuma: Keltainen, kunnan kaikista uusista kiinteistöistä on laadittu energiaselvitykset.

Ohjelmataavoitteena on elinympäristöstä huolehtiminen ja sitovaksi tavoitteeksi on asetettu vuotovesiselvityksen tekeminen. Tavoitteen mittarina on raportointi. Tavoitetaso on vihreä, kun selvitys on toteutettu kahdella alueella. Keltainen, kun selvitys on toteutettu yhdellä alueella ja punainen, kun selvitystä ei ole aloitettu.

Toteuma: Keltainen, kunnassa tehty listaus kriittisistä vuotovesikohteista.

Ohjelmataavoitteena on alueiden, olosuhteiden ja kiinteistöjen kehittäminen. Sitovaksi tavoitteeksi on asetettu sähköisen huoltokirjan ajastettujen toimintojen toteutuminen. Tavoitteen mittarina ovat huoltokirjan raportit. Tavoitetaso on vihreä, kun 100 % tehtävistä on suoritettu. Keltainen, kun 90 - 99 % tehtävistä on suoritettu ja punainen, kun < 90 % tehtävistä on suoritettu.

Toteuma: Keltainen huoltokirjaa on käytetty kiinteistöhoitajien toimesta ja huoltokirjaan on raportoitu talotekniikan huollon huoltopäivämääriä.

Kiinteistöpalvelut

Tulosalue sisältää rakennetut kiinteistöt, liikuntapaikat, Huovilan puiston, yleiset alueet sekä kaava-alueilla sijaitsevat puistot, sekä matonpesupaikan hoitamisen.

Kiinteistöpalvelujen tehtävä on huolehtia kunnan kiinteistöomaisuuden kunnosta oikein mitoitetuilla ja oikea aikaisilla korjauksilla sekä huolehtia siitä, että tilojen käyttäjillä on päivittäin käytössään terveelliset ja turvalliset toimintatilat.

Rakennuksia kunnan eri toimialojen käytössä on käyttötarkoituksen mukaan laskentatavasta riippuen 19 kappaletta ja niiden yhteenlaskettu kerrosala on noin 22 000 m². Rakennuksista neljä on vuokrattu Kuntala Oy:ltä. Kolme rakennusta on leasing-sopimuksella vuokrattu Danske Bankilta. Vuoden 2021 aikana valmistui uusi liikuntahalli 2 250 kem².

Rakennukset:

- Kunnan virasto
- Järvelä-talo
- Tekninen varikko
- Kirjasto
- Nuokku
- Urheilutalo
- Opintienkoulu/Uimahalli
- Paloasema
- Vuokkoharjunkoulu/Päiväkoti
- Vanhainkoti
- Lepola
- Ilppola koti
- Huovilan asunto
- Yhtenäiskoulu, keltasiipi
- Varikko / Hähkäniementie 10
- Terveysasema
- Liikuntahalli

Liikuntapaikkojen turvallisen käytön takaavaa kunnossapitoa kohdennetaan erityisesti käyttäjien toivomiin ajankohtiin. Uusia harrastuspaikkoja pyritään toteuttamaan käyttäjien toiveiden mukaan.

Kiinteistötoimen kuluihin on kirjattu kiinteistöjen leasing-vuokria 230 322,22 euroa.

Kiinteistötoimen palveluksessa on 2,7 kiinteistönhoitajaa ja yksi osa-aikainen liikunta-alueista vastaava työntekijä. Vuoden 2021 aikana henkilöstöä vaihtui eläköitymisen myötä.

Kärkölän Vesi

Kärkölän Vesi on kunnan muusta toiminnasta kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö. Kärkölän Vedellä on noin 3 300 asiakasta talousvesipuolella ja 2 340 asiakasta jätevesipuolella. Asiakkaina on kotitalouksia, paikallista teollisuutta ja muuta palvelutoimintaa.

Vesilaitoksella käsitellään ja pumpataan verkostoon puhdasta pohjavettä 263 801 m³. Jätevettä vastaanotetaan puhdistamolle 270 403 m³. Jätevedenpuhdistamon osalta vuonna 2021 on selvitetty rakentamiskustannuksia sekä puhdistamon, että siirtoviemäriin osalta. Valtuuston päätöksen mukaisesti teknisessä toimessa on jatkettu siirtoviemärihankkeen rakennussuunnittelua.

Juomaveden kulutuksessa ei arvioida tulevan suuria muutoksia.

Vesilaitoksen toimintaa ohjaa pyrkimys hyvään asiakaspalveluun ja asiakastyytyväisyyteen sekä tarve turvata toiminta-alueella asuvien kuntalaisten perusoikeuksiin kuuluva häiriötön puhtaan juomaveden saanti kaikissa tilanteissa.

Kärkölen Veden teknisestä toiminnasta huolehtii kaksi työntekijää.

Kärkölen Kuntala Oy

Yhtiö omistaa kunnanviraston ja sen ympärillä olevat pienkiinteistöt Järvelä-talon, nuorisotalon ja kirjaston. Tekninen toimiala on vastannut edelleen pääosasta myytyjen kiinteistöjen hoitokustannuksista ja huollosta.

Kiinteistöjen tarvitsema lämpö on ostettu Kärkölen Lämpö Oy:ltä, joka tuottaa lämmön paikallisesti bioraaka-aineilla. Omaa lämmöntuotantoa ylläpidetään lisäksi Vuokkoharjun biolämpölaitoksella, josta lämpöä on myyty Vuokkoharjun koululle, päiväkodille ja Nerolan palvelutalolle sekä yhdelle yksityiselle omakotitalolle.

Teknisen toimen taloudellisesta toiminnasta vastaa tekninen johtaja. Siivous- ja ruokahuollon eli Sirun toimintaa johtaa palvelupäällikkö. Kiinteistöjen isännöintiä, kiinteistön ylläpitopalveluita ja Huovilan puiston ylläpitoa johtaa kiinteistöpäällikkö.

Tekninen suunnittelu

Tekninen suunnittelu	TP 2020	TA 2021	TA		Toteutunut 2021	TA-Tot. 2021	Tot. %
			muut.	TA yht			
Tuotot	3 797	2 500	0	2 500	3 197	697	127,9
Kulut	-138 124	-329 480	0	-329 480	-218 817	110 663	66,4
Netto	-134 327	-329 480	0	-329 480	-215 620	111 360	66,0

Tulosalue sisältää teknisen lautakunnan, hallinnon, toimistohenkilökunnan ja suunnittelun.

Teknisessä suunnittelussa on varattu määräraha kaavoitusohjelmassa olevien hankkeiden toteuttamiseksi.

Kiinteistöt

Kiinteistöt	TP 2020	TA 2021	TA		Toteutunut 2021	TA-Tot. 2021	Tot. %
			muut.	TA yht			
Tuotot	3 302 929	3 255 220	0	3 255 220	3 385 355	130 135	104,0
Kulut	-2 256 411	-2 285 200	0	-2 285 200	-2 166 634	118 566	94,8
Netto	1 046 518	970 020	0	970 020	1 218 721	248 701	125,6
Poistot	-361 282	-458 310	0	-458 310	-423 037	35 273	92,3
Tilikauden tulos	685 236	511 710	0	511 710	795 684	283 974	155,5

Tulosalue sisältää rakennetut kiinteistöt, kiinteistöpalvelujen myynnin, puistot, matonpesupaikan, liikunta-alueet ja vanhan kaatopaikan seurannan.

Liikenneväylät

Liikenneväylät	TP 2020	TA 2021	TA muut.	TA yht	Toteutunut 2021	TA-Tot. 2021	Tot. %
Tuotot	0	0	0	0	0		
Kulut	-248 447	-282 280	0	-282 280	-360 934	-78 654	127,9
Netto	-248 447	-282 280	0	-282 280	-360 934	-78 654	127,9
Poistot	-258 029	-288 840	0	-288 840	-228 239	60 601	79,0
Tilikauden tulos	-506 476	-571 120	0	-571 120	-589 173	-18 053	103,2

Tulosalue sisältää kaavatiet, muut tiet sekä alueet.

Kärkölän Vesi

Kärkölän Vesi	TP 2020	TA 2021	TA muut.	TA yht	Toteutunut 2021	TA-Tot. 2021	Tot. %
Tuotot	977 058	995 000	0	995 000	1 037 026	42 026	104,2
Kulut	-504 928	-475 640	0	-475 640	-618 951	-143 311	130,1
Netto	472 129	519 360	0	519 360	418 075	-101 075	80,5
Poistot	-361 846	-395 530	0	-395 530	-343 268	52262	86,8
Tilikauden tulos	110 283	57 580	0	57 580	13 259	-44 321	23,0

Kärkölän Vesi käsitellään kirjanpidossa eriytettynä taseyksikkönä, jonka toimintakertomus esitetään tasekirjan kohdassa 5, eriytetyt tilinpäätökset.

Sisäinen palvelutoiminta

Tulosalue käsittää varaston, konekeskuksen, lämpökeskuksen sekä siivous- ja ruokahuollon.

Konekeskus

Tulosalue käsittää kunnan kiinteistöjen, kaavateiden, muiden teiden ja alueiden rakentamiseen ja kunnossapitoon tarvittavaa välineistöä mm. traktorit, ruohonleikkurit ja erilaiset pienkoneet.

Ruoka- ja siivouspalvelut

- Tavoitteenamme on siistien tilojen avulla luoda viihtyisyyttä, turvallisuutta ja ylläpitää terveyttä.
- Kunnan ruokapalvelut toimivat ravitsemussuosituksia noudattaen ja valmistaen maistuvaa, laadukasta ja monipuolista ruokaa asiakkailleen.
- Pyrimme kasvattamaan tasaisesti kotimaisen ja lähellä tuotettujen raaka-aineiden osuutta ruokalistasuunnittelun avulla. Tarjoamme ruokaa asiakaslähtöisesti ja edistämme terveellistä ruokakulttuuria mm. tarjoamalla kasvisvaihtoehdon kaikille koululaisille.
- Henkilökunnan työssä jaksamista työhyvinvointia seurataan säännöllisesti.
- Työntekijöiden kanssa yhdessä mietitään keinoja, joilla työssä selviytymistä voidaan edistää.

- Vuosittain käydään työntekijän kanssa kehityskeskustelu ja säännöllistä työpaikan palaverikäytäntöä jatketaan ja sen sisältöä kehitetään. Hyvinvointikysely ja sen tulosten purkaminen toteutetaan vuosittain.
- Kärkölän ruokapalvelujen tavoitteena on lisätä luomuruoan käyttöä päiväkotij- ja kouluruokailussa. Valtakunnallinen suositus luomun käytöstä julkisessa ruokapalvelussa on 20 % ja tähän mekin pyrimme.

Toteutuma:

Kasvisvaihtoehto tarjolla jokaisena päivänä. Kouluruokailun ruokajuomana käytetään luomumaitoa ja -piimää. Vähintään 75 % raaka-aineista on kotimaista.

Kehityskeskustelut käytiin työntekijöiden kanssa ja yhteispalavereja pidettiin säännöllisesti. Koronapandemia on aiheuttanut monenlaista huolta, sairauslomia ja pelkotiloja työntekijöiden keskuudessa. Toimintatapoja muutettiin aina koululaisten etä- ja lähityöskentelyn mukaan siten, että osalle ruokia pakattiin ja kuljetettiin koteihin ja osalle tarjoiltiin ruoka koulun ruokasalissa. Etätöiden tekeminen ei ollut mahdollista siivous- ja ruokapalveluissa.

Ruokapalvelut

Lounaita valmistettiin yhdessä keittiössä, Opintien keittiössä. Päiväkodin tiloissa toimi palvelukeittiö ja siellä valmistettiin aamupalat ja tarjoiltiin lounas, päivällinen sekä välipalat. Ruokapalveluita tuotettiin koulujen oppilaille, päiväkotilapsille ja sekä kunnan henkilöstölle. Eläkeläisille järjestettiin mahdollisuus käydä syömässä ylijäämäruokaa. Koronapandemian vuoksi henkilöstöruokailu sekä eläkeläisten ruokailu oli melko pientä. Kahvituisia ja muita tilaustarjoiluja hoidettiin tilausten mukaan. Työntekijöitä ruokapalvelussa oli alkuvuodesta 8, joista 1 osa-aikainen.

Vuoden 2021 koko ruokatuotanto oli 130 625 suoritetta (1 suorite = lounaat ja muut ateriat lounaiksi muutettuna).

Suoritemäärät vuonna 2021

Keittiö	kaikki ateriat suoritteina (suorite = lounaat ja muut ateriat lounaiksi muutettuina)
Opintien keittiö	130 625

Ruokapalvelun kustannukset olivat 486 620 euroa ja ne jakautuivat seuraavasti.

	%
Palkat sivukuluineen	62,09
Palvelut	5,73
Elintarvikkeet	26,17
Muut aineet ja tarvikkeet	4,7
Sisäiset vuokrat	11,12
Yhteensä	109,81

Toimintatuotot olivat 443 132 euroa ja toimintamenot 486 620 euroa, erotus -43 488 euroa. Tämä johtui koronaepidemian vaikutuksesta. Ruokailijoita oli budjetoitua vähemmän, koska kouluruoan tarjoilua muutettiin useamman kerran vuoden aikana siten, että osa ruoasta kuljetettiin yksittäin pakattuna kotiin etäopiskelijoille. Kaikki oppilaat eivät tätä palvelua käyttäneet. Henkilöstömenot suurensivat koska jouduttiin käyttämään ylimääräistä työvoimaa ruokien erilaiseen valmistamiseen, tarjoiluun, pakkaamiseen sekä kuljetukseen. Lisäksi menoja kasvatti pakkausmateriaalit sekä suojavarusteet.

Ruokapalvelun laatu

Kouluaterioiden laatu on laaja käsite. Siihen kuuluvat mm. ravitsemuksellinen ja hygieeninen laatu, ruoan monipuolisuus, maku ja ulkonäkö sekä palvelun laatu ja ruokailuympäristö. Ruoan laatua on pyritty parantamaan ja kehittämään mm. uudistamalla ruokaohjeita ja ottamalla uusia ruokia ruokalistalle sekä lisäämällä kasvisten tarjoilua. Ruokapalvelun laatuun vaikuttaa olennaisesti käytettävissä olevat resurssit.

Siivouspalvelut

Siivottavaa pinta-alaa oli loppuvuodesta noin 10 200 m², mikä koostuu kunnan eri kiinteistöistä. Kunnan kiinteistöjen siivouksesta vastaa yhdeksän siivoojaa, joista yksi tekee tiiminvetäjän tehtäviä. Palkkatuella työskenteli yksi henkilö osa-aikaisena.

Siivouspalvelun kustannukset olivat 424 984 euroa.

Siivouskulut jakautuivat seuraavasti:

	%
Palkat sivukuluineen	89
Palvelut	1,91
Aineet ja tarvikkeet ja välineet	6,22
Muut	0,5
Vuokrat (mm. vaihtomatot)	7,69
Yhteensä	105,32

Toimintatuotot 403 528 euroa ja toimintamenot 424 984 euroa, erotus -21 456 euroa. Tämä johtui sijaisuuksien tarpeesta, koska henkilöstöllä oli pitkiä sairauslomia. Koronapandemia vaikutti osaltaan sairauslomiin. Myös suojavarusteiden ja puhdistusaineiden käyttö lisääntyi.

Siivouspalvelun laatu

Tilojen puhtaanapito on tarkoituksenmukaista, jotta tilat ovat turvalliset ja viihtyisät. Tarpeenmukaisella puhtaanapidolla voidaan vaikuttaa pintamateriaalien kunnossa pysymiseen ja näin vähentää pintojen uusimistarvetta. Lisäksi viihtyisät ja siistit tilat kannustavat lapsia ja aikuisia pitämään työympäristönsä siistinä.

Siivouspalvelun laadusta on tehty kysely vuorovuosina eri kiinteistöissä. Kuluneena vuonna kyselyjä ei tehty, koska oli poikkeusjärjestelyt koronan vuoksi. Tehostettu kosketuspintojen puhdistus ja muut erityispuhdistukset jatkuivat koko vuoden. Palvelun laatuun oltiin kaiken kaikkiaan tyytyväisiä.

Koko siivous- ja ruokahuollon talousarvio 2021 oli laadittu 79 160 alijäämäiseksi. Tilinpäätöshetkellä toteuma oli 64 994 alijäämäinen.

Vuokkojarjun lämpölaitos

Lämpölaitos tuottaa ja myy kaukolämpöä Vuokkojarjun koululle, Vuokkojarjun päiväkodille, Nerolan palvelutalolle sekä yhdelle yksityiselle omakotitalolle.

Lämpölaitosta hoitaa ulkopuolinen yrittäjä, LVI-Talo Oy Timo Turunen. Vuoden alusta kunta on itse ostanut laitoksen polttoaineena käytetyn hakkeen.

Sisäinen palvelutuotanto	TP 2020	TA 2021	TA		Toteutunut 2021	TA-Tot. 2021	Tot. %
			muut.	TA yht			
Tuotot	978 890	1 054 640	0	1 054 640	1 037 893	-16 747	98,4
Kulut	-1 116 864	-1 100 900	0	-1 100 900	-1 221 167	-120 267	110,9
Netto	-137 973	-46 260	0	-46 260	-183 274	-137 014	396,2
Poistot	-29 177	-26 320	0	-26 320	-26 321	-1	100,0
Tilikauden tulos	-167 151	-72 580	0	-72 580	-209 595	-137 015	288,8

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Tekninen lautakunta yhteensä	TP 2020	TA 2021	TA		Toteutunut 2021	TA-Tot. 2021	Tot. %
			muut.	TA yht			
Tuotot	5 262 674	5 307 360	0	5 307 360	5 463 472	156 112	102,9
Kulut	-4 264 774	-4 473 500	0	-4 473 500	-4 586 504	-113 004	102,5
Netto	997 900	833 860	0	833 860	876 968	43 108	105,2
Poistot	-1 010 335	-1 169 000	0	-1 169 000	-1 020 865	148 135	87,3
Tilikauden tulos	-12 435	-401 390	0	-401 390	-205 444	195 946	51,2

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ

Tässä taulukossa esitetään kunnan kaikkien toimialojen yhdistetty käyttötalouden toteuma.

Käyttötalous yhteensä	TP 2020	TA 2021	TA		Toteutunut 2021	TA-Tot. 2021	Tot. %
			muut.	TA yht			
Tuotot	5 973 758	6 100 960	0	6 100 960	6 393 894	292 934	104,8
Kulut	-28 693 579	-31 579 830	-60 000	-31 639 830	-30 743 992	895 838	97,2
Netto	-22 719 821	-25 478 870	-60 000	-25 538 870	-24 350 098	1 188 772	95,4
Poistot	-1 071 144	-1 202 000	0	-1 202 000	-1 084 674	120 326	90,0
Tilikauden tulos	-23 790 965	-818 020	-60 000	-878 020	357 246	1 235 266	-40,7

Tässä taulukossa esitetään kaikkien toimialojen sisäiset ja ulkoiset toimintatuotot ja -kulut yhteensä.

2.3 Tuloslaskelman toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	1 323 110	0	1 323 110	1 271 192,48	-51 917,52
Maksutuotot	268 700	0	268 700	271 244,57	2 544,57
Tuet ja avustukset	377 650	0	377 650	429 450,58	51 800,58
Muut toimintatuotot	847 070	0	847 070	996 603,85	149 533,85
Toimintatuotot yhteensä	2 816 530	0	2 816 530	2 968 491,48	151 961,48
Toimintakulut					
Henkilöstömenot	-6 708 470	0	-6 708 470	-6 601 585,56	106 884,44
Palkat ja palkkiot	-5 239 650	0	-5 239 650	-5 122 735,79	116 914,21
Henkilösivukulut	-1 468 820	0	-1 468 820	-1 478 849,77	-10 029,77
Eläkekulut	-1 317 690	0	-1 317 690	-1 306 088,38	11 601,62
Muut henkilösivukulut	-151 130	0	-151 130	-172 761,39	-21 631,39
Palvelujen ostot	-19 078 450	0	-19 078 450	-18 075 085,61	1 003 364,39
Aineet, tarvikkeet ja tavara	-1 307 200	0	-1 307 200	-1 505 058,33	-197 858,33
Avustukset	-568 300	-60 000	-628 300	-609 704,18	18 595,82
Muut toimintakulut	-632 980	0	-632 980	-527 155,80	105 824,20
Toimintakulut yhteensä	-28 295 400	-60 000	-28 355 400	-27 318 589,48	1 036 810,52
TOIMINTAKATE	-25 478 870	-60 000	-25 538 870	-24 350 098,00	1 188 772,00
Verotulot	17 230 000	0	17 230 000	16 957 379,02	-272 620,98
Valtionosuudet	8 638 000	0	8 638 000	8 738 095,00	100 095,00
Rahoitustuotot ja -kulut:					
Korkotuotot	35 000	0	35 000	28 003,40	-6 996,60
Muut rahoitustuotot	15 250	0	15 250	124 599,80	109 349,80
Korkokulut	-36 900	0	-36 900	-23 405,61	13 494,39
Muut rahoituskulut	-18 500	0	-18 500	-35 654,28	-17 154,28
Rahoitustuotot ja -menot yht.	-5 150	0	-5 150	93 543,31	98 693,31
VUOSIKATE	383 980	-60 000	323 980	1 438 919,33	1 114 939,33
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 202 000	0	-1 202 000	-1 081 673,75	120 326,25
TILIKAUDEN TULOS	-818 020	-60 000	-878 020	357 245,58	1 235 265,58
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-818 020	-60 000	-878 020	357 245,58	1 235 265,58

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvioa muutosten jälk	Toteuma	Poikkeama
Verotulot					
Kunnan tulovero	15 108 000	0	15 108 000	14 745 417,84	-362 582,16
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 127 000	0	1 127 000	1 098 425,07	-28 574,93
Kiinteistövero	995 000	0	995 000	1 113 536,11	118 536,11
Veroprosentit	Tulovero %	Kiinteistövero %	Vakituinen asuinrakennus	Muu asuin- rakennus	Rakentamaton rakennuspaikka
		Yleinen			
2015	21,75	1,35	0,60	1,20	3,00
2016	21,75	1,35	0,60	1,20	3,00
2017	21,75	1,35	0,60	1,20	4,35
2018	21,75	1,35	0,60	1,20	4,35
2019	22,00	1,35	0,60	1,20	4,35
2020	22,00	1,35	0,60	1,20	4,35
2021	22,00	1,35	0,60	1,20	4,35
Valtionosuudet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvioa muutosten jälk	Toteuma	Poikkeama
Peruspalvelujen valtionosuus	4 923 000	0	4 923 000	4 981 545,00	58 545,00
Verotulojen valtionosuuden taseus	2 505 000	0	2 505 000	2 495 016,00	-9 984,00
Opetus- ja kulttuuritoimi	-1 094 000	0	-1 094 000	-1 062 122,00	31 878,00
Verotulomenetysten kompensaatio	2304000	0	2 304 000	2 323 656,00	19 656,00

2.4 Investointien toteutuminen

	Ta 2021	Lisä-Ta	Ta yht.	Toteutumine n	Tot-%
Kunnanhallitus					
Maanmyynti tulot	10 000	0	10 000	3 162,13	31,6 %
Maanmyynti menot	0	0	0	5 478,13	0,0 %
Tulot yhteensä	10 000	0	10 000	3 162,13	
Menot yhteensä	0	0	0	5 478,13	
Kiinteistöt					
Yhtenäiskoulun 2. vaihe	6 070 000	0	6 070 000	7 463 664,52	123,0 %
Liikuntahalli	1 750 000	0	1 750 000	1 744 757,71	99,7 %
Avustus liikuntapaikkarakentamiseen	150 000	0	150 000	0,00	0,0 %
Keskuspuiston kunnostaminen	15 000	0	15 000	14 463,95	96,4 %
Avustus keskuspuiston kunnostamiseen	25 000	0	25 000	0,00	0,0 %
Kiinteistöjen korjauksia	100 000	0	100 000	36 966,87	37,0 %
Kiinteistöt menot yhteensä	7 935 000	0	7 935 000	9 259 853,05	
Kiinteistöt, tulot yhteensä	175 000	0	175 000	0,00	
Liikenneväylät					
Liikenneväylien päällystys	50 000	0	50 000	37 879,82	75,8 %
Liikenneväylien valaistus	50 000	0	50 000	52 053,45	104,1 %
Liikenneväylien rakentam. ja korjaus	30 000	0	30 000	14 194,87	47,3 %
Valkjärven alueen kaavatiet	10 000	0	10 000	0,00	0,0 %
Virkatie ja Pormestarinkuja	40 000	0	40 000	170 570,40	426,4 %
Liikenneväylät yhteensä	180 000	0	180 000	274 698,54	
Vesi- ja viemärihankkeet					
Vesi ja viem.verkoston saneeraus	100 000	0	100 000	32 820,34	32,8 %
Vesi ja viemäri liittymien rakentaminen	40 000	0	40 000	12 229,10	30,6 %
Siirtoviemäri linja Kärkölä Herrala	1 650 000		1 650 000	90 403,20	5,5 %
Valkjärven alueen vesihuolto	10 000		10 000	0,00	0,0 %
Jätevesipumppaamoiden saneeraus	50 000	0	50 000	55 950,98	111,9 %
Vesi- ja viem.laitos, menot yhteensä	1 850 000	0	1 850 000	191 403,62	
Koneet ja kalusto					
Liikuntahalli kalusteet	40 000	0	40 000	41 732,16	104,3 %
Koneet ja kalusto yhteensä	40 000	0	40 000	41 732,16	
Investointimenot yhteensä	10 005 000	0	10 005 000	9 773 165,50	
Investointitulot yhteensä	185 000	0	185 000	3 162,13	
Nettomenot yhteensä	9 820 000	0	9 820 000	9 770 003,37	

Rakentamishjelma 2021–2025 - Investointien perustelut

Kunnanhallitus edellyttää, että investointiosassa esitetyille kohteille tehdään hyväksytty toteutussuunnitelma ennen investoinnin aloittamista ja suunnitelman hyväksyy toimialajohtaja.

Yhtenäiskoulun 2. vaihe

Koulun rakentaminen

Toteuma 31.12.2021: Rakentaminen etenee aikataulun mukaisesti siten, että koulu on valmis sisältä 31.5.2022.

Liikuntahallin rakentaminen

Liikuntahallin rakentaminen.

Toteuma 31.12.2021: Liikuntahalli valmistui vuonna 2021.

Keskuspuiston kunnostaminen

Hankeen jatko siirtyy vuodelta 2020. Keskuspuiston kioskin suunnitelmat valmistuneet.

Toteuma 31.12.2021: Puiston leikkilaitteet uusittu. Kioskin suunnitelmien mukainen rakennus ylittää budjetoidut varat eikä kunnalla ole mahdollisuutta toteuttaa hanketta suunnitellussa laajuudessa. Hanke jatkuu vuonna 2022 selvittelyllä voidaanko mahdollinen avustus hyöhyntää esimerkiksi liikuntapaikkarakentamiseen.

Kiinteistöjen korjauksia (pitkántähtäimen suunnitelma)

Kuntotutkimuksissa havaittuja kiireellisiä korjauksia tehdään kiinteistöjen korjausvelkakohteiden kustannusarvion mukaisesti.

Toteuma 31.12.2021: Kuntokartoituksia on tehty kiinteistöihin ja akuutteja korjauksia tehty tilanteiden vaatimilla toimilla.

Tekojääräadan rakentaminen

Urheilualueelle rakennetaan jääkiekkokaukalon kokoinen tekojääaluevuonna 2022. Hanke toteutetaan yhteistyössä paikallisten yritysten ja yhteisöjen kanssa. Hankkeelle pyritään saamaan liikuntapaikka-avustusta.

Toteuma 31.12.2021: Kunnanvaltuuston 13.12.2021 päätöksen mukaisesti hanketta ei toteuteta.

Liikenneväylien päällystäminen

Huonokuntoisia kaavateitä päällystetään kohteiden kiireellisyysjärjestyksessä.

Toteuma: 31.12.2021: Liikenneväyliä päällystetty yhteensä 3530,0 m² (Kouluntie 690,0 m², Sampolantie 1400,0 m², Ruukintie 440,0 m², Linjatie 420,0 m², Merkarintie/Parmalantie 580,0 m²).

Liikenneväylien valaistus

Elohopeahöyryvalaisimia muutetaan LED-valaisimiksi eri liikenneväylillä.

Toteuma 31.12.2021: Kunnan valaisimia uusittu elohopeahöyryvalaisimista LED-valaisimiksi eri liikenneväylillä.

Liikenneväylien rakentaminen ja korjaus

Kaavateiden korjauksia eri kohteissa

Toteuma 31.12.2021: Reikäpaikkauksia tehty monessa kohteessa.

Opintien liikennejärjestelyjen 2 vaihe

Koulurakentamisen tieltä siirtyvä infra vaatii liikennejärjestelyjen osalta uudelleenrakentamista.

Toteuma 31.12.2021: Virkatielle rakennettu koulun tarvitsemat johtosiirrot. Pääosa katujärjestelyistä toteutuu vuoden 2022 aikana.

Valkjärven alueen kaavatiet

Käynnistetään Valkjärven asuntoalueen kaavateiden rakentaminen.

Toteuma 31.12.2021: Ei toimenpiteitä

Vesi- ja viemäriverkoston saneeraus

Kohteita, joissa vuotovesiä valuu viemäriverkoston, kartoitetaan tarkemmin ja tehdään maastotöitä vuotojen paikallistamiseksi.

Toteuma 31.12.2021: Kartoitus toteutettu omana työnä. Hanke on jatkunut keväällä 2021. Määrärahat osittaiselle toteutukselle on varattu vuodelle 2022.

Vesi- ja viemäri liittymien rakentaminen

Liittymiä rakennetaan hyväksytyllä toiminta-alueilla oleviin kiinteistöihin.

Toteuma 31.12.2021: Tilatut liittymät rakennettu.

Valkjärven alueen vesihuolto

Käynnistetään Valkjärven alueen kunnallistekniikan rakentaminen. Rakentaminen aloitetaan vasta kun tontteja alueelta on myyty.

Toteuma 31.12.2021: Ei toimenpiteitä

Jätevedenpuhdistamon saneeraus/siirtoviemäri

Puhdistamon saneeraus/uudisrakentaminen tai siirtoviemäriin rakentaminen aloitetaan 2021 ja pyritään saamaan käyttökuntoon keväällä 2022.

Toteuma 31.12.2021: Suunnittelu osittain siirtoviemäriin osalta valmistunut.

Jätevedenpumppaamoiden saneeraus

Toimintavarmuuden parantamiseksi uusitaan kriittisimmät ja kiireellisimmät pumppaamot. Vuonna 2020 kaksi ja vuonna 2021 kaksi pumppaamo.

Toteuma 31.12.2021: Kaksi pumppaamo saneerattu.

2.5 Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	383 980	-60 000	323 980	1 438 919,33	1 114 939,33
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	660,26	660,26
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-10 005 000	0	-10 005 000	-9 755 501,50	249 498,50
Rahoitusosuudet investointimenoihin	175 000	0	175 000	0,00	-175 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykk.luovutustulot	10 000	0	10 000	2 501,87	-7 498,13
Toiminta ja investoinnit, netto	-9 436 020	-60 000	-9 496 020	-8 313 420,04	1 182 599,96
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten vähennykset	102 000	0	102 000	102 888,00	888,00
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 534 020	0	10 534 020	4 500 000,00	-6 034 020,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 200 000	0	-1 200 000	-1 064 923,00	135 077,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0,00	0,00
	9 436 020	0	9 436 020	3 537 965	-5 898 055,00
Vaikutus maksuvalmiuteen	0,00	-60 000,00	-60 000,00	-4 775 455,04	-4 715 455,04

2.6 Yhteenvedo valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Vuosi 2021	Sito- vuus NB	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. TA	TA:n muut.	TA muu jälkeen	Toteu- tuma	Poikke- ama	Alkup. TA	TA:n muut.	TA muut jälkeen	Toteu- tuma	Poikke- ama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Keskusvaalilautakunta	B	14	0	14	17	-3	0	0	0	5	5
Tarkastuslautakunta	B	15	0	15	14	2	0	0	0	0	0
Kunnanhallitus	B	18 819	60	18 879	17 929	950	355	0	355	306	-49
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	B	5 479	0	5 479	5 432	47	396	0	396	494	98
Ympäristölautakunta	B	163	0	163	174	-11	43	0	43	113	70
Tekninen lautakunta	B	3 805	0	3 805	3 752	53	2 023	0	2 023	2 050	27
Valmistus omaan käyttöön							0	0	0	0	0
TUOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						17 230	0	17 230	16 957	-273
Valtionosuudet	B						8 638	0	8 638	8 738	100
Korkotulot	B						35	0	35	28	-7
Muut rahoitustulot	B						15	0	15	125	109
Korkomenot	B	37	0	37	23	13					
Muut rahoitusmenot	B	19	0	19	36	-17					
INVESTOINTIOSA											
Maa-alueet	B	0	0	0	5	-5	10	0	10	3	-7
Osakkeiden osto	B	0	0	0	0	0					
Yhtenäiskoulun laajennus 0-4 luoka	B	6 070	0	6 070	7 464	-1 394					
Opintien koulu peuskorjaut	B	1 750	0	1 750	1 727	23					
Muut kiinteistöt	B	0	0	0	0	0					
Liikenneväylät	B	180	0	180	275	-95					
Vesi ja viemärihankkeet	B	1 850	0	1 850	191	1 659					
Yhtenäiskoulun kalusteet	B	100	0	100	37	63					
Sis. Palvelutoiminnan koneet	B	40	0	40	42	-2					
RAHOITUSOSA											
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten lisäykset	B	0	0	0	0	0					
Antolainasaamisten vähennykset	B						102	0	102	103	1
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B						10 534	0	10 534	4 500	-6 034
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	1 200	0	1 200	1 065	135					
Lyhytaikaisten lainojen muutos	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen		0	0	0	0	0		60	60	4 775	4 715
YHTEENSÄ		39 541	60	39 601	38 184	1 417	39 381	60	39 441	38 198	-1 243

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1. Tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2021	1.1.- 31.12.2020
Toimintatuotot	2 968 491,48	2 618 613,47
Myyntituotot	1 271 192,48	1 144 266,88
Maksutuotot	271 244,57	244 533,58
Tuet ja avustukset	429 450,58	243 509,31
Muut toimintatuotot	996 603,85	986 303,70
Toimintakulut	-27 318 589,48	-25 338 434,07
Henkilöstökulut	-6 601 585,56	-6 135 406,90
Palkat ja palkkiot	-5 122 735,79	-4 761 003,46
Henkilösivukulut	-1 478 849,77	-1 374 403,44
Eläkekulut	-1 306 088,38	-1 218 608,46
Muut henkilösivukulut	-172 761,39	-155 794,98
Palvelujen ostot	-18 075 085,61	-16 864 911,70
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 505 058,33	-1 305 696,64
Ostot tilikauden aikana	-1 505 058,33	-1 305 696,64
Avustukset	-609 704,18	-496 269,59
Muut toimintakulut	-527 155,80	-536 149,24
TOIMINTAKATE	-24 350 098,00	-22 719 820,60
Verotulot	16 957 379,02	17 243 679,86
Valtionosuudet	8 738 095,00	9 836 813,28
Rahoitustuotot ja -kulut	93 543,31	162 204,34
Korkotuotot	28 003,40	59 051,20
Muut rahoitustuotot	124 599,80	145 388,45
Korkokulut	-23 405,61	-30 201,87
Muut rahoituskulut	-35 654,28	-12 033,44
VUOSIKATE	1 438 919,33	4 522 876,88
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 081 673,75	-1 071 144,37
Tilikauden tulos	357 245,58	3 451 732,51
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	357 245,58	3 451 732,51

3.2. Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 438 919,33	4 522 876,88
Tulorahoituksen korjauserät	660,26	-13 306,18
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-9 755 501,50	-3 681 974,68
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	600 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	2 501,87	16 204,10
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 313 420,04	1 443 800,12
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset	102 888,00	102 000,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 500 000,00	6 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 064 923,00	-464 923,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	-7 000 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	979 180,21	-2 314 201,02
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	28 288,70	-48 503,24
Saamisten muutos	171 042,18	-1 357 906,42
Korottomien velkojen muutos	779 849,33	-907 791,36
Rahoituksen rahavirta	4 469 417,21	-3 677 124,02
Rahavarojen muutos	-3 844 002,83	-2 233 323,90
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 553 561,45	5 397 564,28
Rahavarat 1.1.	5 397 564,28	7 630 888,18
	-3 844 002,83	-2 233 323,90

1.3. Tase

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	38 043 928,92	29 476 151,30
Aineettomat hyödykkeet	481 037,01	529 675,71
Muut pitkävaikutteiset menot	481 037,01	529 675,71
Aineelliset hyödykkeet	30 968 877,23	22 249 572,91
Maa ja vesialueet	877 138,42	874 822,42
Rakennukset	16 431 532,46	12 680 903,82
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 581 255,54	5 588 377,88
Koneet ja kalusto	242 903,27	283 103,73
Muut aineelliset hyödykkeet	654,63	654,63
Keskeneräiset hankinnat	7 835 392,91	2 821 710,43
Sijoitukset	6 594 014,68	6 696 902,68
Osakkeet ja osuudet	3 262 902,68	3 262 902,68
Muut lainasaamiset	3 331 112,00	3 434 000,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	58 107,62	58 107,62
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	58 107,62	58 107,62
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 240 935,03	7 255 980,04
Saamiset	1 687 373,58	1 858 415,76
Lyhytaikaiset saamiset	1 687 373,58	1 858 415,76
Myyntisaamiset	365 451,84	424 931,10
Muut saamiset	163 162,10	40 976,34
Siirtosaamiset	1 158 759,64	1 392 508,32
Rahat ja pankkisaamiset	1 553 561,45	5 397 564,28
VASTAAVAA YHTEENSÄ	41 342 971,57	36 790 238,96
VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA	17 695 803,87	17 386 286,29
Peruspääoma	10 469 283,06	10 469 283,06
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	6 869 275,23	3 465 270,72
Tilikauden yli-/alijäämä	357 245,58	3 451 732,51
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	458 291,54	430 002,84
Lahjoitusrahastojen pääomat	438 490,08	429 002,84
Muut toimeksiantojen pääomat	19 801,46	1 000,00
VIERAS PÄÄOMA	23 188 876,16	18 973 949,83
Pitkäaikainen	16 235 690,79	13 198 600,30
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	15 149 129,00	12 164 052,00
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	901 774,39	877 544,90
Siirtovelat	184 787,40	157 003,40
Lyhytaikainen	6 953 185,37	5 775 349,53
Joukkovelkakirjalainat	3 000 000,00	3 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 514 923,00	1 064 923,00
Saadut ennakot	92 375,89	141 584,98
Ostovelat	1 303 903,42	676 365,05
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	137 893,71	151 492,36
Siirtovelat	904 089,35	740 984,14
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	41 342 971,57	36 790 238,96

3.4. Konsernilaskelmat

Konsernin tuloslaskelma 31.12.2021

	2021	2020
Toimintatuotot	27 750 025,22	25 944 107,51
	-52 354	-48 606
Toimintakulut	640,59	155,93
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	9 894,04	1 949,63
	-24 594	-22 660
TOIMINTAKATE	721,33	098,79
Verotulot	16 942 188,45	17 228 137,99
Valtionosuudet	9 508 120,29	10 565 579,91
Rahoitustuotot ja -kulut	140 838,45	110 100,90
Korkotuotot	13 613,00	1 220,92
Muut rahoitustuotot	201 627,82	171 091,62
Korkokulut	-35 026,93	-44 945,53
Muut rahoituskulut	-39 375,45	-17 266,12
VUOSIKATE	1 996 425,86	5 243 720,01
Poistot ja arvonalentumiset	-1 519 996,04	-1 598 697,86
Suunnitelman mukaiset		
poistot	-1 512 517,11	-1 591 422,86
Arvonalentumiset	-7 478,93	-7 275,00
Satunnaiset erät	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	476 429,82	3 645 022,15
Tilinpäätössiirrot	0,00	-43,54
Tilikauden verot	-8 128,71	-4 211,57
Laskennalliset verot	0,00	53,52
Vähemmistöosuudet	-8 537,40	-4 473,35
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ(ALIJÄÄMÄ)	459 763,71	3 636 347,23

Konsernin rahoituslaskelma 31.12.2021	2021	2020
Toiminnan rahavirta	2 073 792,65	5 155 986,62
Vuosikate	1 996 425,86	5 243 720,01
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden verot	-8 128,71	-4 211,57
Tulorahoituksen korjaukset	85 495,50	-83 521,83
	-11 066	
Investointien rahavirta	840,28	-4 194 583,28
	-11 065	
Investointimenot	796,51	-4 897 529,46
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 510,23	603 940,66
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	-3 554,00	99 005,52
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 993 047,63	961 403,34
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	1 609,28	6 219,50
Antolainasaamisten lisäykset	-1 526,24	-37,00
Antolainasaamisten vähennykset	3 135,52	6 256,50
Lainakannan muutokset	4 832 156,72	-1 010 804,17
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 600 910,00	6 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-122 094,38	-505 437,13
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 646 658,90	-6 505 367,05
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	766 167,65	-704 276,64
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	25 328,84	-23 938,09
Vaihto-omaisuuden muutos	14 517,14	-150 889,46
Saamisten muutos	-334 706,84	9 063,58
Korottomien velkojen muutos	1 061 028,51	-538 512,67
Rahoituksen rahavirta	5 599 933,65	-1 708 861,32
Rahavarojen muutos	-3 393 113,97	-747 457,98
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	4 605 291,17	7 998 405,13
Rahavarat 01.01.	7 998 405,13	8 745 863,11
	-3 393 113,97	-747 457,98

Konsernitase 31.12.2021

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	38 413 505,68	28 895 064,35
Aineettomat hyödykkeet	493 347,47	554 864,93
Aineettomat oikeudet	7 764,83	11 045,04
Muut pitkävaikutteiset menot	484 718,39	532 039,20
Ennakkomaksut	864,24	11 780,68
Aineelliset hyödykkeet	37 066 698,34	27 487 987,21
Maa- ja vesialueet	950 296,12	937 007,24
Rakennukset	19 399 944,03	15 608 296,94
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 934 232,21	5 986 957,93
Koneet ja kalusto	741 352,65	792 453,39
Muut aineelliset hyödykkeet	2 568,11	2 188,88
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	10 038 305,23	4 161 082,84
Sijoitukset	853 459,87	852 212,21
Osakkeet ja osuudet	811 528,73	808 671,78
Muut lainasaamiset	33 392,98	36 528,50
Muut saamiset	8 538,16	7 011,93
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	110 302,87	89 509,53
Valtion toimeksiannot	51 212,65	30 419,31
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	58 107,62	58 107,62
Muut toimeksiantojen varat	982,60	982,60
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 170 945,43	11 248 702,72
Vaihto-omaisuus	293 953,13	308 470,27
Aineet ja tarvikkeet	283 186,00	297 541,20
Keskeneräiset tuotteet	10 093,67	9 550,72
Valmiit tuotteet	673,46	1 378,35
Saamiset	3 271 701,13	2 941 827,32
Pitkäaikaiset saamiset	229 486,98	191 145,32
Myyntisaamiset	229 486,98	191 145,32
Lyhytaikaiset saamiset	3 042 214,15	2 750 682,00
Myyntisaamiset	913 175,11	919 324,58
Muut saamiset	781 474,02	348 849,14
Siirtosaamiset	1 347 565,02	1 482 508,28
Rahoitusomaisuusarvopaperit	2 210 334,59	1 411 529,80
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	2 186 740,07	1 402 861,00
Joukkovelkakirjalainasaamiset	2 395,60	8 668,80
Muut arvopaperit	21 198,92	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	2 394 956,58	6 586 875,33
VASTAAVAA YHTEENSÄ	46 694 753,98	40 233 276,60

VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA	15 438 963,64	15 034 509,87
Peruspääoma	10 469 283,06	10 469 283,06
Arvonkorotusrahasto	12 647,29	20 229,23
Edellisten tilikausien alijäämä	4 497 269,58	908 650,36
Tilikauden ylijäämä	459 763,71	3 636 347,23
VÄHEMMISTÖOSUUS	95 367,04	86 700,48
PAKOLLISET VARAUKSET	332 082,93	254 189,27
Muut pakolliset varaukset	332 082,93	254 189,27
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	583 932,35	537 810,17
Valtion toimeksiannot	86 455,48	68 472,52
Lahjoitusrahastojen pääomat	438 490,08	429 002,84
Muut toimeksiantojen pääomat	58 986,79	40 334,81
VIERAS PÄÄOMA	30 244 408,01	24 320 066,80
Pitkäaikainen	18 989 767,12	14 036 696,80
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 795 903,70	12 893 908,26
Lainat julkisyhteisöiltä	1 571,75	1 851,75
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	1 010 585,46	986 206,07
Siirtovelat	179 410,09	152 434,60
Laskennalliset verovelat	2 296,12	2 296,12
Lyhytaikainen	11 254 640,89	10 283 370,00
Joukkovelkakirjalainat	3 000 000,00	3 582 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 662 177,61	1 149 896,33
Lainat julkisyhteisöiltä	400,00	240,00
Saadut ennakot	92 375,89	141 584,98
Ostovelat	2 918 097,10	1 987 165,11
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	762 594,39	667 552,82
Siirtovelat	2 818 995,90	2 754 930,76
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	46 694 753,98	40 233 276,60

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

RAHOITUSLASKELMA

Rahoituslaskelma on esitetty tilinpäätöslaskelmissä.

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kunnan omistamat tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuusyhteisöt, joiden omistusosuus on 20–50 %. Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Konsernin sisäiset kiinteistöverot on eliminoitu.

Konsernitilinpäätöksen poistoero ja vapaaehtoiset varaukset:

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Kuntayhtymät on yhdistelty konsernitilinpäätökseen peruspääomaosuuden suhteessa.

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuus on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Osakkuusyhteisö on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Edellisen tilikauden vertailtavuus

Päijät-Hämeen Hyvinvointipalveluilta on tarkastettu vuoden 2018 ensihoidon palveluita ja tämän johdosta edellisten vuosien voittovaroihin ja siirtovelkoihin on kirjattu 47 728 euron oikaisu.

- Korona heikensi varhaiskasvatuksen päivähoitomaksujen kertymää 22 000 euroa ja liikuntapalvelujen osalta uimahallin tuottojen kertymää 39 000 euroa.
- Koronaan liittyviä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankintoja tehtiin 18 000 eurolla
- Kärkölän kunnan sosiaali- ja terveystalouden palvelujen kustannukset alittivat talousarvion 845 996

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Yhdistelty konsernitilinpäätökseen	Yhdistelty kpl
Tytäryhteisö	2
Kuntayhtymät	4
Osakkuusyhteisöt	1
Yhteensä	7

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Toimintatuotot tehtävääalueittain (ilman sisäisiä eriä)

Tehtävääalue	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Yleishallinto	310 856	269 794	310 856	269 794
	24 033			
Sosiaali- ja terveystalvet	400	22 464 060	0	0
Opetus- ja kulttuuripalvelut	524 527	430 582	494 371	333 105
Tekniset palvelut	2 035 808	1 913 427	2 050 411	1 928 940
Ympäristö- ja muut palvelut	846 085	866 246	112 854	86 775
Yhteensä	27 750 676	25 944 108	2 968 491	2 618 613

VEROTULOJEN ERITTELY

Kunnan tulovero
Osuus yhteisöveron tuotosta
Kiinteistövero
Verotulot yhteensä

	2021	2020
	14 745 418	15 410 757
	1 113 536	836 631
	1 098 425	996 293
Verotulot yhteensä	16 957 379	17 243 680

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

Peruspalvelujen valtionosuus ilman tasauksia
Siiä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus
Opetus- ja sivistystoimen muut valtionosuudet
Verotulomenetysten kompensatio
Valtionosuudet yhteensä

	2021	2020
	4 981 545	5 808 806
	2 495 016	2 814 876
	-1 062 122	-1 095 915
	2 323 656	2 309 047
Valtionosuudet yhteensä	8 738 095	9 836 813

PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY

Asiakaspalvelujen ostot
Muiden palvelujen ostot
Kunnan palvelujen ostot yhteensä

	2021	2020
	15 650 593	14 580 423
	2 424 492	2 284 489
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	18 075 086	16 864 912

SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Poistosuunnitelma				
SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET				
Käyttöomaisuushyödyke	Tasapoisto	Menojäätännöspoisto	Poistomenetelmä	Poistoaika/ poistoprosentti
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Kehittämismenot	2-5 vuotta*	Ei suositella		
Aineettomat oikeudet	5-20 vuotta*	Ei suositella		
Liikearvo	2-5 vuotta*	Ei suositella		
Muut pitkävaikutteiset menot				
Atk-ohjelmistot	2-5 vuotta*	Ei suositella	Tasapoisto	3 v
Muut	2-5 vuotta*	Ei suositella	Tasapoisto	3 v
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet		Ei poistoaikaa		Ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat				
Hallinto- ja laitosrakennukset	20-50 vuotta	5 % - 10 %	Tasapoisto	50 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20-30 vuotta	10 % - 15 %	Tasapoisto	30 v
Talousrakennukset	10-20 vuotta	15 % - 20 %	Tasapoisto	20 v
Vapaa-ajan rakennukset	20-30 vuotta	10 % - 15 %		
Asuinrakennukset	30-50 vuotta	5 % - 10 %	Tasapoisto	50 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
Kadut, tiet, torit ja puistot	15-20 vuotta	15 % - 20 %	Menojäätännöspoisto	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	10-30 vuotta	10 % - 25 %	Menojäätännöspoisto	25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	15-30 vuotta	10 % - 20 %	Menojäätännöspoisto	20 %
Vedenjakeluverkosto	30-40 vuotta	7 % - 10 %	Menojäätännöspoisto	10 %
Viemäriverkko	30-40 vuotta	7 % - 10 %	Menojäätännöspoisto	10 %
Kaukolämpöverkko	20-30 vuotta	10 % - 15 %	Menojäätännöspoisto	15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, u	15-20 vuotta	15 % - 20 %	Menojäätännöspoisto	20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja	10-12 vuotta	20 % - 22 %	Menojäätännöspoisto	22 %
Maakaasuverkko	20-25 vuotta	12 % - 15 %	Menojäätännöspoisto	15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	15-20 vuotta	15 % - 20 %	Menojäätännöspoisto	20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitojen lait	10-20 vuotta	15 % - 25 %	Menojäätännöspoisto	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15-20 vuotta	15 % - 20 %	Menojäätännöspoisto	20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	10-15 vuotta	20 % - 25 %	Menojäätännöspoisto	25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja r	10-15 vuotta	20 % - 25 %	Menojäätännöspoisto	25 %
Koneet ja kalusto				
Rautaiset alukset	15-20 vuotta	15 % - 20 %	Tasapoisto	20v
Puiset alukset ja muut uivat työ	8-15 vuotta	20 % - 27 %	Tasapoisto	15v
Muut kuljetusvälineet	4-7 vuotta	25 % - 30 %	Tasapoisto	7v
Muut liikkuvat työkoneet	5-10 vuotta	25 % - 30 %	Tasapoisto	10v
Muut raskaat koneet	10-15 vuotta	20 % - 25 %	Tasapoisto	15v
Muut kevyet koneet	5-10 vuotta	25 % - 30 %	Tasapoisto	10v
Sairaala-, terveydenhuolto- yms	5-15 vuotta	20 % - 30 %	Tasapoisto	15v
Atk-laitteet	3-5 vuotta	30 % - 40 %	Tasapoisto	5v
Muut laitteet ja kalusteet	3-5 vuotta	30 % - 40 %	Tasapoisto	5v
Muut aineelliset hyödykkeet				
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto		Käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa		Ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	Ei poistoaikaa		Ei poistoaikaa	
PYSYVIEN VASTAAVIEN SIIJOITUKSET				
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa		Ei poistoaikaa	

*) erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 9 000 euroa, kirjataan vuosikuluksi.

PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOS				Konserni	
				2021	2020
Työttömyysvakuutusrahasto omavastuu 1.1.				332	732
	Lisäys tilikaudella			34 467	0
	Vähennys tilikaudella			-173	-400
Työttömyysvakuutusrahasto omavastuu 31.12.				34 627	332
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.				248 151	276 165
	Lisäys tilikaudella			65 460	0
	Vähennys tilikaudella			-22 026	-28 014
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.				291 585	248 151
Ei-suojaava koronvaihtosopimus 1.1.				5 705	0
	Lisäys tilikaudella			166	5 705
Ei-suojaava koronvaihtosopimus 31.12.				5 871	5 705

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja - tappiot	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut toimintatuotot				
- myyntivoitot	1 926	58 865	1 366	14 972
- myyntitappiot	19 421		2 026	1 666

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	Konserni	
	2021	2020
Satunnaiset tuotot		
Osakkeiden myynnit	0	0
Satunnaiset kulut		
Kiinteistöjen myyntitappiot ja purkukustannukset	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	0	0

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuotot	Kunta	
	2021	2020
Osinkotuotot PHP Holding Oy	112 000	112 000
Salpakierto Oy	3 920	0
Provincia Oy	0	27 400
Kuntarahoitus Oyj	6 175	1 900
	122 095	141 300

TASEEN LIITETIEDOT**Vastaavia koskevat liitetiedot****Pysyvät vastaavat ja muut pitkäaikaiset sijoitukset****Aineettomat hyödykkeet**

	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	529 676	529 676
Lisäykset tilikauden aikana	0	0
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	0	0
Siirrot erien välillä	0	0
Tilikauden poisto	-48 639	-48 639
Arvonalennuksen ja niiden palautukset	0	0
Poistamaton hankintameno 31.12.	481 037	481 037
Arvonkorotukset	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	481 037	481 037

Aineelliset hyödykkeet

	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hank.meno 1.1.	874 822	12 680 904	5 588 378	283 104	655	2 821 710	22 249 573
Lisäykset tilikauden aikana	5 478	0	0	0	0	9 750 023	9 755 502
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0	0	0	0	0
Vähennykset tilikaudella	-3 162	0	0	0	0	0	-3 162
Siirrot erien välillä	0	4 132 775	561 833	41 732	0	-4 736 341	0
Tilikauden poisto	0	-382 147	-568 956	-81 933	0	0	-1 033 035
Arvonalenn. ja niiden pal	0	0	0	0	0	0	0
Poistamaton hank.meno	877 138	16 431 532	5 581 256	242 903	655	7 835 393	30 968 877
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	877 138	16 431 532	5 581 256	242 903	655	7 835 393	30 968 877

Pysyvien vastaavien sijoitukset**Osakkeet ja osuudet**

	Tytäryhteisöosakkeet	Kuntayhtymäosuudet	Osakkuus ja muut omistusyhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Osakkeet ja osuudet yhteensä
Hankintameno 1.1.	225 000	2 397 544	40 000	600 359	3 262 903
Lisäykset	0	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	225 000	2 397 544	40 000	600 359	3 262 903

Muut lainasaamiset

	Saamiset tytäryhteisöltä	Muut lainasaamiset
Hankintameno 1.1.	3 434 000	0
Lisäykset	0	0
Vähennykset	-102 888	0
Hankintameno 31.12.	3 331 112	0

Olellaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikaudelta	Vähennykset tilikaudelta	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
Koulutuskeskus Salpaus	502 691	0	0	502 691	502 691	0
Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä	1 759 052	0	0	1 759 052	1 759 052	0
Eteva ky	130 283	0	0	130 283	64 637	65 646
Päijät-Hämeen Liitto	5 517	0	0	5 517	4 528	990

Omistukset muissa yhteisöissä - (Kuntakonserniosuus 1000 €)

Kuntayhtymät / Tytäryhteisöt /Osakkuusyhteisöt	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Omasta pääomas- ta	Vieraast- a pääomas- ta	Tilikaud- en voitosta / tappiost- a
Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayht- ymä	Lahti	2,91 %	2,91 %	1 847	6 469	5
Päijät-Hämeen Liitto	Lahti	2,12 %	2,12 %	66	89	-26
Koulutuskeskus Salpaus	Lahti	1,22 %	1,22 %	1 130	151	50
Eteva kuntayhtymä	Mäntsälä	0,40 %	0,40 %	74	198	0

Kärkölen Lämpö Oy	Kärkölä	75 %	75 %	271	495	24
Kärkölen Kuntala Oy	Kärkölä	100 %	100 %	149	3108	0

As Oy Väinölärinne	Kärkölä	25,70 %	25,70 %	40	0	0
-----------------------	---------	---------	---------	----	---	---

Saamiset saman konsernin yhtiöltä ja kuntayhtymiltä	Kunta	
	2021	2020
Saamiset tytäryhteisöltä		
Pitkäaikaiset lainasaamiset	3 331 112	3 434 000
Lyhytaikaiset myyntisaamiset	37 481	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	200 000	0
Saamiset kuntayhtymiltä		
Lyhytaikaiset myyntisaamiset	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	831 529	1 346 927
Saamiset yhteensä	4 400 122	4 780 927

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut siirtosaamiset tytäryhteisöiltä			200 000	0
Muut siirtosaamiset jäsenkuntayhtymiltä			831 529	1 346 927
Muut tuet ja avustukset	149 976	3 962	46 224	26 303
Kela-korvaus työterveyteen	60 845	55 310	19 600	17 800
Siirtosaamiset/Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä	807 332	1 346 927	0	0
Muut siirtosaamiset	329 412	76 309	61 406	1 478
Siirtosaamiset yhteensä	1 347 565	1 482 508	1 158 760	1 392 508

Taseen vastattavien liitetiedot					
Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta		
	2021	2020	2021	2020	
Peruspääoma 1.1.	10 469 283	10 469 283	10 469 283	10 469 283	
Muutos	0	0	0	0	
Peruspääoma 31.12.	10 469 283	10 469 283	10 469 283	10 469 283	
Arvonkorotusrahasto 1.1.	20 229	26 121	0	0	
Muutos	-7 582	-5 891	0	0	
Arvonkorotusrahasto 31.12.	12 647	20 229	0	0	
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	4 544 998	908 650	6 917 003	3 465 271	
Edellisten tilikausien oikaisut	-47 728	0	-47 728	0	
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	4 497 270	908 650	6 869 275	3 465 271	
Tilikauden yli-/alijäämä 31.12.	459 764	3 636 347	357 246	3 451 733	
Oma pääoma yhteensä	15 438 964	15 034 510	17 695 804	17 386 286	

VIERAS PÄÄOMA

5 VUODEN JA PIDEMMÄN AJAN KULUTTUA ERÄÄNTYVÄT LAINAT KUNNALLA

	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutusyhtiöiltä	9 089 437	7 958 310

Pakolliset varaukset

Konserni	2021	2020
Työttömyysvakuutusrahasto omavastuu	5 871	5 705
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	291 585	248 151
Muut pakolliset varaukset	34 627	0
Muut pakolliset varaukset yhteensä	332 083	253 857

Velat saman konsernin yhtiöiltä ja kuntayhtymiltä

Kunta	2021	2020
Pitkäaikaiset siirtovelat jäsenkuntayhtymille	184 787	157 003
Lyhytaikaiset ennakot tytäryhteisöille	0	0
Lyhytaikaiset ostovelat tytäryhteisöille	44 045	28 893
Lyhytaikaiset siirtovelat jäsenkuntayhtymille	47 728	0
Lyhytaikaiset ostovelat jäsenkuntayhtymille	1 413	6 025
Yhteensä	277 979	191 921

Sekkilimiitti

Kunta	2021	2020
Luotollisen pankkitilin nostovara 31.12.	500 000	500 000

Liittymismaksut ja muut velat

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Liittymismaksut	1 010 585	986 206	901 774	877 545
Muut pitkäaikaiset velat				
Muut lyhytaikaiset velat	758 226	667 553	137 894	151 492
Yhteensä	1 768 811	1 653 759	1 039 668	1 029 037

Siirtovelkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Pitkäaikaiset				
Muut siirtovelat	179 410	152 435	184 787	157 003

Lyhytaikaiset				
Korkojaksotukset	1 305	1 275	8 943	11 752
Palkkojen ja henkilöstökulujen jaksotukset	2 195 044	2 195 391	760 188	726 137
Muut siirtovelat	441 931	556 990	132 250	1 502
Valtionosuusennakot			2 708	1 593
Pitkä ja lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	2 817 691	2 906 091	1 088 877	897 988

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta
Vakuudeksi annetut kiinnitykset

Konserni		Kunta	
2021	2020	2021	2020
760	805	618	657
858	1 133	618	894

Handelsbanken/Kunta-aravat Oy 390 468,00

Kuntarhoitus Oyj/Kunta-aravat Oy, Kivitaskun puolesta 3 928,00

Pohjola Pankki Oyj/Kunta-aravat Oy, Kivitaskun puolesta 227 964,52

Kunnan vuokravastuut 1000 €	2021	2020
Vuokravastuut yhteensä	4 893	5 011
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	160	164
Sopimukseen sisältyvä vuokravastuu	773	164
Sopimukseen sisältyvä lunastusvastuu	4 120	4 847
Leasingvastuut yhteensä	97	116
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	46	57
Yhteensä	4 990	5 127

Konsernin vuokravastuut 1000 €	2021	2020
Vuokravastuut yhteensä	14 264	13 851
Toimitilojen vuokravastuut	13 824	13 302
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	441	549
Maa-alueiden vuokravastuut	0	0
Muut vuokravastuut	0	0
Josta seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 365	1 345
Toimitilojen vuokravastuut	1 292	1 258
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	73	87
Maa-alueiden vuokravastuut	0	0
Muut vuokravastuut	0	0
Yhteensä	15 629	15 196

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista 1000 €	2021	2020
Kuntien takauskeskus	30 586	29 137
Kuntien takauskeskuksen rahasto	20	18

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt 1000 €	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Sopimusvastuut				
Sitoumukset avustukseen		0		
Muut sopimusvastuut	502	12 226	500	500
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosop. nimellisarvo	3 706	490	82	822
Käypäarvo	-13	-18	-29	-29
Arvonlisäveron palautusvastuu *)	130	136		
Ara-avustusten palautusvastuu	95	80		

Johdannaissopimukset

Kärkölen kunnanvaltuusto on hyväksynyt korkoriskipolitiikan 28.5.2018. Korollisen velan osalta riskiä hallitaan ensisijaisesti korkovirtariskin näkökulmasta. Korkoriskiä tarkastellaan voimassa olevan toimintasuunnitelman mukaiselle ennustetulle korolliselle velkamäärälle. Suojauksien toteutuksessa käytetään niitä johdannaissopimustyyppisiä, jotka toteuttavat yllä kuvattuja riskinhallintatavoitteita. Päätöksen mukaan suojausasteen tavoitetaso on 50 %. Ajallinen tavoitekattavuus on 5 vuotta.

Koronvaihtosopimus

Koronvaihtosopimus on siirtynyt kunnalle kaupan yhteydessä. Sopimus toteuttaa kunnan rahoitusperiaatteiden mukaista korkoriskin hallintaa.

Suojaava instrumentti on koronvaihtosopimus, nimellisarvo 822 250 euroa, voimassaoloaika 15.1.2015-17.1.2022. Kärkölen kunta saa vaihtuvaa 6 kk Euriborkorkoa ja maksaa kiinteää 1,927 % korkoa. Koronmäärityspäivät ja koron maksupäivät ovat 15.1. ja 15.7.

Arvonlisäveron palautusvastuu

Kärkölen kunnalle saattaa muodostua palautusvastuu 1.1.2009 alkaen uudisrakennusten ja perusrantamisen hankintamenojen arvonlisäveroista, mikäli kiinteistöjä myydään tai niiden käyttötarkoitus muuttuu vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan käyttöön (AVL 11 luku 120§). Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.

Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu

Perustamishankkeeseen saatua valtionosuutta vastaava suhteellinen osa hankitun omaisuuden käyvästä arvosta voidaan määrätä palautettavaksi valtiolle, jos hankittu omaisuus luovutetaan toiselle taikka jos toiminta lopetetaan tai omaisuuden käyttötarkoitusta muutetaan pysyvästi eikä omaisuutta käytetä muuhun valtionosuuteen oikeuttavaan toimintaan. Jos omaisuus

luovutetaan toiselle, joka käyttää omaisuutta valtionosuuteen oikeuttavaan toimintaan, tästä luovutuksesta johtuva palautus voidaan jättää määräämättä, jos luovuttaja omaisuuden luovutuksen yhteydessä sitoutuu vastaamaan palautusehdoista myös luovutuksen jälkeen tai jos luovutuksen saaja sitoutuu vastaaviin omaisuuden luovuttajaa koskeviin palautusehtoihin. Palautusta ei määrätä myöskään suoritettavaksi, jos valtionosuuden myöntämisestä on kulunut yli 15 vuotta. Vastuu perustuu lakiin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 29.12.2009/1705, 7:53§ sekä lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta 3.8.1992/733, 4:30§.

Henkilöstö

	2021	2020
Keskusvaalilautakunta	2	0
Kunnanhallitus	24	10
Perusturva	0	14
Sivistystoimi	90	86
Ympäristölautakunta	1	1
Tekninen lautakunta	35	30
Yhteensä	152	141

Henkilöstökulut

	2021	2020
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	6 601 586	6 135 407
Henkilöstökuluja aktivoitu aineellisiin hyödykkeisiin	1 143	24 735
Yhteensä henkilöstökulut	6 602 728	6 160 142

Luottamushenkilön palkkioista perityt luottamushenkilömaksut

	2021	2020
Kokoomus	1 287,50	933,00
Keskusta	1 349,00	832,00
Sosiaalidemokraatit	1 042,25	865,00
Lappilan työväenyhdistys ry	24,00	0,00
Kärkölä-ryhmä	4 471,50	3 742,00
Luottamushenkilömaksut yhteensä	8 174,25	6 372,00

Tilintarkastajan palkkiot

	2021	2020
KPMG Julkistarkastus Oy		
Lakisääteinen tilintarkastus	6 409	6 800
Tarkastuslautakunnan sihteeripalvelut	3 094	3 264
Palkkiot yhteensä	9 503	10 064

5. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

Kärkölen Vesi

TOIMINTAKERTOMUS

2021

Kärkölen kunta
Virkatie 1
16600 Järvelä

puh. 044 770 2200

karkolan.kunta@karkola.fi

www.karkola.fi

Sisällys

1. Tilinpäätöstiedot	911
2. Vesihuoltomaksut	944
3. Toiminta ja verkostot	944
4. Tehokkuus ja laatu	945
5. Kannattavuus ja ennuste	955

1. Tilinpäätöstiedot

Kärkölän Veden tuloslaskelma vuodelta 2021 on seuraava:

TULOSLASKELMA		
Ulkoinen	31.12.2021	31.12.2020
Liikevaihto	1 037 026,45	974 884,09
Liiketoiminnan muut tulot	0,00	2 173,50
Materiaalit ja palvelut	-393 453,14	-291 247,93
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-171 058,06	-109 346,00
Palvelujen ostot	-222 395,08	-181 901,93
Henkilöstökulut	-186 675,52	-188 591,58
Palkat ja palkkiot	-155 054,82	-157 233,59
Henkilösivukulut	-31 620,70	-31 357,99
Eläkekulut	-26 743,12	-26 372,67
Muut henkilösivukulut	-4 877,58	-4 985,32
Poistot ja arvonalentumiset	-343 268,35	-361 846,39
Suunnitelman mukaiset poistot	-343 268,35	-361 846,39
Liiketoiminnan muut kulut	-38 822,76	-25 088,95
Liikeylijäämä	74 806,68	110 282,74
Rahoitustuotot ja -kulut:	-61 547,69	-69 752,65
Muut rahoitustuotot	1 566,80	1 172,89
Muille maksetut korkokulut	-9 341,09	-17 146,08
Korvaus peruspääomasta	-53 747,64	-53 747,65
Muut rahoituskulut/tuotot	-25,76	-31,81
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia	13 258,99	40 530,09
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	13 258,99	40 530,09
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	13 258,99	40 530,09
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,9 %	2,7 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	5,9 %	8,5 %
Voitto, %	1,3 %	4,2 %

Tulos rahoituserien jälkeen on pudonnut 27 271 euroa vuodesta 2020, joka oli 40 530 euroa ylijäämäinen. Tulokseen on eniten vaikuttanut materiaalien ja palveluiden ostot, jotka ovat lisääntyneet 2021 tilikaudella 102 206 eurolla verrattuna edelliseen tilikauteen.

Uusien asiakkaiden liittymishalukkuutta on pyritty lisäämään pidentämällä liittymien maksuaikoja 6 vuodesta 8 - 10 vuoteen ja antamalla jäteveden liittyjille alennuksen ensimmäisen vuoden maksuista 6 kuukauden osalta.

Lisäksi hulevesien määrää pyritään vähentämään jätevedenpuhdistamalla.

Kärkölän Veden rahoituslaskelma vuodelta 2021

RAHOITUSLASKELMA	31.12.2021	31.12.2020
Toiminnan rahavirta	356 527,34	402 376,48
Liikeliiketoiminta	74 806,68	110 282,74
Poistot ja arvonalennukset	343 268,35	361 846,39
Rahoitustuotot ja -kulut	-61 547,69	-69 752,65
Investointien rahavirta	-191 403,62	-96 843,76
Investointimenot	-191 403,62	-96 843,76
Toiminnan ja investointien rahavirta	165 123,72	305 532,72
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset	-297 319,55	-200 714,50
Pitkäaikaisen lainojen vähennys muilta	-297 319,55	-200 714,50
Muut maksuvalmiuden muutokset	-55 877,28	-4 528,39
Saamisten muutos kunnalta	-163 705,73	-22 428,24
Saamisten muutos muilta	181 586,74	-62 872,68
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-150 861,09	88 972,70
Korottomien velkojen muutos muilta	77 102,80	-8 200,17
Rahoituksen rahavirta	-353 196,83	-205 242,89
Rahavarojen muutos	-188 073,11	100 289,83
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	313 351,06	501 424,17
Rahavarat 1.1.	501 424,17	401 134,34
Rahavarojen muutos	-188 073,11	100 289,83
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Investointien tulorahoitus, %	186,3	415,5
Laskennallinen lainanhoitokate	1,0	1,1
Kassan riittävyys, pv	98	210
Quick ratio	2,3	1,4
Current ratio	2,3	1,4

Kärkölän Veden tase vuodelta 2021

Vastaavaa		31.12.2021	31.12.2020
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet		481 037,01	529 675,71
Muut pitkävaikutteiset menot		481 037,01	529 675,71
Aineelliset hyödykkeet		3 722 729,65	3 825 955,68
Maa- ja vesialueet		19 228,78	19 228,78
Kiinteät rakenteet ja laitteet		3 703 500,87	3 789 048,59
Ennakkomaksut ja keskeneräiset		0,00	17 678,31
Pysyvät vastaavat yhteensä		4 203 766,66	4 355 631,39
Vaihtuvat vastaavat			
Saamiset		437 588,59	358 864,55
Lyhytaikaiset saamiset		437 588,59	358 864,55
Myyntisaamiset		116 758,17	321 043,29
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä		298 132,04	37 821,26
Muut saamiset		22 698,38	0,00
Rahat ja pankkisaamiset		313 351,06	501 424,17
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		750 939,65	860 288,72
Vastaavaa yhteensä		4 954 706,31	5 215 920,11
Vastattavaa			
Oma pääoma			
Peruspääoma		1 791 588,40	1 791 588,40
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä		-666 142,43	-706 672,52
Tilikauden yli-/alijäämä		13 258,99	40 530,09
Oma pääoma yhteensä		1 138 704,96	1 125 445,97
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen		3 483 908,53	3 495 099,54
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		2 554 875,10	2 607 959,60
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat		929 033,43	887 139,94
Lyhytaikainen		332 092,82	595 374,60
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		200 714,50	348 344,50
Ostovelat		92 189,84	55 824,15
Korottomat velat kunnalta		0,00	150 861,09
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat		29 227,88	35 139,60
Siirtovelat		9 960,60	5 205,26
Vieras pääoma yhteensä		3 816 001,35	4 090 474,14
Vastattavaa yhteensä		4 954 706,31	5 215 920,11

TASEEN TUNNUSLUVUT			
Omavaraisuusaste, %		23,0	21,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		368,0	418,7
Kertynyt alijäämä, 1000 euroa		-653	-666
Lainakanta 31.12., 1000 euroa		2 756	2 956
Lainat ja vuokravastuut 31.12 1000 euroa		2 756	2 956
Lainasaamiset 31.12., 1000 euroa		0	0

2. Vesihuoltomaksut

Liittymismaksut on vahvistettu kunnanhallituksessa 9.5.2016 § 59 ja käyttömaksut kunnanhallituksessa 14.1.2019 § 5. Laitoksen liittymismaksut ovat siirto- ja palautuskelpoisia. Liittymismaksuista ei peritä arvonlisäveroa. Perusmaksut määräytyvät mittarikoon mukaan ja niitä peritään sekä käyttöveden että jäteveden osalta. Hulevesiverkostojen hoitaminen kuuluu tekniselle toimelle, eikä niistä peritä maksuja.

Käyttömaksut 1.3.2019 alkaen:

	€ VEROTON / M ³	€ VEROLLINEN, ALV 24 %
Puhdas Vesi	1,59	1,97
Jätevesi	2,62	3,25

Perusmaksut 1.3.2019 alkaen:

	€ VEROTON / VUOSI	€ VEROLLINEN, ALV 24 %
Puhdas vesi		
- Mittarin koko 3- 5 m ³ /h	89,54	111,03
- Mittarin koko 7-10 m ³ /h	161,64	200,43
- Mittarin koko > 10 m ³ /h	254,34	315,38
Jätevesi		
- Mittarin koko 3- 5 m ³ /h	99,54	123,43
- Mittarin koko 7-10 m ³ /h	171,64	212,83
- Mittarin koko > 10 m ³ /h	264,34	327,78

3. Toiminta ja verkostot

Kärkölän Vedellä on käytössä kolme vedenottamo: Korinlähde, Hiidenmäki ja Rutapohja. Päävedenottamona toimii Korinlähden vedenottamo.

Vedenottamoista pumpattiin vettä verkostoon 244 584 m³. Pumpatun veden vuorokausikeskiarvo oli 689 m³. Jätevesiä johdettiin puhdistamolle 268 747 m³. Viemäriverkostoon johdetaan tai vuotaa hulevesiä 36 527 m³. Tätä määrää pyritään vähentämään ja selvitystyö asiassa on käynnissä.

Kärkölen vedellä on vesijohtoverkosta 114,2 kilometriä ja viemäriverkosta 77,5 kilometriä. Vesiverkoston piirissä on 1322 kulutuspiiristä ja viemäriverkoston 1017 jv-liittymää.

Toimintavuonna rakennettiin 5 uutta viemäriverkoston taloliittymää ja 7 uutta vesiliittymää. Vesiverkosto huuhdeltiin kesän aikana. Kaksi jätevesipumppaamo on saneerattu.

4. Tehokkuus ja laatu

Kärkölen Vedellä oli toimintavuonna kaksi vakituista työntekijää ja yksi töihin tarvittaessa kutsuttava työntekijä. Loppuvuodesta rekrytoitiin eläköityvän henkilön tilalle laitosmestari vahvistamaan pientä organisaatiotamme. Työntekijöiden esimiehenä toimi tekninen johtaja. Vesihuoltolaitoksen käyttömestari vastasi vedenottamoiden päivittäisestä valvonnasta ja huoltotoimenpiteistä. Lisäksi hänelle kuului kartastojen ja vesihuoltolaitoksen dokumentaation ylläpitäminen sekä yhdessä teknisen johtajan kanssa rakentamisen valvonta.

Puhdistamonhoitaja valvoi puhdistamon käyttöprosesseja sekä lietteen kuivausta. Käyttömestari sekä puhdistamonhoitaja vastasivat yhdessä vesi- ja jätevesiverkoston sekä paineenkorotusasemien ja pumppaamojen valvonnasta ja huollosta.

Verkostoon pumpattavaa vettä seurattiin vedenottamoilla sekä verkostolle määritetyissä mittauspisteissä valvontaohjelman mukaisesti. Näytteitä toimitettiin laboratorioon analysoitavaksi vedenottamoilta 4 kertaa vuodessa. Verkostonäytteitä toimitettiin analysoitavaksi 12 eri näytteenotopisteestä. Tämän lisäksi vesihuoltolaitos tutki juomaveden laatua noin 30 näytteellä omalla analyysilaitteistolla. Kaikki näytteet täyttivät juomavedelle asetetut vaatimukset.

Jätevedenpuhdistamon toimintaa valvottiin ohjelman mukaisesti 12 kertaa vuodessa kuukausittain. Tämän lisäksi suoritettiin kaksi kertaa vuodessa kiintoaineanalyysi sekä haitallisten ja vaarallisten aineiden (HAVA) analysointi. Kiintoaineanalyysissä selvitettiin kuivatun, Labio Oy:lle kompostoitavaksi ja mädätetyksi lähetettävän lietteen kiintoaine- sekä raskasmetallipitoisuus. Raskasmetallipitoisuudet eivät ylittäneet maa- ja metsätalousministeriön esittämiä raja-arvoja. HAVA-analyysissä tutkittiin puhdistamolta lähtevän veden erittäin haitallisten ja vaarallisten aineiden pitoisuuksia. Veden laatu vastasi kaikilla havaintopisteillä pääosin tavanomaista laatua, eikä puhdistamo ole juurikaan vaikuttanut aineiden pitoisuuksiin.

Puhdistamon ympäristöluvassa on tiukennettu vuoden 2016 alusta puhdistamisvaatimusta niin että jäteveden BOD7 -ATU arvo on enintään 12 mg/l ja kokonaisfosforipitoisuus enintään 0,4 mg/l. Vastaavien puhdistustehojen tulee olla vähintään 90 %. Puhdistamistavoitteeseen fosforin osalta ei ole päästy vanhentuneen tekniikan vuoksi kaikissa kuormitustilanteissa. Fosforin raja-arvoihin ei ole päästy joko pitoisuuksien tai puhdistustehon tai kummankaan osalta. Vanhan tekniikan lisäksi teollisten jätevesien osuus puhdistamolle tulevassa kokonaisvirtaamassa on ollut suuri ja vaihteleva vuorokausitasolla, joka vaikeuttaa puhdistamon biologista toimintaa.

Siirtoviemäriin yleis- ja rakennussuunnittelu on ollut käynnissä vuoden 2021 ajan. Rakennussuunnittelu valmistuu vuoden 2022 aikana.

5. Kannattavuus ja ennuste

Kannattavuuden ennustetaan paranevan lyhyellä aikavälillä jäteveden vuotovesien vähentymisen myötä. Puhdistamon suunniteltu peruskorjaus tai vaihtoehtoinen siirtoviemäritarkaisu lisää poistoja 1 - 2 vuoden kuluttua, jolloin tulos heikkenee selvästi riippuen valittavasta rahoitusmuodosta.

Rakennetuilla kaava-alueilla on edelleen runsaasti vesi- ja viemäriliittymiä, joita ei ole otettu käyttöön ja joilla on odotusarvoa liittymis- ja käyttömaksujen suhteen.

Yhteistyössä Ympäristölautakunnan kanssa kannustetaan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella olevia vielä liittymättömiä kiinteistöjä liittymään kunnan verkostoihin. Liittyminen kunnan verkostoon on ympäristön kannalta parempi ratkaisu kuin kiinteistökohtaiset järjestelmät, joiden toimivuudesta etenkin talvella on huonoja kokemuksia.

6. KUNNANHALLITUKSEN JA PORMESTARIN ALLEKIRJOITUKSET

Kärkölässä 28.3.2022

Markku Koskinen

Riikka Karjalainen

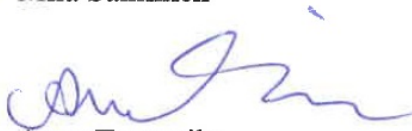
Mari Raininko

Miia Salminen

Topias Rauhamaa

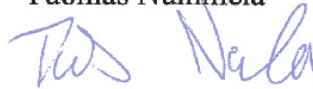

Anne Tuomaila

Matti Mäntylä

Tuomas Nummela

Jani Kuronen

7. TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Kärkölässä 25 / 5 2022

KPMG Julkistarkastus Oy, tilintarkastusyhteisö

Topi Katajala
JHT